

IZVJEŠTAJ O ODRŽIVOSTI 2024.

Zagreb, lipanj 2025.

HRVATSKA BANKA
ZA OBNOVU I RAZVITAK

SADRŽAJ

1. UVODNA RIJEČ PREDSJEDNIKA UPRAVE	2
2. PRIPREMA ZA CSRD/ESRS I OMNIBUS	5
3. OPĆE INFORMACIJE	9
3.1. Strategija i poslovni model	9
3.1.1. Strategija	9
3.1.2. Lanac vrijednosti i poslovni model	13
3.2. Rezultati procjene dvostruke materijalnosti	17
3.2.1. Kontekst održivosti	17
3.2.1.1. Opća kretanja	17
3.2.1.2. Trendovi održivosti u finansijskom sektoru Europske unije s posebnim osvrtom na razvojne banke	18
3.2.1.3. Taksonomija EU-a: okvir za preusmjeravanja kapitala u održive djelatnosti	19
3.2.2. Rezultati procjene dvostruke materijalnosti	21
3.3. Opis metodologije procjene dvostruke materijalnosti	27
3.3.1. Uključivanje dionika	29
3.4. Upravljanje rizicima vezano uz pitanja održivosti	31
3.4.1. Uloga i sastav najviših upravljačkih tijela	33
3.4.2. Nagrađivanje	38
3.4.3. Raznolikost i stručna znanja upravljačkih tijela HBOR-a vezana uz održivost	39
4. POSLOVNE AKTIVNOSTI HBOR-A USMJERENE NA ODRŽIVOST	40
4.1. Klimatske promjene	40
4.2. Preusmjeravanje portfelja	40
4.3. Strategija, aktivnosti, programi i mjere usmjerene na klimatsku tranziciju, jačanje pozitivnog društveno-ekonomskog utjecaja i otpornosti gospodarstva	43
5. OKOLIŠ	52
5.1. Potrošnja energenata i emisije stakleničkih plinova	52
5.2. Ostali utjecaji na okoliš	56
5.2.1. Potrošnja vode	57
5.2.2. Gospodarenje otpadom	58
6. DRUŠTVO	59
6.1. Zaposlenici	59
7. UPRAVLJANJE	71
8. ORGANIZACIJSKI PROFIL	82

1. UVODNA RIJEČ PREDSJEDNIKA UPRAVE

Uloga financijskog sektora ostaje ključna u tranziciji prema održivoj, niskougljičnoj i uključivoj ekonomiji. Suočeni smo s globalnim izazovima – klimatske promjene ubrzano mijenjaju naš okoliš, socijalne nejednakosti zahtijevaju sustavne odgovore, a gospodarski razvoj mora postati otporniji i dugoročno održiv. U kriznim situacijama, očekuje se stabilnost i mogućnost brzih promjena. Financijske institucije, osobito razvojne banke, imaju ključnu ulogu u mobilizaciji kapitala za projekte koji jačaju konkurentnost i otpornost gospodarstva, i stvaraju pozitivan utjecaj na okoliš i društvo. Istovremeno, odgovaraju na izazove hitnog financiranja u kriznim situacijama. U tom kontekstu, održivo financiranje postaje neizostavan koncept za provedbu nacionalnih i europskih razvojnih politika, kao i za ispunjenje međunarodnih obveza iz Pariškog sporazuma i Ciljeva održivog razvoja.

Kao nacionalna razvojna banka, HBOR nastavlja graditi svoju ulogu strateškog partnera hrvatskog gospodarstva u zelenoj i digitalnoj tranziciji. U tijeku je više inicijativa za poboljšanje regulatornog EU okvira održivog financiranja te HBOR ostaje na svom putu – jačajući kapacitete, razvijajući nove instrumente i podržavajući projekte koji

pridonose otpornijem i pravednijem društvu.

Godina 2024. označila je važne strateške pomake za HBOR. Usvojili smo novu petogodišnju strategiju poslovanja od 2025. do 2029. u kojoj je održivost ugrađena kao jedan od temeljnih principa i preduvjeta za ostvarenje strateških ciljeva. Time smo učvrstili svoju opredijeljenost da svojim djelovanjem doprinosimo klimatskim i okolišnim ciljevima Republike Hrvatske i Europske unije, uključujući obveze preuzete Pariškim sporazumom i Ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda. U sljedećem strateškom razdoblju posebnu ćemo pozornost posvetiti praćenju usklađenosti portfelja HBOR-a s klimatskim ciljevima utvrđenim Pariškim sporazumom. HBOR će nastaviti s razvojem novih proizvoda održivog financiranja kako bismo povoljnim uvjetima financiranja podržali javni i privatni sektor u njihovoj tranziciji i ulaganju u projekte koji doprinose okolišnim ciljevima, inovacije i razvoj novih tehnologija.

Tijekom 2024. godine HBOR je podržao više od 3.000 projekata s ukupnim iznosom većim od 1,17 milijardi eura, značajno pridonoseći održivom razvoju poduzetništva, inovacija i javne infrastrukture u

cijeloj zemlji. Investicijski krediti činili su čak 88 % ukupno odobrenih kredita, u odnosu na 65 % godinu ranije. Najveći dio, gotovo 800 milijuna eura, odnosio se na privatni sektor, a više od 548 milijuna eura bilo je namijenjeno mikro, malim i srednjim poduzetnicima.

HBOR je i tijekom 2024. u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti provodio program kreditiranja malih i srednjih poduzetnika koji imaju otežan pristup financiranju, program subvencioniranja kamata te program izdavanja jamstava za investicijske projekte srednje tržišno kapitaliziranih i velikih poslovnih subjekata u cilju poticanja digitalizacije i zelene tranzicije te klimatski i energetske neutralnog gospodarstva. HBOR je za digitalnu i zelenu tranziciju u 2024. odobrio 257 milijuna eura investicijskih kredita.

Poseban naglasak stavljen je na razvoj financijskih instrumenata koji, uz osnovni cilj, podržavaju i održivu transformaciju, uključujući Kredite za održivi turizam i Urbani razvojni fond. Riječ je o financijskim instrumentima koji su osmišljeni za poticanje ulaganja s pozitivnim okolišnim i društvenim učinkom – od povećanja energetske učinkovitosti i uvođenja ekološki prihvatljivih rješenja u turističkim objektima, do integriranog urbanog razvoja i revitalizacije javne infrastrukture kroz ulaganje u mješovitu komercijalno-javnu infrastrukturu, odnosno investicije koje uz javni element imaju i određeni komercijalni sadržaj.

Početak 2025. uvedeni su i novi Kredite za modernizaciju proizvodnje, a u pripremi je program Kredita za energetske učinkovitost po-

duzetnika. Također, u suradnji s Europskim investicijskim fondom (EIF), pokrenuli smo nekoliko inicijativa kojima se omogućuje financiranje brzorastućih poduzeća. Ove aktivnosti dio su naše šire strategije usmjerene na poticanje ulaganja u inovativne projekte i jačanje investicijskog okruženja u Hrvatskoj.

Paralelno s razvojem (s održivošću povezanih) financijskih proizvoda i pripadajućih uvjeta financiranja tranzicije, gradimo unutarnje kapacitete za upravljanje rizicima i prilikama povezanim s održivošću. Unaprjeđujemo sustav upravljanja klimatskim rizicima čime jačamo otpornost i stabilnost svog poslovnog modela. Kao odgovor na zahtjeve izvora sredstava i regulatora u pogledu izvještavanja o održivosti te boljeg upravljanja ESG čimbenicima pokrenuli smo unaprjeđenje s održivošću/ESG povezanom podatkovnom infrastrukturom, što treba unaprijediti i ubrzati interne procese. U isto vrijeme pozorno pratimo razvoj i prijedloge pojednostavljenja regulative u području izvještavanja o održivosti. Očekujemo da će ishodi ovih promjena donijeti veću jasnoću i praktičnost – kako financijskim institucijama, tako i našim klijentima i partnerima. Partnerstva i dijalog s dionicima, od nacionalnih višesektorskih platformi za održivo financiranje do međunarodnih mreža razvojnih i javnih banaka, važan su oslonac našim zaposlenicima u provjeri i oblikovanju našeg pristupa, mjera i aktivnosti.

Napredak HBOR-a u ugradnji čimbenika održivosti u prethodnom razdoblju potvrđen je i nagradom *Hrvatski indeks održivosti* (HRIO),

koju smo 2024. godine primili u kategoriji javnih poduzeća.

Kao jedan od prvih potpisnika *UN Global Compact* iz Hrvatske, nastavljamo pružati podršku 10 Načela *UN Global Compact-a* u područjima Ljudskih prava, Radnih prava, Okoliša i Anti-korupcije. Doprinos ostvarivanju Ciljeva održivog razvoja dajemo kroz kontinuiranu ugradnju tih načela u našu poslovnu strategiju, korporativnu kulturu i svakodnevne poslovne aktivnosti.

Održivi razvoj trajna je smjernica našeg djelovanja. Uvjereni smo da će podrška koju dajemo našim klijentima javnog i privatnog sektora u njihovoj tranziciji prema održivim poslovnim modelima i aktivnostima, kao i ulaganja u projekte koji doprinose okolišnim ciljevima, inovacijama i razvoju novih tehnologija doprinijeti transformaciji, otpornosti i inovativnosti hrvatskog gospodarstva.

mr. sc. **Hrvoje Čuvalo**

Predsjednik Uprave

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

2. PRIPREMA ZA CSRD/ESRS I OMNIBUS

U srpnju 2024. Korporativna direktiva za izvještavanje o održivosti (engl. *Corporate Sustainability Reporting Directive*, CSRD) transponirana je u hrvatsko nacionalno zakonodavstvo. Prema važećoj regulativi (Zakonu o računovodstvu), HBOR je svrstan u drugi krug obveznika izvještavanja o održivosti, odnosno prvi HBOR-ov izvještaj o održivosti prema ESRS-ima trebao je biti objavljen 2026. za poslovnu 2025. godinu.

Sa svrhom pravovremenog prijelaza na izvještavanje u skladu s novim zahtjevima EU-a za izvještavanje o održivosti, primjenjivo na HBOR, od 2024. HBOR poduzima značajne korake u dubinskom razumijevanju zahtjeva CSRD i prvog seta novog Europskog standarda za izvještavanje o održivosti (engl. *European Sustainability Reporting Standard*, ESRS), zahtjeva taksonomije EU-a, te posebno praktičnoj primjeni odabranih zahtjeva. Rađene su analize portfelja, *peer* analize pristupa i praksi razvojnih banaka te domaćih i stranih poslovnih banaka, istraživanja tržišta u pogledu dostupnih alata. Istovremeno, različite radne grupe, upravljačka tijela i bilateralni susreti iskorišteni su za dijalog i razmjene o pitanjima održivosti i održivog financiranja, tranzicije i regulatornih prilagodbi.

U veljači 2025. Europska komisija donijela je novi paket prijedloga za pojednostavnjenje pravila EU-a, povećanje konkurentnosti i oslobađanje dodatnih investicijskih kapaciteta (tzv. OMNIBUS). Predložena su dva zakonodavna akta:

- (i) izmjena u pogledu datuma primjene određenih zahtjeva za korporativno izvještavanje o održivosti i dubinsku analizu (tzv. *Stop-the-clock* prijedlog) te
- (ii) izmjene u pogledu određenih zahtjeva za korporativno izvještavanje i dubinsku analizu (tzv. *Content* prijedlog).

U travnju 2025. *Stop-the-clock* prijedlog je izglasan te je objavljen u Službenom listu EU-a čime se odgađa primjena zahtjeva za izvještavanje o održivosti za dvije godine i to za drugi i treći krug obveznika izvještavanja o održivosti. Rok za prijenos izmjene u nacionalna zakonodavstva (pa tako i hrvatsko nacionalno zakonodavstvo) je 31. prosinca 2025.

Istovremeno, Europski parlament i Vijeće EU-a započeli su pregovore o tzv. *Content* prijedlogu kojim su predložene brojne izmjene u pogledu opsega obveznika izvještavanja, sadržaja izvještavanja i

izvještajnih standarda, revizorskog uvjerenja, sektorskih standarda i dr.

U svjetlu ovih promjena i u prijelaznom razdoblju, HBOR nastavlja s izvještavanjem o održivosti, a najavljena pojednostavljenja vidi kao priliku kojim će okvir za korporativno izvještavanje o održivosti biti praktičniji i efikasniji u podršci zelenim investicijama.

Aktivnosti do sada poduzete u svrhu pravovremene prilagodbe i najavljene regulatorne izmjene svakako će utjecati na oblikovanje HBOR-ovog pristupa i prioritizaciji budućih aktivnosti prilagodbe.

U pripremi izvještaja o održivosti za 2024. i dalje je korišten GRI standard, uz odabrane zahtjeve ESRS standarda. S obzirom na neizvjesnosti u pogledu ishoda OMNIBUS prijedloga, zadržana je struktura izvještaja iz prethodnog izvještajnog ciklusa.

Podaci za potrebe izrade izvještaja prikupljeni su za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. Za izradu opisa korištene su i kontekstualne informacije koje su bile poznate u vrijeme pisanja ovog izvještaja (do sredine 2025. godine). Odražavanje preporučene strukture izvještaja u skladu s ESRS-om i dalje je veliki izazov s obzirom na specifičnosti financijskog sektora te posebno razvojnih banaka i nepostojanja sektorskog standarda za financijske institucije čije je donošenje neizvjesno nakon što je Europska komisija objavila OMNIBUS prijedloge za pojednostavljenje.

U izvještaju navodimo teme koje su identificirane u analizi

materijalnosti, ali i dodatne teme.

Ovaj izvještaj o održivosti sastavljen je za matično društvo Grupe HBOR, odnosno za Hrvatsku banku za obnovu i razvitak, na pojedinačnoj osnovi.

KLJUČNE AKTIVNOSTI PRILAGODBE KORPORATIVNOM IZVJEŠTAVANJU O ODRŽIVOSTI

Jačanje i operacionalizacija upravljačke strukture usmjerene na održivost

HBOR je ojačao svoju upravljačku strukturu usmjerenu na održivost osnivanjem organizacijske jedinice Održivo financiranje. Dodatno, 2024. osnovan je i započeo s radom Odbor za održivo financiranje te su imenovani Lideri održivog financiranja. Ovi koraci omogućavaju bolju koordinaciju i provedbu aktivnosti povezanih s održivim financiranjem i upravljanjem ESG čimbenicima.

Završena analiza lanca vrijednosti

Nakon provedene početne procjene lanca vrijednosti 2024. godine, a koja je ukazala na složenost analize s obzirom na potencijalno nekoliko glavnih lanaca vrijednosti, analiza je ponovljena. Istovremeno, analizirane su objave o lancima vrijednosti u financijskom sektoru, a posebno razvojnih banaka (*peer to peer analiza*). Uzevši u obzir HBOR-ov poslovni model i ulogu u gospodarstvu Republike Hrvatske

analizom je zaključeno kako je za HBOR značajan i ključan jedan lanac vrijednosti. Analiza lanca vrijednosti pruža temelj za daljnje analize te relevantan i vjeran prikaz ključnih područja utjecaja, rizika i prilika. Prikaz i opis HBOR-ovog lanca vrijednosti nalazi se u poglavlju 3.1.2.

Ponovljena analiza utjecaja, rizika i prilika

Analiza utjecaja, rizika i prilika omogućava bolje razumijevanje mogućih izazova i prilika koje proizlaze iz aktivnosti HBOR-a. Jasnije su razdvojeni utjecaji samog HBOR-a u vlastitim operacijama (uredi, zaposlenici, upravljanje i pripadajući utjecaji) i utjecaji koji proizlaze iz njegove osnovne zadaće razvitka hrvatskog gospodarstva te rizika i prilika koje proizlaze iz njegovog portfelja.

Za potrebe ovog izvještaja proveden je pregled utjecaja, rizika i prilika HBOR-a, koji su identificirani i kvalitativno opisani u prošlogodišnjem izvještajnom ciklusu (2024. za izvještaj za 2023. godinu). Nakon pregleda zaključeno je kako do početka izrade ovog izvještaja nije bilo materijalnih promjena koje bi mogle generirati nove ili izmijeniti postojeće materijalne utjecaje, rizike i prilike. Stoga su zadržani svi identificirani materijalni utjecaji, rizici i prilike, a kvalitativni opisi su pregledani, ažurirani i dopunjeni.

Analiza portfelja prema kriterijima taksonomije EU-a

HBOR je u okviru priprema za izvještavanje prema CSRD-u započeo analizu prihvatljivosti i usklađenosti portfelja prema kriterijima

taksonomije EU-a. Analiziran je portfelj HBOR-a prema strukturi klijenata i namjeni sredstava. Također, pregledani su dostupni relevantni podaci NFRD/CSRD klijenata te njihovi javno objavljeni podaci iz izvještaja o održivosti. Zbog nedostupnosti podataka, poslovnog modela HBOR-a, strukture portfelja te najavljenog prijedloga pojednostavljenja taksonomije EU-a u okviru OMNIBUS-a, izračun ključnih pokazatelja te prikaz predložaka za izvještavanje ovisit će o konačnoj verziji prijedloga izmjene taksonomije EU-a.

HBOR koristi taksonomiju EU-a kao klasifikacijski alat za procjenu djelomične usklađenosti s taksonomijom EU-a za projekte za koje je poznata namjena sredstava što je opisano u poglavlju 3.2.1.3.

Integracija klimatskih rizika u sustav upravljanja rizicima

Kako bi učinkovito upravljao klimatskim rizicima, HBOR provodi brojne aktivnosti u području cjelovite integracije ovih rizika u sustav upravljanja rizicima s ciljem obuhvata procjene, mjerenja i upravljanja klimatskim rizikom u procesu odobrenja kredita, kao i na razini cjelokupnog portfelja.

Financirane emisije stakleničkih plinova

U 2024. HBOR je mapirao svoj portfelj izravno odobrenih kredita u skladu s kategorijama imovine kako ih propisuje PCAF te započeo s testiranjem izračuna financiranih emisija iz opsega 1, 2 i 3, kao i izbjegnutih emisija.

Unaprjeđenje podatkovne infrastrukture

U 2024. započet je projekt unaprjeđenja podatkovne infrastrukture koji uključuje unaprjeđenje procesa prikupljanja podataka, unaprjeđenje IT sustava, izradu kvalitetnijih izvještaja za interne i eksterne dionike, s naglaskom na podatke vezane uz ESG. Projekt će HBOR-u omogućiti bolje upravljanje ESG rizicima, ali i prilikama te značajno unaprijediti i ubrzati interne procese.

Pristup izvještavanju, kvaliteta i dostupnost podataka

HBOR teži dobrim praksama u izvještavanju o održivosti i u dvojakoj je ulozi – izrađuje izvještaj o održivosti, a istovremeno koristi informacije i pokazatelje iz izvještaja svojih klijenata i partnera. HBOR aktivno prati razvoj prijedloga za pojednostavljenje regulative i trenutne izvještajne prakse te ih uzima u obzir kako u oblikovanju svojeg pristupa izvještavanju o održivosti tako i u zahtjevima u pogledu podataka koje prikuplja od svojih klijenata.

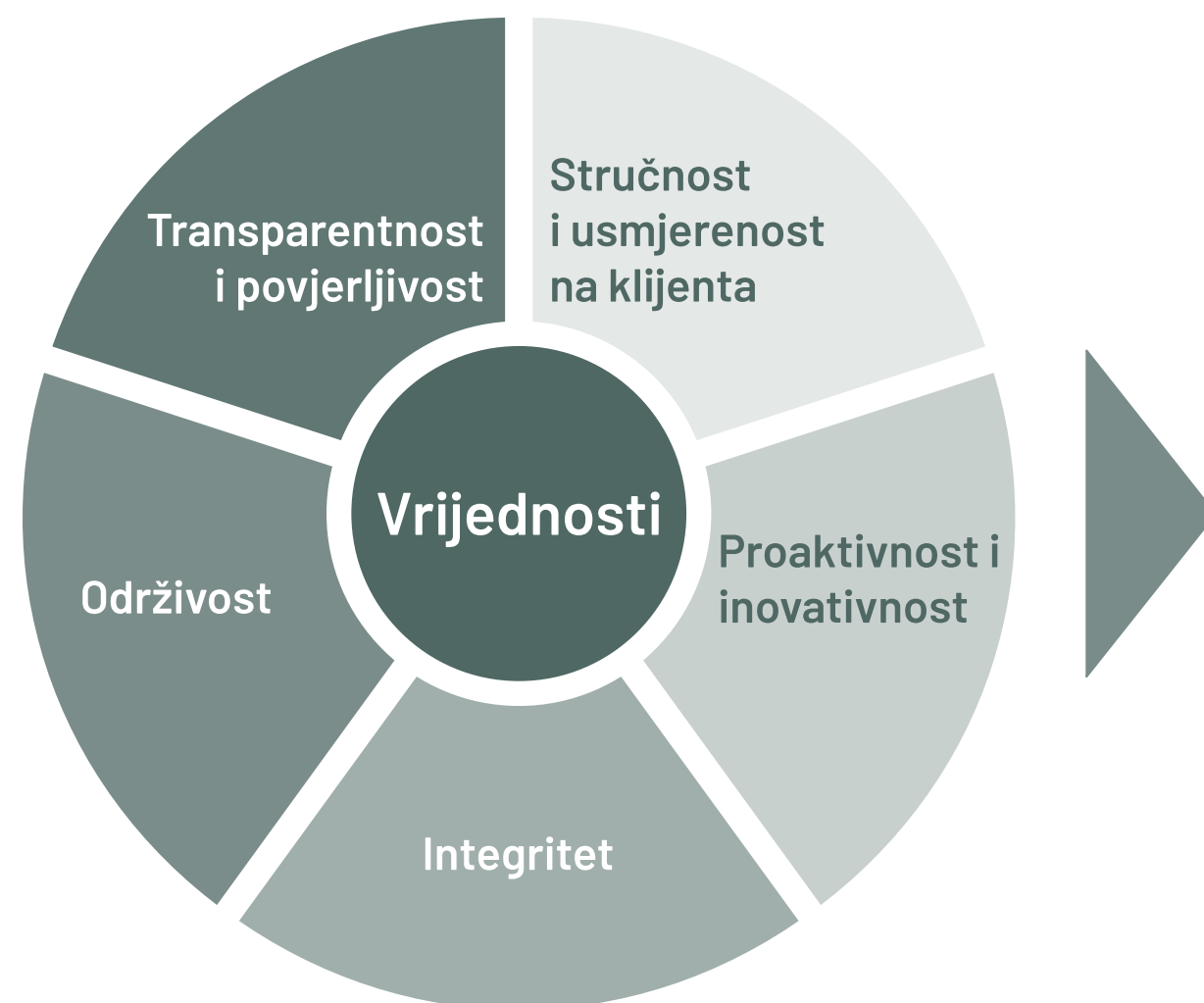
3. OPĆE INFORMACIJE

3.1. Strategija i poslovni model

3.1.1. Strategija

U prosincu 2024. HBOR je donio Strategiju poslovanja za razdoblje 2025. – 2029. (dalje u tekstu: Strategija). Strategija se naslanja na prethodnu Strategiju poslovanja HBOR-a za razdoblje 2020. – 2024. te će HBOR i dalje težiti ostvariti svoju viziju pokretača inovativnosti i održivog razvoja Republike Hrvatske i svoju misiju pružanja proaktivne potpore razvoju RH. Nova Strategija usklađena je s prioritetima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine. Prilikom izrade Strategije uzeti su u obzir rezultati analize utjecaja, rizika i prilika provedene 2024. tijekom pripreme izvještaja o održivosti za 2023. godinu.

Strategija poslovanja temelji se na pet strateških ciljeva koji definiraju ključna područja djelovanja HBOR-a, te na četiri strateška preduvjeta nužna za ostvarivanje strateških ciljeva. Održivost je jedna od vrijednosti HBOR-a, a prožima se kroz sve strateške ciljeve i preduvjete.

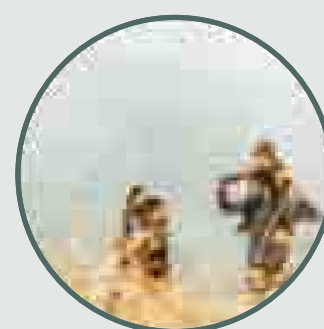

STRATEŠKI CILJEVI

Poticanje razvoja tržišta rizičnog, vlasničkog i kvazi-vlasničkog kapitala (Equity)

100 mil. EUR osigurano za nova ulaganja HBOR-a u alternativne investicijske fondove

Poticanje gospodarski i društveno uravnoteženog i održivog regionalnog razvoja RH (Regionalni i društveni razvoj)

min 40% ukupne poslovne aktivnosti za regionalni i društveni razvoj

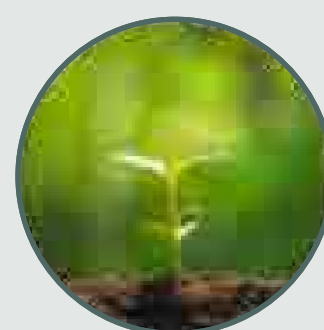
Poticanje internacionalizacije hrvatskog gospodarstva (Internacionalizacija)

min 40% ukupne poslovne aktivnosti za poticanje internacionalizacije

Jačanje konkurentnosti i otpornosti hrvatskog gospodarstva (Konkurentnost i otpornost)

min 70% ukupne poslovne aktivnosti za privatni sektor

Poticanje zelene tranzicije RH (Zelena tranzicija)

1 mlrd. EUR za zelenu tranziciju

STRATEŠKI PREDUVJETI

Održivost

Aktivno i učinkovito korištenje nacionalnih, EU i drugih međunarodnih izvora sredstava

Proaktivna suradnja s dionicima u gospodarstvu i društvu

Fleksibilna i održiva organizacija s proaktivnim poslovnim pristupom

HBOR će poseban naglasak staviti na razvoj održivog financiranja kroz koji će financirati inovativne i održive gospodarske aktivnosti kao i aktivnosti koje doprinose digitalnoj i zelenoj tranziciji te pozitivnom utjecaju na društvo. Posljedično, HBOR će jačati aktivnosti poticanja razvoja tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj radi osiguravanja dostatnih izvora financiranja te mobilizaciju privatnih ulaganja u inovativna poduzeća, istraživanje i razvoj, implementaciju i komercijalizaciju inovacija kao i ulaganja u projekte suradnje između poduzeća, istraživačkih i akademskih institucija i drugih dionika u gospodarstvu i društvu, kako bi se podržali inovativni projekti.

Svojim će poslovanjem HBOR aktivno doprinositi nacionalnim i EU ciljevima te klimatskim ciljevima utvrđenim Pariškim sporazumom, kao i Ciljevima održivog razvoja UN-a.

U proteklom razdoblju HBOR je poduzeo značajne korake u prelasku na poslovanje uz postulate održivog financiranja. Uspješno je u 2023. dovršen projekt, Zaokret HBOR-ovih aktivnosti prema održivom financiranju i zelenoj tranziciji (*Sustainable Finance projekt*) koji je proveden iz sredstava EU i u suradnji s Glavnom upravom za potporu strukturnim reformama EK (DG REFORM). Slijedom preporuka, HBOR je pokrenuo sustavnu prilagodbu zahtjevima regulative o održivosti i održivom financiranju na čemu će nastaviti raditi tijekom novog strateškog razdoblja. HBOR je ojačao svoju upravljačku strukturu usmjerenu na održivost osnivanjem Odbora za održivo financiranje i organizacijske jedinice Održivo financiranje.

HBOR će nastaviti integrirati okolišne, društvene, upravljačke (engl.: *Environmental, Social and Governance, dalje: ESG*) čimbenike u svoje poslovanje kroz upravljanje rizicima, procjenu projekata, osiguravanje poticajnog radnog okruženja te jačanje odnosa s ključnim dionicima u gospodarstvu i društvu. HBOR će nastaviti snažno razvijati svoja stručna znanja i kompetencije za razumijevanje ESG rizika i njihovih utjecaja na poslovanje HBOR-a kao i utjecaja HBOR-a na okoliš i društvo.

Slijedom ove Strategije HBOR će u području održivosti, kao jednog od strateških preduvjeta, svoje aktivnosti usmjeriti u četiri smjera:

Integracija ESG rizika u: 1. poslovni model, 2. strategiju upravljanja rizicima te 3. relevantne politike	Razvoj novih financijskih proizvoda za financiranje zelene tranzicije i djelatnosti koje imaju pozitivan utjecaj na društvo 1. pratiti usklađenost HBOR-ovog portfelja s ciljevima Pariškog sporazuma (financirane emisije) i Strategijom niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. 2. promicati tranziciju prema održivom gospodarstvu 3. usmjeravati financijska sredstva prema projektima i djelatnostima zelene tranzicije 4. biti centar kompetencija za održivo financiranje
Jačanje internih kompetencija i financijskih kapaciteta HBOR će jačati suradnju s međunarodnim financijskim institucijama radi osiguravanja povoljnih izvora sredstava za održivo financiranje kao i razmjenu znanja i praksi. Na taj način HBOR će dodatno ojačati svoje kapacitete za procjenu okolišnih, društvenih i upravljačkih utjecaja, rizika i prilika u cilju kvalitetnije procjene projekata i preusmjeravanja kapitala u projekte i djelatnosti zelene tranzicije.	Jačanje suradnje s dionicima 1. nastaviti surađivati s lokalnim, regionalnim i međunarodnim dionicima održivog financiranja kako bi mobilizirao izvore financiranja i znanje koji su potrebni za povećanje portfelja održivih ulaganja 2. jačati suradnju s poduzetnicima kojima je potrebno financiranje tranzicije 3. aktivno surađivati s komplementarnim partnerima po pitanju održivog financiranja poput poslovnih banaka i vodećih međunarodnih financijskih institucija, što će HBOR-u omogućiti proširenje djelovanja i učinka, razvoj resursa, u cilju pružanja podrške održivom razvoju hrvatskog gospodarstva

Uz navedeno, u okviru strateškog preduvjeta **Fleksibilna i održiva organizacija s proaktivnim poslovnim pristupom**, HBOR će raditi na unaprjeđenju sustava izvještavanja, koji između ostalog, uključuje i izvještavanje o održivosti, ali i unapređenje procesa prikupljanja podataka potrebnih za izvještavanje, praćenje učinka HBOR-ovih aktivnosti kao i doprinosa Ciljevima održivog razvoja UN-a.

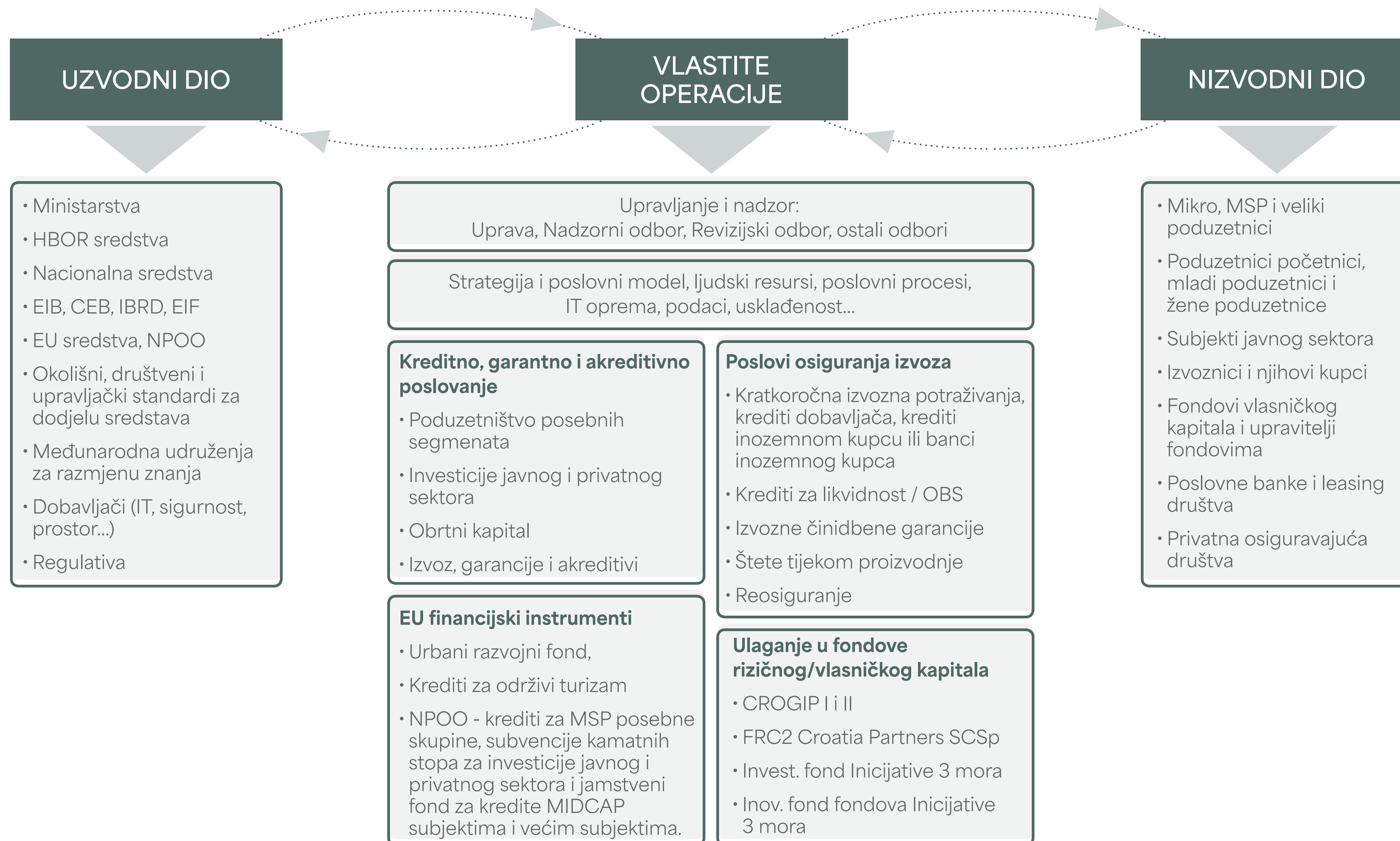
3.1.2. Lanac vrijednosti i poslovni model

HBOR je jedina razvojna i izvozna banka te izvozno-kreditna agencija u Republici Hrvatskoj osnovana po posebnom zakonu¹.

HBOR-ov poslovni model temelji se na pružanju ciljanih financijskih proizvoda i usluga koji doprinose održivom razvoju Republike Hrvatske. Ključni element HBOR-ove strategije je pravovremeno identificiranje tržišnih nedostataka i potreba putem suradnje s dionicima i kontinuiranog praćenja gospodarskih kretanja. Na temelju tih analiza HBOR razvija programe usmjerene na financiranje javnog i privatnog sektora.

Analiza lanca vrijednosti HBOR-a obuhvaća (i) relevantne resurse te okolišne, društvene i upravljačke kriterije (ESG kriteriji) i zahtjeve regulative za pojedini financijski proizvod ili uslugu na samom početku lanca vrijednosti, (ii) poslovne aktivnosti i suradnje HBOR-a za pružanje financijskih proizvoda i usluga te (iii) korisnike kojima se dodjeljuju sredstva. Cilj je analize bio prikupiti što više informacija o lancu vrijednosti i tako omogućiti procjenu značajnih utjecaja, rizika i prilika u cijelom lancu vrijednosti.

¹ <https://www.hbor.hr/hr/zakoni-pravilnici-akti-i-ostali-dokumenti/95>

Uzvodni dio lanca vrijednosti

HBOR pribavlja sredstva za provedbu svojih programa iz raznih izvora: međunarodnih financijskih institucija poput Europske investicijske banke (EIB), Razvojne banke Vijeća Europe (CEB) i Svjetske banke (IBRD), zatim iz fondova Europske unije, nacionalnih izvora, poslovnih banaka, kao i vlastitih sredstava. Usporedno s time, značajnu ulogu imaju i partnerske institucije poput Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU u provođenju EU financijskih instrumenata, Europskog investicijskog fonda (EIF) u razvoju fondova rizičnog/vlasničkog kapitala te različitih tijela državne uprave.

HBOR-ovi izvori financiranja razvrstani su na bilančne aktivnosti, koje uključuju vlastita, komercijalna i međunarodna sredstva, te mandatne aktivnosti u okviru kojih HBOR upravlja sredstvima u ime Republike Hrvatske, primjerice sredstvima iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO).

Međunarodni izvori sredstava uključuju zahtjeve za usklađenost s okolišnim i društvenim kriterijima. EIB, primjerice, zahtijeva da projekti iz područja proizvodnje energije i srodnih djelatnosti, izgradnje novih objekata ili obnove postojećih objekata i nabave transportnih sredstava budu usklađeni s Pariškim sporazumom te određeni dio sredstava mora biti namijenjen za zelene projekte. Također, međunarodne financijske institucije imaju postavljene okolišne i društvene standarde kojima se korisnici moraju prilagoditi, uključujući poštivanje ljudskih prava, zaštitu zdravlja i uključivanje zainteresi-

ranih strana u proces odlučivanja.

Dio uzvodnog dijela lanca vrijednosti čine i ključni operativni dobavljači – pružatelji IT infrastrukture i sigurnosnih usluga, vanjski podatkovni centri te poslovni prostori koje HBOR koristi nakon potresa u Zagrebu. Time HBOR osigurava kontinuitet poslovanja i otpornost operativne strukture.

Vlastite operacije

Upravljanje i nadzor rada HBOR-a opisan je detaljnije u poglavljima 3.4.1. Uloga i sastav najviših upravljačkih tijela i 7. Upravljanje.

Raspoloživa sredstva HBOR koristi za kreditiranje, davanje jamstava i akreditiva, subvencioniranje kamata, poslove osiguranja izvoza te ulaganje u fondove vlasničkog i kvazi-vlasničkog kapitala.

Financijski proizvodi dostupni su krajnjim korisnicima izravno ili putem financijskih posrednika kao što su poslovne banke, leasing društva i agencije.

Poseban naglasak stavlja se na osjetljive skupine, kao i na projekte u nedovoljno razvijenim područjima Hrvatske. Imajući u vidu da je HBOR izvozna banka i izvozno-kreditna agencija, posebni uvjeti financiranja omogućeni su i za hrvatske izvoznike.

Posebno mjesto u HBOR-ovom poslovnom modelu zauzimaju programi usmjereni na projekte s izraženim razvojnim potencijalom – inovacije, digitalna transformacija, energetska učinkovitost,

obnovljivi izvori energije, internacionalizacija poslovanja, ulaganja u istraživanje i razvoj te zelenu i digitalnu tranziciju. Time HBOR aktivno doprinosi unaprjeđenju konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

Kreditni programi pokrivaju različite segmente – od ulaganja u pokretanje i razvoj poslovanja, ulaganja u javnu i privatnu infrastrukturu do financiranja obrtnih sredstava, izvoza, projekata istraživanja i razvoja, kao i investicija sufinanciranih EU sredstvima. HBOR putem NPOO-a omogućuje izdavanje jamstava i subvencionira kamatne stope. Također, HBOR nudi nove modele kreditiranja – primjerice, u okviru programa „Urbani razvojni fond“ i „Krediti za održivi turizam“ po kojima korisnici mogu ostvariti kapitalni rabat i do 50% glavnice ako ispune unaprijed propisane kriterije, od kojih je jedan i doprinos energetske učinkovitosti/održivosti.

HBOR također ulaže u fondove rizičnog kapitala koji su do sada podržali brojne projekte iz sektora IT-a, zdravstva, naprednih tehnologija, okoliša i infrastrukture, čime aktivno pridonosi razvoju tržišta kapitala i jačanju inovacijskog kapaciteta.

HBOR ocjenjuje okolišne i društvene rizike financiranih projekata kao i utjecaj financiranih projekata na okoliš i društvo. Za sve projekte, klijenti dostavljaju ispunjeni Upitnik samoprocjene koji je usklađen s Tehničkim smjernicama o provjeri održivosti u okviru fonda *InvestEU*. Temeljem Upitnika i projektne dokumentacije provodi se okolišna i društvena procjena te se izrađuje ekspertna ocjena zaštite okoliša i održivosti, dodjeljuju određeni pokazatelji iz po-

dručja održivosti projekta, odnosno po potrebi predlažu mjere ublažavanja rizika.

HBOR je tijekom 2024. započeo projekt unaprjeđenja podatkovne infrastrukture, koji uključuje unaprjeđenje procesa prikupljanja podataka, unaprjeđenje IT sustava, izradu kvalitetnijih izvještaja za interne i eksterne dionike, s naglaskom na podatke vezane uz ESG. Projekt će HBOR-u omogućiti bolje upravljanje ESG rizicima, ali i prilikama te značajno unaprijediti i ubrzati interne procese.

Nizvodni dio lanca

HBOR svoje usluge plasira izravno ili putem financijskih posrednika.

Korisnici HBOR-ovih sredstava obuhvaćaju širok spektar subjekata, uključujući mikro, male, srednje (MSP) i srednje kapitalizirane poduzetnike, velike poduzetnike, jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, te društva i ustanove u njihovom vlasništvu i/ili vlasništvu RH. Posebna pažnja posvećuje se poduzetnicima početnicima, mladim poduzetnicima, ženama poduzetnicama, te projektima usmjerenim na izvoz, inovacije, istraživanje i razvoj, energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i zaštitu okoliša, kao i ulaganjima na nedovoljno razvijenim područjima RH. HBOR također podržava jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u razvoju infrastrukturnih projekata, uključujući financiranje investicija javnog sektora koje se sufinanciraju iz bespovratnih sredstava EU-a.

3.2. Rezultati procjene dvostruke materijalnosti

3.2.1. Kontekst održivosti

3.2.1.1. Opća kretanja²

Tijekom 2024. hrvatsko gospodarstvo pokazalo je visoku razinu otpornosti unatoč izazovnim vanjskim okolnostima, uključujući prigušenu gospodarsku aktivnost u europodručju i pojačane geopolitičke napetosti. Realni bruto domaći proizvod (BDP) porastao je za 3,9 %, znatno nadmašujući prosjek europodručja (0,8 %). Glavni pokretači rasta bili su osobna potrošnja, potaknuta rastom realnih dohodaka u uvjetima smanjene inflacije, te snažna investicijska aktivnost, poduprta korištenjem sredstava iz fondova Europske unije i ekspanzivnom fiskalnom politikom.

Stopa inflacije u Hrvatskoj, mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC), smanjila se na 4,0 % u odnosu na 8,4 % u prethodnoj godini. Međutim, inflacija je ostala viša od one u europodručju (2,4 %), uglavnom zbog povišene inflacije cijena usluga, na koju se posebice prelio rast plaća, u uvjetima snažnije domaće gospodarske aktivnosti. Izgledi za daljnje smanjenje inflacije ostaju

neizvjesni zbog potencijalnih rizika povezanih s globalnom trgovinskom politikom i geopolitičkim napetostima.

Tržište rada nastavilo je bilježiti povoljna kretanja: nezaposlenost je pala na najnižu razinu u posljednjem desetljeću, dok su nominalne plaće nastavile rasti. Dodatni doprinos zaposlenosti dao je porast udjela stranih radnika i povratak dijela umirovljenika na tržište rada. Očekuje se da će tržište rada ostati stabilno i u nadolazećem razdoblju, uz izazove vezane uz strukturne neusklađenosti i manjak kvalificirane radne snage.

Fiskalna pozicija Hrvatske nastavila se poboljšavati: udio javnog duga u BDP-u smanjen je na 57,6 %, ispod maastrichtskog kriterija (< 60 %), dok je proračunski deficit procijenjen na 2,4 % BDP-a. Tijekom 2024. država je nastavila s procesom diversifikacije izvora financiranja kroz izdanja tzv. „narodnih“ obveznica i trezorskih zapisa. Prinosi na dugoročne obveznice Hrvatske s preostalim dospijećem od deset godina blago su se smanjili ispod 3 % do kraja 2024. godine.

Hrvatskoj su sve međunarodne agencije za dodjelu kreditnog rejtinga krajem 2024. dodijelile viši investicijski rejting – što je najviša kreditna ocjena do sad. Ovo poboljšanje temeljilo se na snažnom gospodarskom rastu, fiskalnoj stabilnosti te približavanju životnog standarda prosjeku EU, uz očuvanu političku stabilnost.

Prema posljednjim podacima, hrvatski BDP po stanovniku dosegao je 77 % prosjeka Europske unije, što je povećanje u odnosu na

² Eurostat, HNB, Europska komisija – 2024 Country Report Croatia

73 % u 2023. godini. Konvergencija prema EU prosjeku temelji se na stabilnom gospodarskom okruženju, provedbi reformi u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO) te učinkovitim korištenju EU fondova.

U kontekstu održivog razvoja, Hrvatska ostvaruje napredak u zelenoj tranziciji. Udio obnovljivih izvora energije u bruto neposrednoj potrošnji energije dosegao je 28,1 %, dok je prosjek EU bio 24,6 %. Za ostvarenje ciljeva klimatske neutralnosti, Hrvatska do 2030. treba dostići udio OIE od 36,4 % u bruto potrošnji energije. Navedeno zahtijeva i prilagodbu regulatornog okvira, ubrzanje izdavanja dozvola i privlačenje privatnih investicija u zelenu energetska infrastrukturu.

Unatoč pozitivnim trendovima, održivost hrvatskog gospodarstva suočena je s nekoliko strukturnih izazova. Izdvajanja za istraživanje i razvoj (1,39 % BDP-a u 2023.) ostaju ispod europskog prosjeka (2,3 %) i ciljanih 3 %. Poslovni sektor čini nedovoljno visok udio u ukupnim ulaganjima, s tek 0,76 % BDP-a u 2023., što upućuje na potrebu jačeg poticanja privatnih ulaganja u inovacijske aktivnosti. Prema Europskoj ljestvici inovacijskih rezultata (EIS), Hrvatska se svrstava u skupinu „inovatora u nastajanju“, ostvarujući 69,6 % indeksa EU – što je iznad prosjeka zemalja iz iste skupine, ali i dalje upućuje na zaostatak u ključnim dimenzijama poput suradnje znanosti i industrije, digitalizacije i komercijalizacije rezultata istraživanja.

Osim toga, hrvatsko tržište kapitala i alternativni izvori financiranja ostaju slabo razvijeni u usporedbi s ostatkom EU, što predstavlja ograničenje za rast poduzeća, posebno malih i srednjih. Nedovoljna dostupnost kapitala i manjak kvalificirane radne snage ističu se kao ključne prepreke za ubrzanje tranzicije prema održivijem, inovacijama vođenom gospodarstvu.

3.2.1.2. Trendovi održivosti u financijskom sektoru Europske unije s posebnim osvrtom na razvojne banke

Financijski sektor u Europskoj uniji (EU) prolazi kroz značajne promjene, a koje su pod utjecajem regulatornih promjena potaknutih Akcijskim planom za financiranje održivog rasta iz 2018. kojim je uspostavljen okvir za održivo financiranje. Europska komisija 2021. donijela je Strategiju za financiranje tranzicije prema održivom gospodarstvu 2021.³

Ove značajne promjene u financijskom sektoru potaknute su regulatornim okvirom u kojem istaknuto mjesto imaju Taksonomija EU-a⁴, Uredba o objavi informacija vezanih za održivost (SFDR) i Direktiva o korporativnom izvještavanju o održivosti (CSRD). U tijeku je više inicijativa za poboljšanje regulatornog EU okvira održivog financiranja i to u pogledu korporativnog izvještavanja o održivosti, taksonomije EU-a i SFDR-a.

³ *Strategija za financiranje tranzicije prema održivom gospodarstvu, COM(2021) 390 final*

⁴ *UREDBA (EU) 2020/852 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088*

Razvojne i investicijske banke igraju ključnu ulogu u promicanju održivog financiranja. One osiguravaju kapital za projekte koji doprinose održivom razvoju, uključujući infrastrukturu, obnovljive izvore energije i projekte zaštite okoliša. Njihova misija uključuje ne samo ekonomski razvoj, već i okolišnu održivost i društvenu inkluziju.

Europske javne banke osiguravaju dugoročno financiranje i pomažu europskoj ekonomiji i društvu u pogledu velikih reformi i društvenih promjena. Istovremeno, pružaju hitno financiranje u kriznim situacijama. Imaju ključnu ulogu kao posrednici između tržišnog i javnog financiranja. U uvjetima kad su javni izvori ograničeni, javne banke mogu mobilizirati privatne investicije. Ključni i aktualni prioriteti koje su u 2024. postavile EU javne banke su⁵:

- Prioritet 1: Podržati uključive i održive zajednice, kroz poboljšano korištenje EU okvira održivog financiranja, s posebnim fokusom na društvene projekte te pomoć SME i javnom sektoru u prilagodbi na klimatske promjene
- Prioritet 2: Pojačati konkurentnost EU ekonomije kroz poboljšanje uvjeta financiranja transformacije⁶ i jačanje MSP
- Prioritet 3: Ujednačiti regulatorne procese u svrhu oslobađanja potencijala kroz smanjenje administrativnog opterećenja u EU programima financiranja
- Prioritet 4: Osigurati stabilnost i omogućiti promjene u vrijeme kriza, kroz podršku obrani i otpornosti EU

⁵ Prema: *EAPB views on the EU's political priorities, September 2024*, <https://eapb.eu/>

⁶ Financiranje mjera koje adresiraju društvene izazove: klimatske promjene, digitalizaciju i očuvanje mira

3.2.1.3. Taksonomija EU-a: okvir za preusmjeravanja kapitala u održive djelatnosti

Taksonomija EU-a je sveobuhvatni klasifikacijski sustav kojim su na znanstveno utemeljenim kriterijima definirane ekonomske djelatnosti koje se mogu smatrati održivima i središnji je element regulatornog okvira EU-a za održivost. Cilj Taksonomije je usmjeriti investicije prema djelatnostima koje znatno doprinose okolišnim ciljevima, poput smanjenja emisija stakleničkih plinova, prilagodbe na klimatske promjene, održive uporabe i zaštite voda i morskih resursa, prijelaza na kružno gospodarstvo, sprečavanja i kontrole onečišćenja te zaštite i obnove bioraznolikosti i ekosustava.

Taksonomija EU-a ima značajan utjecaj na financijski sektor, te pomaže financijskim institucijama u utvrđivanju i upravljanju rizicima povezanim s održivošću te prepoznavanju prilika za ulaganje u održive projekte.

Omjer zelene imovine (engl. *Green Asset Ratio* – GAR) ključni je pokazatelj kreditnih institucija koji pokazuje udio imovine kreditnih institucija kojom se financiraju i koja se ulaže u ekonomske djelatnosti usklađene s taksonomijom EU-a kao udio ukupne obuhvaćene imovine. Međutim, izračun GAR-a značajno ovisi o dostupnosti i kvaliteti podataka prikupljenih od klijenata, poslovnom modelu te strukturi portfelja banke, odnosno udjelu klijenata koji su obveznici izvještavanja o održivosti i od kojih banka može prikupiti potrebne podatke.

Primjena taksonomije u praksi pokazala se vrlo izazovnom prije svega zbog nedostataka u dostupnosti podataka i u samoj metodologiji izračuna pokazatelja.

U sklopu *Omnibus* prijedloga, između ostaloga, Europska komisija predložila je pojednostavljenja u području taksonomije EU-a. Prijedlog, među ostalim, uključuje uvođenje mogućnosti dobrovoljnog izvještavanja o djelatnostima koje su djelomično usklađene s taksonomijom EU-a kako bi se potaknula postupna ekološka tranzicija djelatnosti, uvođenje praga financijske značajnosti za izvješćivanje o taksonomiji EU-a, smanjenje predložaka za izvješćivanje za oko 70 % te pojednostavljenje najsloženijeg kriterija načela „ne nanosi bitnu štetu” za sprečavanje i kontrolu onečišćenja zbog korištenja i prisutnosti kemikalija, što je prvi korak u reviziji i pojednostavljenju svih takvih kriterija tog načela. Isto tako predložena je prilagodba GAR pokazatelja, odnosno banke bi trebale moći iz nazivnika omjera zelene imovine isključiti izloženosti koje se odnose na poduzeća izvan budućeg opsega primjene CSRD-a.

HBOR je u okviru priprema za izvještavanje prema CSRD-u započeo analizu prihvatljivosti i usklađenosti portfelja prema kriterijima taksonomije EU-a. Analiziran je portfelj HBOR-a prema strukturi klijenata i namjeni sredstava. Također, pregledani su dostupni relevantni podaci NFRD/CSRD klijenata te njihovi javno objavljeni podaci iz izvještaja o održivosti. Zbog nedostupnosti podataka, poslovnog modela HBOR-a, strukture portfelja (većina klijenata HBOR-a su

mikro, mali i srednji poduzetnici koji ne podliježu obvezi izvještavanja o održivosti zbog čega se izloženosti prema njima isključuju iz brojnika GAR-a) te najavljenog prijedloga pojednostavljenja taksonomije EU-a u sklopu *Omnibus*-a izračun ključnih pokazatelja te prikaz predložaka za izvještavanje ovisit će o konačnoj verziji prijedloga izmjene taksonomije EU-a.

HBOR taksonomiju EU-a koristi kao klasifikacijski alat za procjenu usklađenosti financiranih investicija s kriterijem značajnog doprinosa. Naime, u okviru NP00-a HBOR-u je povjerena provedba šest financijskih instrumenata ukupne vrijednosti 256 milijuna eura. Određeni iznos sredstava svakog financijskog instrumenta usmjeren je na financiranje projekata zelene tranzicije i smanjenja emisije stakleničkih plinova. Projekti zelene tranzicije su oni projekti koji ispunjavu kriterij značajnog doprinosa prema taksonomiji EU-a, a procjenu provode stručnjaci iz Odjela za okoliš i klimatske promjene HBOR-a. Svaki projekt koji koristi sredstva NP00-a mora zadovoljiti načela nenanošenja bitne štete okolišnim ciljevima (engl. *Do No Significant Harm, DNSH*) u skladu s Tehničkim smjernicama¹⁰ za primjenu načela nenanošenja bitne štete u okviru Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost.

Dodatno, od početka zadnjeg kvartala 2024. stručnjaci iz Odjela za okoliš i klimatske promjene za sve izravne investicijske kredite provode procjenu ispunjavaju li projekti koji se financiraju kriterij značajnog doprinosa prema taksonomiji EU-a.

3.2.2. Rezultati procjene dvostruke materijalnosti

Klimatske promjene

Značajni utjecaji, rizici i prilike

Emisije stakleničkih plinova iz opsega 3 (financirane emisije)

Moguć pozitivan i moguć negativan utjecaj

Uzvodno, vlastite operacije, nizvodno

Srednji i dugi rok

Usklađivanje portfelja s ciljevima Pariškog sporazuma omogućuje HBOR-u značajno smanjenje financiranih emisija, bolje upravljanje klimatskim rizicima i ciljevima smanjenja emisija stakleničkih plinova i smanjenje utjecaja portfelja na klimu. Usklađivanje portfelja predstavlja značajan mogući pozitivan utjecaj HBOR-a u borbi protiv klimatskih promjena. Mogući negativan utjecaj odnosi se na izostanak gore navedenih mjera.

Podrška niskougljičnom razvoju Hrvatske

Stvaran i moguć pozitivan i negativan utjecaj

Vlastite operacije, nizvodno

Kratki, srednji i dugi rok

HBOR kroz usklađivanje portfelja sa Strategijom niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. podržava energetske tranzicije i neposredno doprinosi smanjivanju financijskog raskoraka u borbi protiv klimatskih promjena. Usklađivanje portfelja podrazumijeva povećanje udjela djelatnosti koje doprinose ostvarenju okolišnih ciljeva ublažavanja i prilagodbe na klimatske promjene iz sektora koji najviše doprinose emisijama stakleničkih plinova. Podrška niskougljičnom razvoju Hrvatske podrazumijeva podršku klijentima HBOR-a u njihovim dekarbonizacijskim naporima. HBOR već sada ima pozitivan utjecaj u dekarbonizaciji Hrvatske kroz ulaganja u projekte energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i zaštite okoliša (održivo upravljanje prirodnim resursima). Mogući pozitivan utjecaj HBOR-a na niskougljični razvoj Hrvatske odnosi se na ciljno preusmjeravanje sredstava u zelene projekte u skladu s ciljevima smanjenja emisija za 2030. i 2050. Mogući negativan utjecaj odnosi se na izostanak gore navedenih mjera.

Upravljanje klimatskim rizicima

Rizik

Uzvodno, vlastite operacije, nizvodno

Kratki, srednji i dugi rok

U kontekstu grupe okolišnih, upravljačkih i društvenih rizika, klimatski rizici su najznačajniji. Oni čine podskup okolišnih rizika, a uključuju

fizičke i tranzicijske rizike. Osnovna karakteristika ovih rizika je njihovo prelijevanje na tradicionalne vrste rizika (primarno kreditni, a zatim rizik likvidnosti te operativni, tržišni i reputacijski rizik). Kao rezultat fizičkih rizika (poplava, požar i sl.) koje klimatske promjene predstavljaju za fizičku imovinu koja služi kao instrument osiguranja kredita i/ili koja je glavni generator prihoda klijenata i/ili u kojoj klijent obavlja svoje poslovne aktivnosti, klijenti se izlažu mogućim financijskim gubicima, a što se potom prelijeva i na HBOR-ovu izloženost tradicionalnim vrstama rizika.

Kod tranzicijskih rizika, zbog zahtjeva koji se postavljaju pred klijente (posebno one koji posluju u sektorima osjetljivima na dekarbonizaciju), u vidu potrebe njihove prilagodbe regulatornim promjenama, tržišnim uvjetima i sl. mogući su negativni utjecaji na njihovu kreditnu sposobnost, a time je i povećana izloženost HBOR-a primarno kreditnom riziku.

HBOR-ov pristup upravljanju klimatskim rizicima usmjeren je na prepoznavanje klimatskih rizika, razumijevanje njihove ozbiljnosti i vjerojatnosti nastupa i određivanje načina upravljanja njima. Ovo je područje u razvoju, velike složenosti, jer uključuje razmatranje širokog raspona mogućih klimatskih scenarija i gospodarskih učinaka.

Razvoj novih održivih financijskih usluga

Prilika

Uzvodno, vlastite operacije, nizvodno

Kratki, srednji i dugi rok

HBOR ima značajan potencijal za proširivanje raspona financijskih proizvoda i usluga u okolišnom i društvenom dijelu koje su usmjerene i/ili na ubrzavanje niskougljičnog i klimatski otpornog razvoja RH i/ili na otklanjanje i/ili ublažavanje negativnih posljedica klimatskih promjena (pravedna tranzicija). Navedena prilika proteže se na kratkoročni, srednjoročni i dugoročni vremenski horizont.

Vlastita radna snaga

Značajni utjecaji, rizici i prilike

Radni uvjeti (odgovarajuće plaće)

Stvaran i moguć pozitivan i negativan utjecaj

Vlastite operacije

Kratki, srednji i dugi rok

Nekonkurentne plaće unutar organizacije su tijekom procjene materijalnih utjecaja u prethodnim razdobljima ocijenjene kao jedan od tri moguća ili stvarna negativna utjecaja s najvećom vjerojatnosti pojavljivanja. HBOR od 2022. vodi dijalog o plaćama s predstavnicima sindikata i radi korekcije plaća, a od 2023. računa i objavljuje podatke o omjeru plaća muškaraca i žena i omjeru najviše i najniže

plaće. Stvarni i mogući pozitivan utjecaj odnosi se na dosadašnje i buduće mjere porasta plaća s ciljem ublažavanja učinaka poskupljenja dobara i usluga. Negativan utjecaj, stvarni ili mogući, odnosi se na izostanak mjera i korekcija.

Radni uvjeti (hibridni način rada)

Stvaran i moguć pozitivan i negativan utjecaj

Vlastite operacije

Kratki, srednji i dugi rok

Pitanje radnog vremena, prekovremenog rada i rada zaposlenika na godišnjem odmoru i bolovanju procijenjeno je tijekom procjene materijalnih utjecaja HBOR-a u prethodnim razdobljima kao mogući ili stvaran negativan utjecaj s najvećom vjerojatnošću pojavljivanja. Ova su pitanja usko povezana s pitanjem hibridnog načina rada (režima rada i iz ureda i na izdvojenom mjestu rada). Svi zaposlenici HBOR-a imali su mogućnost rada od kuće, osim radnika čije je radno mjesto vezano za uredske prostorije. Stvarni i mogući pozitivan utjecaj odnosi se na dosadašnje i buduće mjere usmjerene na zadržavanje ili unapređenje fleksibilnih radnih uvjeta i uvjeta hibridnog načina rada, uvjeta rada u uredima te osiguravanja jednakih uvjeta na različitim lokacijama ureda ili između različitih organizacijskih jedinica. Negativan utjecaj, stvarni ili mogući, odnosi se na nedostatak praćenja te izostanak mjera i korekcija.

Radni uvjeti (radno vrijeme, ravnoteža između privatnog i poslovnog života)

Stvaran i moguć pozitivan i negativan utjecaj

Vlastite operacije

Kratki, srednji i dugi rok

Tijekom procjene materijalnosti utjecaja HBOR-a u prethodnim razdobljima neravnoteža privatnog i poslovnog života također je ocijenjena kao mogući ili stvaran negativan utjecaj s najvećom vjerojatnošću pojavljivanja. I ovo pitanje radnih uvjeta povezano je s hibridnim načinom rada započetim nakon ožujka 2020. (uslijed COVID-a i potresa). HBOR još ne provodi ispitivanja zaposlenika o zadovoljstvu ravnotežom privatnog i poslovnog života, međutim radnici svoje zadovoljstvo i očekivanja mogu izraziti pojedinačno, kroz interni sustav upravljanja i praćenja radnim učinkom. Potencijalan negativan utjecaj odnosi se na nedostatak ispitivanja zadovoljstva zaposlenika ravnotežom privatnog i poslovnog života i radnim uvjetima na lokacijama. Mogući pozitivni utjecaj uključuje kontinuirano praćenje zadovoljstva zaposlenika u ovom segmentu i, po potrebi, definiranje ciljeva, pokazatelja i mjera.

Stručne kompetencije za klimatske rizike

Stvaran i moguć pozitivan i negativan utjecaj

Vlastite operacije, nizvodno

Kratki, srednji i dugi rok

HBOR jača interne kapacitete i stručna znanja za uspješno upravljanje održivim financiranjem, uključujući i upravljanje klimatskim rizicima kao neizostavni dio planiranog jačanja održivog financiranja. Utjecaj jačanja kompetencija je stvaran i moguć te ima pozitivan aspekt vezan uz jačanje internih kapaciteta i stručnih znanja zaposlenika. Negativan aspekt utjecaja ogleda se u mogućim odlascima ključnih članova tima i/ili internim premještajima čime se gubi kontinuitet potreban za provođenje aktivnosti i preporuka. Rizik se ogleda u kompetitivnom tržištu rada i nedostatku kvalificiranih stručnjaka za područje održivog financiranja.

Društveno-ekonomski utjecaj i jačanje otpornosti gospodarstva

Značajni utjecaji, rizici i prilike

Jačanje konkurentnosti i otpornosti gospodarstva

Stvaran i moguć pozitivan utjecaj

Uzvodno, vlastite operacije, nizvodno

Kratki, srednji i dugi rok

U prosincu 2024. HBOR je donio novu Strategiju koja se naslanja na

Strategiju poslovanja iz prethodnog razdoblja, stoga će HBOR nastaviti poticati konkurentnost i otpornost, internacionalizaciju, uravnoteženi regionalni razvoj, zelenu tranziciju te razvoj tržišta vlasničkog i kvazi-vlasničkog kapitala. U okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti HBOR je provodio šest financijskih instrumenata ukupne vrijednosti 256 milijuna EUR kojima je cilj bio potaknuti jačanje investicijskih aktivnosti u domaćem gospodarstvu, omogućiti jačanje konkurentnosti domaćih gospodarskih subjekata, ali i omogućiti uspješnu tranziciju prema zelenim i digitalnim tehnologijama kao osnovici buduće održivosti i konkurentnosti domaćeg gospodarstva. Stvaran i moguć pozitivan utjecaj uključuje jačanje otpornosti hrvatskog gospodarstva i društva na buduće tržišne poremećaje, ali i tranziciju na klimatsku i okolišnu održivost.

Financiranje društvenih prava zajednica (komunalna i socijalna infrastruktura, pristup financiranju, ranjive skupine, regionalni razvoj, posebna područja, smanjivanje nejednakosti)

Stvaran i moguć pozitivan utjecaj

Uzvodno, vlastite operacije, nizvodno

Kratki, srednji i dugi rok

Aktivnosti HBOR-a usmjerene su na ostvarivanje pozitivnih društveno-ekonomskih utjecaja. Poseban naglasak usmjeren je na poduzetnike koji uobičajeno imaju otežan pristup financiranju kao što su poduzetnici početnici, mladi poduzetnici i žene u poduzetništvu.

Dodatno, HBOR posebnu pažnju posvećuje održivom i uravnoteženom regionalnom razvoju kao preduvjetu stabilnog i održivog socijalnog i gospodarskog okruženja. Financiranjem socijalne infrastrukture (vrtići, škole, bolnice, starački domovi i sl.), te komunalne infrastrukture (vodovod i odvodnja, ceste, garaže, komunalna vozila i sl.) HBOR doprinosi razvoju održivog gospodarstva i društva. Posebni uvjeti odnose se na posebna područja RH. Ovi projekti imaju pozitivan stvaran i mogući utjecaj na jačanje razvoja lokalne socijalne i komunalne infrastrukture, uklanjanje/smanjivanje nejednakosti, podršku najranjivijim skupinama, razvoj posebnih područja i zaštitu ili povećanje broja radnih mjesta.

Korisnici

Značajni utjecaji, rizici i prilike

Utjecaji povezani s informacijama za korisnike, pristup (kvalitetnim) informacijama o klimatskim i okolišnim zahtjevima

Stvaran i moguć pozitivan utjecaj
 Uzvodno, vlastite operacije, nizvodno
 Kratki, srednji i dugi rok

Prilagodba sustava izvještavanja prema zahtjevima financijskih institucija i regulatora bila je izrazito aktualna tema i u 2024.

Unaprjeđenje podatkovne infrastrukture jedna je od glavnih aktivnosti vezanih uz usklađivanje sa zahtjevima namjenskih izvora sredstava te nove regulative objavljivanja podataka o održivosti. Ova prilagodba pomaže boljoj ugradnji čimbenika održivosti te boljem upravljanju s održivošću povezanim procesima. Istovremeno, HBOR usmjerava značajne napore na unaprjeđenje procesa prikupljanja i evidencije podataka u cilju pojednostavljenja procesa za klijente te centraliziranog evidentiranja, obrade i izvještavanja. Jednostavniji proces može imati pozitivan utjecaj na klijente u smislu manjeg administrativnog opterećenja i poticanja posebno ranjivih skupina na korištenje HBOR-ovih programa financiranja. Izazovi su postojanje paralelnih izvještajnih zahtjeva/okvira koji nisu međusobno usklađeni, terminološki ili sadržajno te nastavak neizvjesnosti u pogledu primjene, obuhvata i sadržaja obveznih i dobrovoljnih izvještajnih standarda. Stvaran i moguć aspekt pozitivnog utjecaja odnosi se na pojednostavljivanje zahtjeva za davanje informacija te aktivno kontinuirano informiranje i detaljnije upoznavanje mogućih korisnika sa zahtjevima.

Curenje i/ili zloupotreba podataka

Stvaran pozitivan utjecaj i rizik
 Uzvodno, vlastite operacije, nizvodno
 Kratki, srednji i dugi rok

HBOR koristi softvere i alate za sprečavanje gubitka podataka koji

nadziru i kontroliraju aktivnosti krajnjih točaka, filtriraju tokove podataka na informatičkim mrežama i nadziru podatke u oblaku radi zaštite podataka u mirovanju, pokretu i u uporabi. Osigurano je izvještavanje kako bi se ispunili sigurnosni zahtjevi te identificirala područja slabosti i anomalija za forenziku i odgovor na incidente i događaje.

Poslovno ponašanje

Značajni utjecaji, rizici i prilike

Kibernetička sigurnost, sprečavanje napada i otkrivanje ranjivosti, uključujući prevenciju

Stvaran pozitivan utjecaj i rizik
Uzvodno, vlastite operacije, nizvodno
Kratki, srednji i dugi rok

Kibernetički napadi mogu dovesti do gubitka povjerenja dionika, operativnog i reputacijskog rizika kao i do pravnih posljedica. HBOR raspolaže naprednim sigurnosnim sustavima poput zaštite krajnje točke, upravljanja ranjivostima i nadogradnjama, nadzora pristupa kritičnim resursima, zaštite mobilnih uređaja i sprečavanja gubitka podataka. Proaktivno se upravlja sustavom informacijske sigurnosti i digitalne otpornosti sukladno regulativama tijela RH i EU u dijelu

upravljanja rizicima kreditnih institucija, kao i sigurnosnim standardima u financijskom poslovnom sektoru.

Korporativna kultura

Stvaran i moguć pozitivan utjecaj
Vlastite operacije, nizvodno
Kratki, srednji i dugi rok

HBOR njeguje korporativnu kulturu poslovnog ponašanja u skladu s regulatornim okvirom, s fokusom na društvenu odgovornost i održivi razvoj. Ponašanje je definirano Kodeksom korporativnog upravljanja HBOR-a i Etičkim kodeksom HBOR-a. Ugradnjom održivosti u strateški okvir i korporativno upravljanje te njenim definiranjem kao jedne od temeljnih vrijednosti, HBOR nadograđuje svoju korporativnu kulturu, stavljanjem težišta na razvoj održivog financiranja na hrvatskom tržištu s ciljem ostvarivanja dugoročnih koristi za okoliš i društvo.

3.3. Opis metodologije procjene dvostruke materijalnosti

Koncept dvostruke materijalnosti ključan je za izvještavanje o održivosti prema ESRS-u. Uključuje materijalnost utjecaja poduzeća na društvo i okoliš te financijsku materijalnost koja proizlazi iz rizika i prilika za poduzeće s financijskim posljedicama.

Tijekom procesa provedenog 2024. identificirani su utjecaji na temelju čimbenika održivosti obuhvaćenih tematskim ESRS standardima te identificirani i čimbenici specifični za HBOR s obzirom na sektor poslovanja. Za aspekt financijske materijalnosti identificirani su rizici i prilike za koje bi se moglo opravdano očekivati da će utjecati na budući razvoj, financijski položaj i rezultate HBOR-a u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju. Procjena financijske materijalnosti razmatra čimbenike poput regulatornih promjena, dinamike tržišta i očekivanja dionika, koji mogu promijeniti financijsko okruženje poduzeća. Ovisnosti o prirodnim, ljudskim i društvenim resursima mogu biti izvor financijskih rizika i prilika. Za analizu lanca vrijednosti korišteni su zahtjevi ESRS-a te komentar Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA) tijekom javnog savjetovanja o nacrtu ESRS-a vezan uz definiciju lanca vrijednosti.

U ovom izvještajnom ciklusu temelj procjene dvostruke materijalnosti bila je procjena koju smo proveli 2024. godine, a u kojoj smo prvi puta primijenili smjernice i preporuke ESRS-a. Tada identificirani

učinci, rizici i prilike ponovno su pregledani. Budući da do početka izrade ovog izvještaja nije bilo materijalnih promjena u organizacijskoj i operativnoj strukturi HBOR-a te nije bilo materijalnih promjena vanjskih čimbenika koji bi mogli generirati nove ili izmijeniti postojeće materijalne učinke, rizike i prilike, zaključeno je kako identificirane učinke, rizike i prilike nije potrebno mijenjati. Uzete su u obzir kontekstualne informacije iz okruženja, prikupljene tijekom različitih rasprava i razmjena iskustava unutar nacionalnih i međunarodnih udruženja i dioničkih platformi. Dodatno, završena je analiza lanca vrijednosti HBOR-a, započeta tijekom prošlog izvještajnog razdoblja, pa je ovaj put cijeli lanac vrijednosti uzet u obzir prilikom pregleda procjene utjecaja, rizika i prilika.

Na ovaj način i na tragu pristupa koji je u HBOR-u uveden 2024. godine, Procjena dvostruke materijalnosti koju je proveo HBOR sadrži sljedeće korake:

1. Razumijevanje konteksta: razvijanje sveobuhvatnog pregleda aktivnosti organizacije, poslovnih odnosa i šireg konteksta okolišnih, društvenih i upravljačkih pitanja.
2. Identifikacija utjecaja, rizika i prilika: identifikacija stvarnih i mogućih utjecaja, rizika i prilika povezanih s pitanjima održivosti kroz vlastite operacije te uzvodni i nizvodni lanac vrijednosti. U analizi rizika i prilika korišteni su dostupni podaci koji proizlaze iz do sada provedenih analiza.

3. Prioritizacija materijalnih utjecaja, rizika i prilika: primjena kriterija za materijalnost utjecaja i financijsku materijalnost kako bi se utvrdilo koji su utjecaji, rizici i prilike materijalni. To uključuje postavljanje odgovarajućih kvalitativnih pragova koji će se u narednim izvještajnim ciklusima dodatno razrađivati s ciljem kontinuiranog poboljšavanja relevantnosti i vjernog prikazivanja utjecaja, rizika i prilika HBOR-a.
4. Izvještavanje: dokumentiranje u obliku revizorskog traga i objavljivanje opisa metodologije i rezultata procjene materijalnosti utjecaja.

Procjena HBOR-ovih materijalnih utjecaja, rizika i prilika (gore opisani koraci 2. i 3. – identifikacija i prioritizacija utjecaja, rizika i prilika) obuhvatila je sljedeće:

- Rezultate procjene materijalnih utjecaja koja je provedena 2023. u svrhu izrade izvještaja o održivosti za 2022. godinu, a koja je uključila procjenu važnosti tema održivosti i uspješnosti upravljanja temama održivosti, dubinske razgovore sa stručnjacima i procjenu stvarnih i mogućih negativnih utjecaja HBOR-a,
- Listu čimbenika održivosti koje treba uključiti u procjenu materijalnosti iz tematskih ESRS-ova,
- Rezultate projekta *Sustainable Finance*,
- Pregled materijalnih utjecaja, rizika i prilika drugih banaka (javnih

banaka i poslovnih banaka),

- Pregled izvještaja IPCC-a, *Copernicusa*, Europske agencije za okoliš, UNEP FI, Europske središnje banke i drugih relevantnih dokumenata (znanost u funkciji „tihog dionika“),
- Interno predstavljanje preliminarne liste značajnih utjecaja na okoliš i društvo te razmjenu i usuglašavanje stavova,
- Za pojedine čimbenike održivosti o kojima je HBOR do sada izvještavao, slijedom dodatnih analiza i izračuna procijenjeno je da nisu materijalni (značajni)
- Pregled, potvrda i ažuriranje opisa identificiranih utjecaja.

Uključivanje dionika tijekom pripreme izvještaja

Analiza dvostruke materijalnosti uključila je perspektive internih i eksternih dionika. S obzirom na njihovo mjesto i ulogu u lancu vrijednosti HBOR-a, uključeni su predstavnici više skupina dionika (banaka, klijenata, udruženja, internih dionika i dr.). U prethodnim razdobljima, mišljenja dionika dobivena su kroz različite oblike uključivanja, od ankete i dubinskih intervjua, do tematskih sastanka i konzultacija.

U pregled analize utjecaja, rizika i prilika HBOR-a, u okviru pripreme ovog izvještaja uključeno je ukupno 33 zaposlenika HBOR-a iz više organizacijskih jedinica, uključujući i Lidere održivog financiranja i njihove zamjene. Oni su sudjelovali u informativno konzultativnim

sastancima na kojima su informirani o zadnjem statusu i izglednom razvoju regulative o izmjenama CSRD/ESRS-a, i na kojima su provjerene materijalne teme i podteme. Članovi Odbora za održivo financiranje informirani su o razvoju regulative i pristupu drugih razvojnih/javnih te poslovnih banaka, u okviru više sjednica Odbora. Vanjski dionici uključeni su kroz *desk* analize najnovijih izvještajnih praksi obveznika u financijskom sektoru (razvojne banke i poslovne banke) i obveznika u Hrvatskoj, te kroz tematske razmjene i rasprave na sastancima više udruženja, bez posebnog uključivanja u obliku novih anketa ili intervjua. Rezultati i uvidi dobiveni uključivanjem vanjskih dionika u prethodnim razdobljima i dalje su relevantni, posebno rezultati dubinskih razgovora sa stručnjacima 2023. te uključivanja prirode kao „tihog dionika“ (engl. *silent stakeholder*) 2024. godine.

U skladu s rezultatima procjene dvostruke materijalnosti HBOR je usmjeren na aktivnosti kojima će se ublažiti negativni utjecaji, pojačati pozitivni utjecaji te aktivno upravljati identificiranim rizicima i prilikama.

3.3.1. Uključivanje dionika

Uključivanje dionika obuhvaća kontinuirano savjetovanje kao dio svakodnevnih poslovnih aktivnosti HBOR-a. Prepoznato je više dioničkih skupina:

- država i tijela javne vlasti,
- klijenti,
- financijske institucije,
- regulatorna tijela,
- rejting agencije,
- zaposlenici,
- lokalna zajednica,
- nevladine organizacije,
- dobavljači/investitori i
- mediji

Ovisno o skupini dionika uključivanje je u nadležnosti jedne ili više organizacijskih jedinica, a odnos s dionicima reguliran je kroz više internih akata kao što su Kodeks korporativnog upravljanja, Etički kodeks te više drugih različitih pravilnika.

Oblici uključivanja skupina dionika raznovrsni su i odvijaju se kontinuirano. Povremeno se provode tematska istraživanja stavova zaposlenika i/ili klijenata, organiziraju se različite tematske konferencije i sastanci, zaposlenici sudjeluju u ekspertnim skupinama različitih udruženja ili dioničkih platformi, te daju doprinos izradi stručnih studija i pilotiranja metodologija. Prilikom razvoja proizvoda i usluga posebno se uključuje dionike kao npr: nadležna ministarstva, EU tijela, međunarodne financijske institucije kao što su EIB, CEB, IBRD, druge razvojne banke i izvozno-kreditne agencije, poslovne banke, leasing društva, društva za upravljanje fondovima, HAMAG BICRO, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLPRS), različita poslovna udruženja i druge.

Prikaz ključnih/odabranih skupina dionika HBOR-a i pripadajući oblici uključivanja (tabelarni prikaz)

DIONICI	OBLICI UKLJUČIVANJA		SVRHA UKLJUČIVANJA
DRŽAVA I TIJELA JAVNE VLASTI REGULATORNA TIJELA	Sastanci Očitovanja i stajališta Dioničke radne skupine		Provedba nacionalnih ciljeva i programa Savjetovanje i usklađivanje s regulativom Pružanje podrške zelenoj tranziciji/održivom financiranju
FINANCIJSKE INSTITUCIJE	Godišnji i tematski sastanci Posjete i tematske misije Radionice i konzultacije	Partnerstva i inicijative Stručne prakse i razmjene	Razvoj i implementacija proizvoda i distribucijskih kanala Ugradnja ESG čimbenika u procese upravljanja Razmjena stajališta i znanja
KLIJENTI	Istraživanje zadovoljstva Sastanci uživo/online Kontakti telefonom/pisano/online Info dani i radionice	Konferencije Objave na webu i društvenim mrežama Procjene materijalnosti	Otvoren i dvosmjerni dijalog Razvoj i implementacija proizvoda i inovativnih rješenja Razumijevanje potreba korisnika/lanca vrijednosti Identifikacija ključnih materijalnih tema
UDRUŽENJA	Sastanci uživo i online Ankete, očitovanja i stajališta Tematski događaji, rasprave i paneli Upravljačka tijela i radne skupine	Edukacije i razvojni programi Zajedničke inicijative i Deklaracije Sektorske studije i operativni vodiči	Transparentno javno zagovaranje Razmjena znanja i najboljih sektorskih praksi Neposredna komunikacija sa stručnjacima Podrška održivom razvoju gospodarstva Doprinos razvojnim ciljevima (razvojna pomoć)
ZAPOSLENICI	Savjetovanje s predstavnicima radnika/sindikata Tematske obavijesti i objave na intranetu Istraživanje zadovoljstva i tematske ankete Žalbeni mehanizmi	Godišnja procjena zaposlenika Sastanci timova Godišnji skupovi zaposlenika i Uprave uživo	Informiranje i komunikacija s vlastitom radnom snagom Razvoj kompetencija i vještina Dobivanje povratnih informacija i ugradnja u procese upravljanja Upravljanje razvojem zaposlenika Upravljanje poslovnim procesima

Napomena: u prikazu dani zabilježeni oblici uključivanja u prethodnim razdobljima (povremeni ili redoviti), ne samo u 2024.

3.4. Upravljanje rizicima vezano uz pitanja održivosti

Politikama, pravilnicima, metodologijama, uputama i drugim internim aktima o upravljanju rizicima, HBOR definira pojedine rizike, uspostavlja sustav upravljanja rizicima, kao i načine utvrđivanja, mjerenja/procjenjivanja, praćenja, ovladavanja, kontrole i izvještavanja o rizicima te uloge i odgovornosti organizacijskih jedinica uključenih u proces upravljanja rizicima kojima je HBOR izložen ili bi mogao biti izložen u svom poslovanju.

Rizici kojima je HBOR izložen ili bi mogao biti izložen u svom poslovanju utvrđuju se sukladno Katalogu rizika HBOR-a. Cilj tog internog akta je utvrđivanje rizika za koje se procjenjuje da imaju ili bi mogli imati potencijalno negativan utjecaj na poslovanje HBOR-a radi pravovremenog uspostavljanja i poduzimanja aktivnosti za ovladavanje njima i daljnjeg razvoja već utvrđenih aktivnosti usmjerenih izbjegavanju, sprečavanju, prijenosu i/ili smanjivanju negativnog utjecaja rizika na trenutne i buduće pokazatelje poslovanja te vrijednost kapitala HBOR-a.

Katalog rizika HBOR-a daje trenutni profil rizičnosti HBOR-a te je pretpostavka daljnjeg unaprjeđenja upravljanja rizicima. Ažurira se na godišnjoj razini, a u slučaju potrebe i češće. U postupak utvrđivanja rizika uključene su sve organizacijske jedinice HBOR-a, čime se osigurava obuhvat rizika kojima je HBOR izložen ili bi mogao

biti izložen, a koji su svojstveni poslovima, proizvodima, aktivnostima, procesima i sustavima HBOR-a te mogu rezultirati značajnijim financijskim gubicima. Katalog rizika sadrži definicije svih prepoznatih rizika, kao i tablicu rizika koja za svaki utvrđeni rizik obuhvaća: značajnost rizika, pokrivenost internim aktima, način procjene i mjerenja rizika, način upravljanja rizikom te ocjenu razine umanjenja izloženosti riziku. Za utvrđene rizike HBOR kontinuirano provodi aktivnosti unapređenja upravljanja tim rizicima te umanjenja početne izloženosti uvođenjem mjera ovladavanja rizicima. Najznačajniji rizici kojima je HBOR u svakodnevnom poslovanju izložen su: kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni rizik u knjizi banke, operativni rizik, pravni rizik, rizik informacijskog sustava, rizik usklađenosti, reputacijski rizik i rizik pranja novca i financiranja terorizma.

U Katalogu rizika HBOR je identificirao okolišne, upravljačke i društvene rizike. Temeljem procjene ozbiljnosti i vjerojatnosti mogućeg štetnog događaja, uslijed izloženosti HBOR-a okolišnim, upravljačkim i društvenim rizicima, u smislu očekivanih financijskih posljedica ili utjecaja na kontinuitet poslovanja, njihova je značajnost (materijalnost) utvrđena kao mala.

Cjelovita integracija ESG rizika u poslovni model, strategiju upravljanja rizicima te relevantne politike prepoznata je u novoj Strategiji kao jedan od ključnih smjerova unutar strateškog preduvjeta „Održivost“.

HBOR kontinuirano jača interne kapacitete i stručna znanja za

uspješno upravljanje održivim financiranjem, uključujući i upravljanje ESG rizicima. Cjelovitom integracijom ESG rizika u okvir za upravljanje rizicima osiguravaju se pretpostavke za identificiranje, mjerenje i upravljanje ESG rizicima, dajući prioritet klimatskim rizicima. HBOR prepoznaje izloženost ESG rizicima prvenstveno kroz financirane aktivnosti svojih klijenata.

Prepoznavanje i mjerenje ESG rizika, ali i prepoznavanje prilika koje proizlaze iz upravljanja ESG rizicima, predstavlja preduvjet za dugoročno i održivo poslovanje HBOR-a, odnosno za jačanje otpornosti i stabilnosti poslovnog modela, osiguravajući da se financiraju projekti koji su održivi te da se istovremeno smanjuje izloženost HBOR-a prema ostalim rizicima povezanim s negativnim utjecajima na okoliš i društvo.

Proces procjene okolišnog i/ili klimatskog rizika ulaganja u HBOR-u između ostalog uključuje pregled usklađenosti s okolišnim i klimatskim zahtjevima. Ove procjene provodi Direkcija tehničkih analiza i zaštite okoliša unutar koje je formiran Odjel za okoliš i klimatske promjene. Temeljem dostavljene dokumentacije podnositelja zahtjeva (zahtjev za kredit, upitnik zaštite okoliša ili upitnik samoprocjene, projektna dokumentacija, ostala tehnička dokumentacija i dr.) izrađuje se Ekspertna ocjena zaštite okoliša i održivosti kojom se između ostalog provodi provjera usklađenosti projekta/investicije:

- s aspekta legalnosti,

- s relevantnim okolišnim zakonodavstvom EU-a i Republike Hrvatske,
- sa zahtjevima načela zelene tranzicije vezanim uz okolišne ciljeve,
- sa zahtjevima načela nenanošenja bitne štete (DNSH), ovisno o kreditnom programu koji se provodi,
- s ostalim zahtjevima (Pariški sporazum, OECD-ove smjernice, *InvestEU* i dr.) ovisno o kreditnom programu koji se provodi te izvoru financiranja.

Ekspertna ocjena sadrži i klasifikaciju rizičnosti projekta (kategorije rizika A, B+, B-, C), ocjenu prihvatljivosti projekta, određene ključne pokazatelje, mjere za smanjenje ekološkog rizika, potrebu praćenja projekta u razdoblju pripreme, financiranja i razdoblju povrata kredita i dr. Izrađena Ekspertna ocjena se upućuje dalje u proces odobravanja kredita te služi za ukupnu ocjenu prihvatljivosti, odnosno rizičnosti projekta/investicije.

Za potrebu procjene / mjerenja klimatskog rizika na razini kreditnog portfelja kontinuirano se provode aktivnosti usmjerene osiguravanju adekvatnih podataka kao i utvrđivanju što primjerenijeg pristupa upravljanju ovim rizikom (npr. za potrebu procjene fizičkih rizika - osiguravanje što granularnijih podataka o relevantnim lokacijama, analiza na tržištu dostupnih alata za ocjenu fizičkih rizika i sl.).

3.4.1. Uloga i sastav najviših upravljačkih tijela

Odgovornosti tijela ili pojedinaca unutar tijela propisane su Zakonom o HBOR-u, Statutom i Kodeksom korporativnog upravljanja HBOR-a. Uprava HBOR-a aktivno se bavi pitanjima održivog financiranja. Slijedom nalaza i preporuka *Sustainable Finance* projekta uspostavljena je upravljačka struktura u HBOR-u vezana uz pitanja održivosti koja se tiču okoliša, društva i upravljanja (engl. *Environment, Society, Governance, ESG*) sastavljena od:

- Odbora za održivo financiranje
- Samostalne organizacijske jedinice Održivo financiranje
- Lidera održivog financiranja.

Nova organizacijska jedinica Održivo financiranje započela je s radom u 2024. godini.

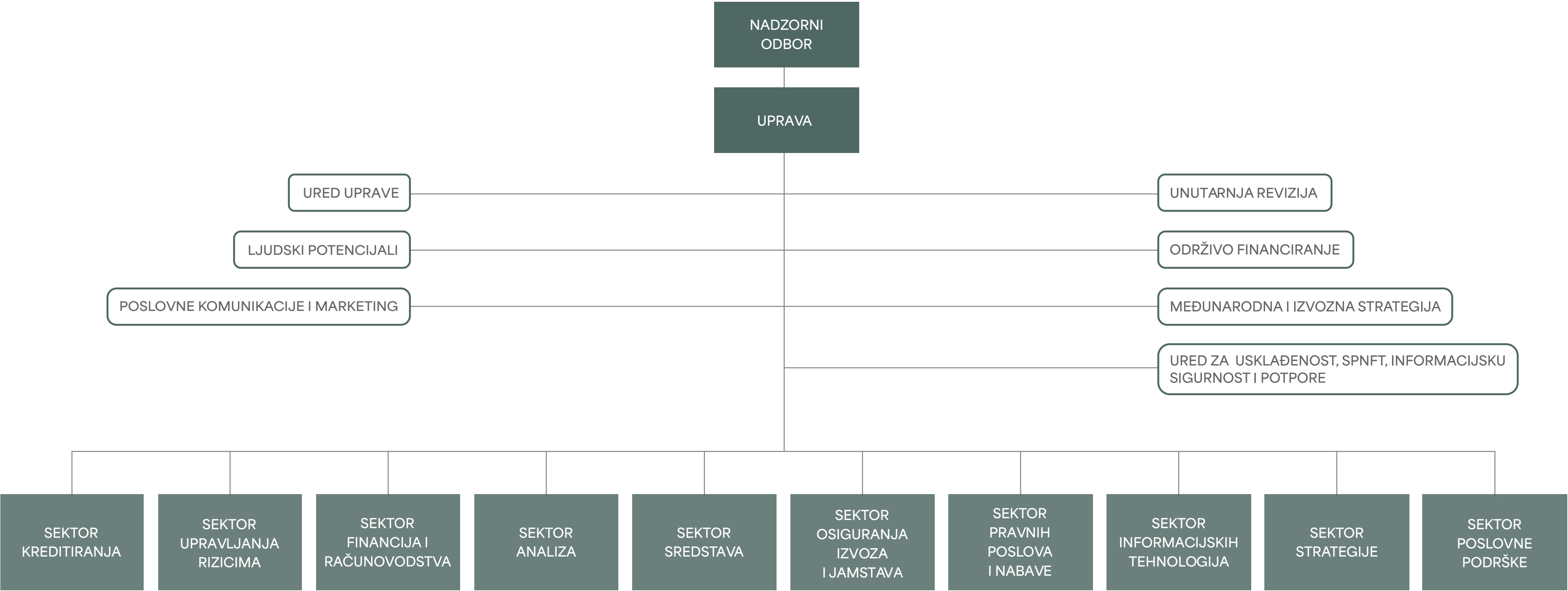
Prikaz nove upravljačke strukture HBOR-a povezane s pitanjima održivosti

Uspostavljanje nove upravljačke strukture povezane s pitanjima održivosti koje je započelo u 2023. zaokruženo je osnivanjem Odbora za održivo financiranje i imenovanjem Lidera održivog financiranja u 2024. godini.

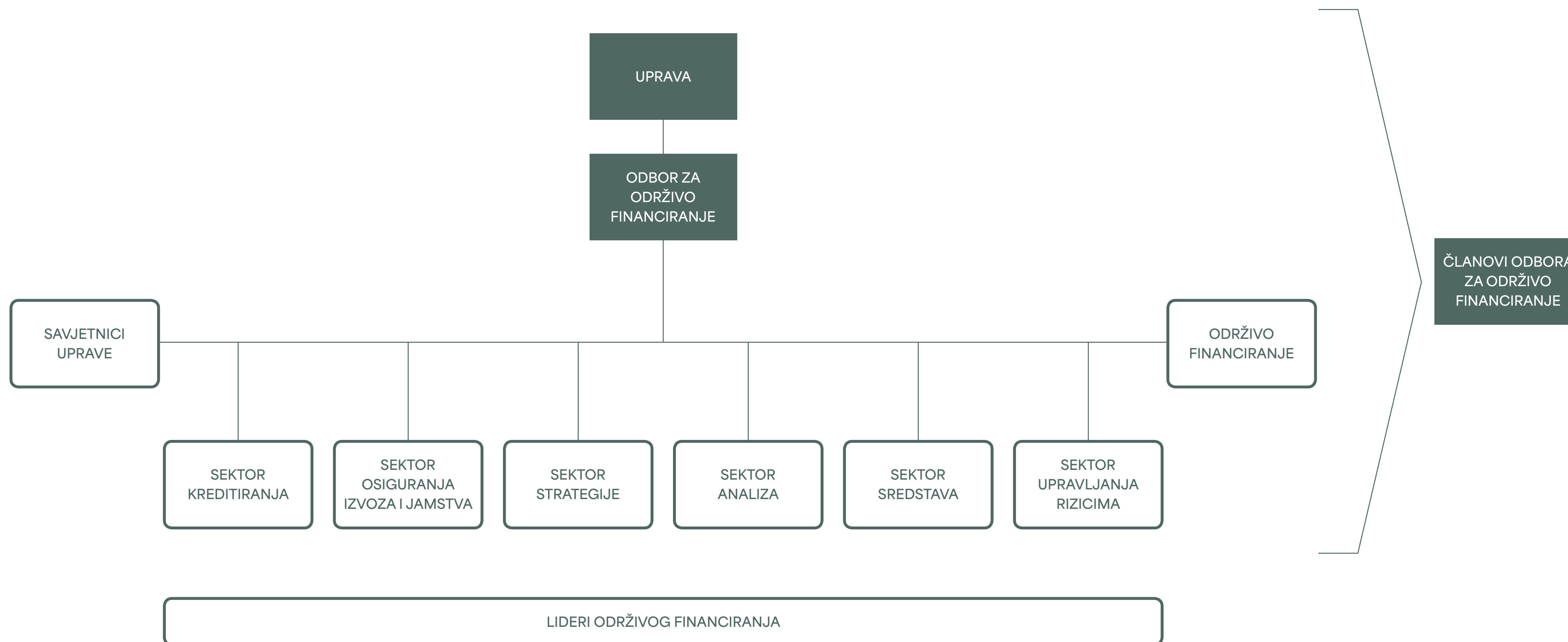
Tijela	Uloga i odgovornosti
Nadzorni odbor	utvrđuje načela poslovne politike i strategije, nadzire vođenje poslova banke, utvrđuje godišnje financijske izvještaje, razmatra izvješća unutarnje revizije, vanjskih neovisnih revizora i izvješća Državnog ureda za reviziju. Nadzorni odbor također prati i kontrolira zakonitost rada Uprave te imenuje i opoziva predsjednika i članove Uprave. Nadzorni odbor po Zakonu čini deset članova i to šest ministara Vlade Republike Hrvatske, tri saborska zastupnika te predsjednik Hrvatske gospodarske komore.
Uprava	Uprava, u skladu sa Statutom i Zakonom o HBOR-u, zastupa HBOR i vodi poslovanje na vlastitu odgovornost, te raspolaže imovinom HBOR-a i dužna je i ovlaštena poduzeti sve radnje i donijeti sve odluke koje smatra potrebnim za zakonito i uspješno vođenje poslova. Uprava je također zadužena za donošenje akata kojima se utvrđuje način rada i unutarnja organizacija HBOR-a, donošenje programa i općih uvjeta poslovanja, donošenje pojedinačnih odluka o odobrenju financijskih i ostalih poslova, odlučivanje o imenovanju i opozivu radnika s posebnim ovlaštenjima, odlučivanje o pravima i obvezama radnika te izvještavanje Nadzornog odbora. Upravu HBOR-a čine tri člana, od kojih jedan obnaša funkciju predsjednika Uprave. Članove Uprave imenuje Nadzorni odbor.
Odbor za održivo financiranje	Odbor ima ukupno 12 članova, uključujući tri člana Uprave, dva savjetnika Uprave i direktore šest sektora i jedne direkcije. Odborom predsjedava predsjednik Uprave, a zamjenik predsjednika Uprave je član Uprave. Odbor razmatra prijedloge za implementaciju aktivnosti iz područja održivog financiranja, utvrđuje njihove međuovisnosti, sagledava potrebne resurse, utvrđuje odgovornosti, uloge i rokove za provedbu aktivnosti te procjenjuje utjecaje na rizik i/ili na poslovanje uključenih organizacijskih jedinica i HBOR-a u cjelini. Također, razmatra izvještaje o statusu aktivnosti iz područja održivog financiranja te druge dokumente koje članovi Odbora procijene da je potrebno razmotriti na sjednici Odbora. Donosi i zaključke vezane uz strategiju, politike, planove, ciljeve i ostale akte u području održivog financiranja, razvoja proizvoda održivog financiranja, integraciju ESG rizika u cjeloviti proces upravljanja rizicima, regulatornim i dobrovoljnim izvještavanjem o održivosti, potrebnim resursima i kompetencija u području održivog financiranja, suradnji s relevantnim dionicima te ostalim mjerama i aktivnostima u području održivog financiranja.
Organizacijska jedinica Održivo financiranje	Organizacijska jedinica Održivo financiranje je funkcionalno i organizacijski odvojena organizacijska jedinica u kojoj se obavljaju poslovi vezani uz prilagodbu regulatornim zahtjevima korporativnog izvještavanja o održivosti i koordinaciju ugradnje održivog financiranja u HBOR-u. Održivo financiranje izravno odgovara Upravi HBOR-a i obavlja sljedeće poslove: 1) vodi i koordinira aktivnosti prilagodbe regulatornim zahtjevima korporativnog izvještavanja o održivosti koja se odnose na objavljivanje okolišnih, društvenih i upravljačkih informacija, 2) koordinira aktivnosti implementacije održivog financiranja u HBOR-u koje provode različite organizacijske jedinice, 3) razvija i potiče suradnju s različitim skupinama dionika u području održivog financiranja i održivog razvoja.
Lideri održivog financiranja	Daju aktivan doprinos provedbi aktivnosti održivog financiranja. Predlažu i implementiraju ESG čimbenike unutar svojih organizacijskih jedinica i djelokruga rada. Lideri održivog financiranja dolaze iz Sektora analize, Sektora kreditiranja, Sektora osiguranja izvoza i jamstava, Sektora sredstava, Sektora strategije i Sektora upravljanja rizicima.

Makroorganizacija HBOR-a

Organizacijska struktura HBOR-a 31. prosinca 2024.

Prikaz upravljačke strukture HBOR-a povezane s pitanjima održivosti

U 2024. održano je ukupno 12 sjednica Nadzornog odbora, 57 sjednica Uprave, 47 sjednica Kreditnog odbora, i 6 sjednica Revizijskog odbora.

Razmatrane su bile sljedeće teme:

- **Nadzorni odbor:** suglasnosti na odobrenja kredita i garancija, izmjene uvjeta kredita, usvajanje i izmjena internih akata, te različite informacije, planovi i izvješća;
- **Uprava:** odobrenja kredita i garancija, izmjene uvjeta kredita, usvajanja i izmjena internih akata, teme iz područja osiguranja izvoza i jamstava, ljudskih potencijala, sponzorstva i donacije te različite informacije i izvješća;
- **Kreditni odbor:** odobrenja kredita i garancija, neprihvatanje zahtjeva za kredit, izmjene uvjeta kredita i različite informacije i izvješća;
- **Revizijski odbor:** informacije, planovi i izvješća.

Na dnevnom redu sjednica Uprave u 2024. razmatrane su brojne teme povezane s održivošću i ESG čimbenicima. Neke od tema o kojima je Uprava bila informirana i o kojima su donesene odluke tijekom sjednica u 2024. uključuju:

- usvajanje Izvješća o održivosti za 2023. godinu,
- donošenje Strategije poslovanja HBOR-a za razdoblje od 2025. do 2029. godine,

- organizacijske promjene,
- donošenje novih ili izmjene postojećih internih akata u vezi s ugradnjom čimbenika održivosti unutar različitih organizacijskih jedinica (proceduralna postupanja u obradi kreditnih zahtjeva vezano uz održivost, izmjene Općih uvjeta prihvatljivosti, novi strateški operativni planovi, novi Etički kodeksi sl.),
- donošenje novih programa kreditiranja (program kreditiranja Urbani razvojni fond i program kreditiranja Krediti za održivi turizam),
- izmjene uvjeta kredita za posebne ciljne skupine (uvjeti programa Poduzetništvo mladih, žena i početnika),
- sporazum o poslovnoj suradnji (HAMAG program „Plus“ – izdavanje pojedinačnih jamstava mikro, malim i srednjim poduzetnicima),
- informacije i prihvaćanje tehničke pomoći (*EIB Green Gateway*),
- ostvarene ESG aktivnosti, imenovanja i inicijative u okviru različitih domaćih i međunarodnih udruženja i tematskih dioničkih platformi (npr. Forum za podršku održivom financiranju).

Revizijski odbor prati promjene u korporativnom izvještavanju o održivosti i posljedične izmjene u Zakonu o računovodstvu i Zakonu o reviziji, te je zatražio pravovremeno uključivanje HBOR-a.

Osim toga, teme su razmatrane i u okviru rada Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, uključujući nadolazeće zahtjeve posebnih financijskih institucija kao što su EIB (u pogledu kriterija za financiranje zelenih projekata i usklađenosti projekata s Pariškim sporazumom) i CEB (u pogledu ciljnih skupina i područja financiranja).

Tijekom 2024. održano je i ukupno sedam sjednica novoosnovanog Odbora za održivo financiranje. Na sjednicama su razmatrane teme iz domene rada Odbora, a najviše iz područja izvještavanja o održivosti (uključujući i teme o podatkovnoj ESG/s održivošću povezanoj podatkovnoj infrastrukturi); strategiji, politikama, planovima, ciljevima i ostalim aktima te integraciji ESG rizika. U svojoj prvoj godini rada, Odbor su obilježile dobro posjećene sjednice (od 12-19 prisutnih po sjednici) te raznovrsne teme (26 tema u 6 kategorija).

3.4.2. Nagrađivanje

Politike nagrađivanja

Upravljačka tijela

Plaća predsjednika i članova Uprave HBOR-a definirana je Odlukom o utvrđivanju plaća i drugih primanja predsjednika i članova uprava trgovačkih društava (NN br. 83/2009, 3/2011, 3/2012, 46/2012, 22/2013, 25/2014 i 77/2014). Nadzorni odbor HBOR-a definiran je Zakonom o HBOR-u NN br. 138/06 i 25/13 te članovi Nadzornog

odbora obavljaju funkciju bez naknade. Visina naknade za članove Revizijskog odbora određena je Odlukom Nadzornog odbora. Jedan član Revizijskog odbora, koji je ujedno član Nadzornog odbora kao i državni dužnosnik, nema pravno na naknadu, a druga dva člana imaju pravo na naknadu temeljem čl. 2. st. 11. Pravilnika o radu Revizijskog odbora.

Plaće i otpremnine članova Uprave definirane su ugovorima o radu te oni ne ostvaruju pravo na varijabilni dio plaće kao ostali zaposlenici HBOR-a. Sukladno Zakonu o sprječavanju sukoba interesa Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa donijelo je smjernice⁷ kojima se uređuje koje primitke, uz plaću, ne smiju primati obveznici primjene navedenog Zakona, uključujući i članove Uprave HBOR-a, a koje primitke smiju ostvarivati, čega se HBOR u svom djelovanju pridržava.

Zaposlenici

U HBOR-u je u primjeni sustav za upravljanje radnim učinkom kojim se izvrsnost u radu nagrađuje i potiče osiguranjem poticajnog dijela plaće kao dodatka na plaću temeljenog na kvartalnoj procjeni ostvarenja kompetencija i ciljeva. Poticajni dio plaće dodjeljuje se unutar raspona koji ovisi o ukupnoj procjeni ostvarenja ciljeva i kompetencija za određeno razdoblje, koji je dodatno dorađen u 2024. kroz interne akte.

⁷ <https://www.sukobinteresa.hr/hr/smjernice-upute/dopuna-smjernice-o-zabrani-primitka-dodatne-naknade>

3.4.3. Raznolikost i stručna znanja upravljačkih tijela HBOR-a vezana uz održivost

Nadzorni odbor je u 2024. činilo 10 članova, od kojih su dvije bile žene i osam muškaraca. Uprava ima tri muška člana. Odbor za održivo financiranje ima 12 članova – šest žena i šest muškaraca.

Upravljačko tijelo	Ukupan broj članova	Broj žena	%tak žena
Nadzorni odbor	10	2	20 %
Uprava	3	0	0 %
Odbor za održivo financiranje	12	6	50 %

Članovi Uprave šire svoja stručna znanja vezana uz održivost i kroz aktivno sudjelovanje u radu različitih domaćih i međunarodnih udruženja kojih je HBOR član (za popis udruženja vidi Članstva, str. 85-86), i to kroz rad u njihovim upravljačkim tijelima ili sudjelovanjem u tematskim događajima, raspravama ili panelima⁸.

Osim Uprave, stručna znanja širi i menadžment i HBOR-ovi zaposlenici, kroz sudjelovanje u ekspertnim skupinama udruženja, dostupnim edukacijama, razmjenama ili projektima, sektorskim studijama i operativnim vodičima.

HBOR-ovi stručnjaci također aktivno sudjeluju u radu više radnih tijela EAPB-a i sudjeluju u raspravama o temama od europskog značaja za javne banke, a kad je riječ o održivosti to su najviše sljedeća radna tijela:

- *Expert Working Group on ESG Risk Management,*
- *CAG ESG Financial Markets and Non-Financial Reporting te*
- *CAG Sustainable Infrastructure.*

⁸ Godišnje izvješće Grupe Hrvatska banka za obnovu i razvitak za 2024. godinu, str. 33 –35

4. POSLOVNE AKTIVNOSTI HBOR-A USMJERENE NA ODRŽIVOST

4.1. Klimatske promjene

Klimatske promjene predstavljaju jedan od najvećih globalnih izazova, s dalekosežnim učincima na okoliš, društvo i gospodarstvo. Prema posljednjem izvještaju Međuvladinog panela za klimatske promjene (IPCC) 2024. prva je godina s globalnom prosječnom temperaturom većom za 1,5°C iznad predindustrijske razine i druga je po redu rekordna godina nakon što je u 2023. zabilježen tada rekordan porast temperature. Oboreno je više globalnih rekorda, razine stakleničkih plinova, temperature zraka i temperature površine mora, što je pridonijelo ekstremnim događajima, uključujući poplave, toplinske valove i šumske požare. Ovi podaci ukazuju na sve brže klimatske promjene uzrokovane ljudskim djelovanjem.

Bankarski sektor ima ključnu ulogu u borbi protiv klimatskih promjena. Financijske institucije poput HBOR-a mogu značajno doprinijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova. Kao hrvatska razvojna i izvozna banka te izvozno-kreditna agencija, HBOR ima važnu ulogu u razvoju održive financijske industrije i njezinom doprinosu u provedbi ciljeva održivog razvoja i klimatskih ciljeva Pariškog sporazuma za

Hrvatsku.

Ova uloga prepoznata je i u Strategiji poslovanja HBOR-a 2025. – 2029., koja se oslanja na onu za prethodno razdoblje, i u kojoj je održivost definirana kao jedan od osnovnih strateških preuvjeta za ispunjenje svih strateških ciljeva, a jedan od pet strateških ciljeva je i Zelena tranzicija.

4.2. Preusmjeravanje portfelja

Preusmjeravanje portfelja prema Strategiji niskougliječnog razvoja i Pariškom sporazumu

S obzirom na ulogu nacionalne razvojne banke HBOR će nastaviti biti ključan partner u tranziciji Hrvatske prema zelenom i održivom gospodarstvu. Preusmjeravanje portfelja podrazumijeva jačanje strateškog fokusa kao podrška ostvarenju Strategije niskougliječnog razvoja Hrvatske i ciljeva Pariškog sporazuma. HBOR već duži niz godina primjenjuje niz različitih okolišnih zahtjeva vezanih uz klimu i okoliš, a koji ishodište imaju u zahtjevima namjenskih izvora

sredstava.

Preusmjeravanjem portfelja cilj je osigurati kontinuiranu provedbu aktivnosti usmjerenih održivom financiranju što uključuju obnovljive izvore energije za proizvodnju električne energije, energetsku učinkovitost u zgradarstvu, održivu mobilnost, rješenja za dekarbonizaciju u industriji i poljoprivredu s niskim udjelom ugljika. Naime, te su aktivnosti usklađene s nacionalnom politikom i strateškim okvirima i HBOR-u nude dvostruki (financijski i društveni) i trostruki (financijski, društveni i okolišni) potencijal krajnjeg rezultata. Radi aktualizacije udjela pojedinih sektora u ukupnim emisijama, HBOR je u 2024. započeo novu analizu portfelja uz kontrolu kvalitete podataka kako bi utvrdio prioritetne sektore. Nakon analize odlučeno je kako će prioritet biti usmjeren na klijente unutar sektora s najvišim klimatskim rizicima i najvećom izloženosti kako bi se navedeni rizici izbjegli, umanjili ili spriječili.

Procjena klimatskog rizika

Klimatske promjene predstavljaju značajan rizik za financijske institucije jer mogu utjecati na različite aspekte poslovanja i financijske stabilnosti. Procjena klimatskog rizika obuhvaća identifikaciju, analizu i upravljanje rizicima povezanima s klimatskim promjenama koji mogu utjecati na poslovanje banke. Ovi rizici se obično dijele na fizičke rizike i tranzicijske rizike.

Fizički rizici uključuju izravne učinke klimatskih promjena kao što su

ekstremni vremenski uvjeti, porast razine mora, poplave, suše i toplinski valovi. Ovi događaji mogu izazvati značajne materijalne štete na imovini, infrastrukturi i operacijama klijenata, što može dovesti do povećanih troškova osiguranja, smanjenja vrijednosti kolaterala i povećanja rizika neplaćanja kredita.

Tranzicijski rizici povezani su s procesom prelaska na niskougljično gospodarstvo i uključuju promjene u zakonodavstvu, tehnologiji i tržišnim uvjetima. Regulatorni rizici mogu nastati zbog strožih propisa o emisijama stakleničkih plinova ili poreza na ugljik, što može povećati operativne troškove za klijente u industrijama s visokim emisijama. Tehnološki rizici uključuju rizike povezane s troškovima prelaska na tehnologiju s nižom razinom emisija i/ili zamjenom proizvoda ili usluga proizvodima i uslugama s manjim učinkom na bioraznolikost ili ovisnošću o uslugama ekosustava. Tržišni rizici mogu se manifestirati kroz promjene u preferencijama potrošača i investitora prema održivijim proizvodima i uslugama.

Kako bi učinkovito upravljao klimatskim rizicima, HBOR radi na cjelovitoj integraciji klimatskih rizika u sustav upravljanja rizicima s ciljem obuhvata procjene, mjerenja i upravljanja klimatskim rizikom u procesu odobrenja kredita, kao i na razini cjelokupnog portfelja. Procjena i upravljanje klimatskim rizicima ne samo da pomaže u smanjenju potencijalnih gubitaka za banku već i pruža prilike za razvoj novih održivih proizvoda i usluga. HBOR kontinuirano razvija, samostalno te u suradnji s relevantnim ministarstvima i posebnim financijskim

institucijama, niz proizvoda i usluga usmjerenih na financiranje projekata zelene tranzicije.

Kroz proaktivno upravljanje klimatskim rizicima, HBOR pridonosi otpornijem i održivijem financijskom sustavu.

Financirane emisije stakleničkih plinova

HBOR je u 2023. započeo izračun financiranih emisija stakleničkih plinova u sektorima energetike, zgradarstva i prometa. Izračun se uglavnom temeljio na projekcijama i na metodologiji *Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)*. HBOR je pristupio PCAF inicijativi kako bi koristio prednosti članstva, među ostalim i pristup baze podataka. Radi se o inicijativi koju vode financijske institucije, a osnovana je radi uspostave dosljednog i usporedivog mjerenja te objavljivanja emisija stakleničkih plinova iz njihovih financijskih aktivnosti. Kao odgovor na sve veće zahtjeve za globalnim, standardiziranim računovodstvom i izvješćivanjem o stakleničkim plinovima, PCAF je razvio *Global GHG Accounting and Reporting Standard for the Financial Industry* (dalje u tekstu: Standard), koji propisuje načine mjerenja i izvješćivanja o financiranim emisijama koje proizlaze iz djelatnosti u realnom gospodarstvu koje se financiraju kreditima ili ulaganjima financijskih institucija.

Pristupanjem PCAF-u HBOR-u je postala dostupna, među ostalim, i baza o emisijskim faktorima. Naime, za izračun financiranih emisija potrebno je koristiti podatke o emisijama koje dostavljaju klijenti, ili

ako to nije dostupno, financirane emisije se procjenjuju na temelju emisijskih faktora. S obzirom na to da su HBOR-ovi klijenti većinom MSP-ovi, koji trenutačno nisu obveznici objavljivanja svojih emisija, niti u pravilu raspolažu informacijama o svojim emisijama, HBOR se za većinu postojeće izloženosti mora osloniti na neke od baza podataka o emisijskim faktorima.

U 2024. HBOR je mapirao svoj portfelj izravno odobrenih kredita u skladu s kategorijama imovine kako ih propisuje PCAF te započeo testiranje izračuna financiranih emisija iz opsega 1, 2 i 3, kao i izbjegnutih emisija.

Financirane emisije iz opsega 3 predstavljaju najveći udio u ukupnim emisijama financijskih institucija. Prema izvještaju CDP-a (engl. *Carbon Disclosure Project*), za 2023. financirane emisije bile su u prosjeku 750 puta veće od emisija koje proizlaze iz vlastitih operacija (opseg 1 i 2). Međutim, ovi podaci nisu potpuni jer ne obuhvaćaju ukupan portfelj financijskih institucija.

Analiza i sustavno praćenje financiranih emisija omogućuju HBOR-u ugradnju klimatskih mjera u svoje kreditne i ostale aktivnosti.

Utjecaji povezani s informacijama za korisnike, pristup (kvalitetnim informacijama) o klimatskim i okolišnim zahtjevima

Unapređenje Sustava izvještavanja pojednostavit će proces za klijente, omogućiti centralizirano evidentiranje i obradu podataka te

posljedično – povećati učinkovitost, unaprijediti automatizaciju i smanjiti operativni rizik. Jednostavniji proces pozitivno će utjecati na klijente smanjujući administrativno opterećenje i potičući osobito osjetljive skupine na korištenje HBOR-ovih programa financiranja. Cilj unapređenja podatkovne infrastrukture, između ostaloga, jest i prepoznavanje mogućih rješenja za poboljšanje procesa prikupljanja podataka te njihovo pravovremeno revidiranje.

4.3. Strategija, aktivnosti, programi i mjere usmjerene na klimatsku tranziciju, jačanje pozitivnog društveno-ekonomskog utjecaja i otpornosti gospodarstva

Strategija poslovanja HBOR-a za razdoblje 2025. – 2029.

U Strategiji su detaljno opisani svi strateški ciljevi, uključujući i prioritetna područja i aktivnosti. U ovom izvještaju dan je kratak pregled povezanosti strateških ciljeva s materijalnim pitanjima održivosti.

Nova Strategija temelji se na pet strateških ciljeva koji definiraju ključna područja djelovanja HBOR-a. Svi strateški ciljevi povezani su

s određenim identificiranim materijalnim utjecajima, rizicima i prilikama.

Poticanje razvoja tržišta rizičnog, vlasničkog i kvazi-vlasničkog kapitala (*Equity*) – poveznica s materijalnim pitanjem održivosti – *Jačanje konkurentnosti i otpornosti gospodarstva*

Unatoč napretku u razvoju tržišta vlasničkog i kvazi-vlasničkog kapitala, i dalje postoje značajni nedostaci na tržištu. Glavni izazovi uključuju ograničenu veličinu tržišta, nisku razinu osviještenosti o prednostima vlasničkog financiranja, nedostatak ulagatelja te općenitu nedostatnu sustavnu potporu.

HBOR aktivno potiče osnivanje alternativnih investicijskih fondova, koji su usmjereni na podršku poduzećima u svim fazama razvoja koja su u pravilu brzorastuća i inovativna.

U razdoblju 2025.-2029. osigurano je 100 milijuna EUR-a za nova ulaganja HBOR-a u alternativne investicijske fondove.

Regionalni i društveni razvoj – poveznica s materijalnim pitanjem održivosti – *Financiranje društvenih prava zajednica (komunalna i socijalna infrastruktura, pristup financiranju, ranjive skupine, regionalni razvoj, posebna područja, smanjivanje nejednakosti)*

HBOR će kroz financiranje infrastrukturnih i poduzetničkih projekata nastojati smanjiti regionalne razlike, poboljšati uvjete života u slabije razvijenim regijama i potaknuti održivi regionalni razvoj Hrvatske. Podrška HBOR-a bit će usmjerena na ostvarivanje ura-

vnoteženog regionalnog razvoja Hrvatske, s posebnim naglaskom na demografske izazove, unapređenje kvalitete života i poslovanja, te smanjenje negativnih društvenih i gospodarskih trendova.

Minimalno 40 % ukupne poslovne aktivnosti HBOR planira usmjeriti na regionalni i društveni razvoj RH u razdoblju 2025.-2029.

Poticanje internacionalizacije hrvatskog gospodarstva (Internacionalizacija) – poveznica s materijalnim pitanjem održivosti – *Jačanje konkurentnosti i otpornosti gospodarstva*

Internacionalizacija hrvatskog gospodarstva ključna je za njegov dugoročan rast i konkurentnost na globalnoj razini.

HBOR kao izvozna banka i izvozno-kreditna agencija pruža izvoznici-ma mogućnost korištenja HBOR-ovih programa kreditiranja i osiguranja izvoza u svim fazama izvoznog ciklusa. Kroz programe osiguranja izvoza izvoznicima se pruža mogućnost zaštite od rizika neplaćanja i lakši izlazak na nova tržišta te im se olakšava pristup financiranju kroz korištenje polica osiguranja kao kolateralu za plasmane banaka.

Minimalno 40 % ukupne poslovne aktivnosti HBOR planira usmjeriti na poticanje internacionalizacije u razdoblju 2025.-2029.

Konkurentnost i otpornost – poveznica s materijalnim pitanjem održivosti – *Jačanje konkurentnosti i otpornosti gospodarstva*

HBOR igra ključnu ulogu u transformaciji hrvatskog gospodarstva u smjeru modernog, tehnološki naprednog, konkurentnog i otpornog

gospodarstva pružajući financijsku podršku poduzetnicima, posebno MSP-ovima, kroz proizvode kreditiranja i ulaganja, s naglaskom na istraživanje i razvoj, inovacije i razvoj novih tehnologija te digitalnu tranziciju.

HBOR planira usmjeriti minimalno 70 % ukupne poslovne aktivnosti na privatni sektor u razdoblju 2025.-2029.

Zelena tranzicija – poveznica s materijalnim pitanjima održivosti – *Klimatske promjene te Jačanje internih kapaciteta i stručnih znanja radnika za klimatske rizike*

HBOR će svojim poslovanjem aktivno doprinositi nacionalnim i EU ciljevima te klimatskim ciljevima utvrđenim Pariškim sporazumom, kao i Ciljevima održivog razvoja UN-a te osigurati dugoročno održivo poslovanje HBOR-a.

HBOR će kroz svoje financijske proizvode i usluge nastaviti biti ključan partner u ostvarivanju okolišnih ciljeva, podupirući projekte koji stvaraju ekološki i gospodarski održiviju budućnost za Hrvatsku. HBOR će nastaviti financirati projekte koji doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova, energetske učinkovitosti, korištenju obnovljivih izvora energije i inovacijama u zelenim tehnologijama. HBOR će razvijati nove proizvode održivog financiranja koji omogućuju povoljnije financijske uvjete za projekte zelene tranzicije u različitim sektorima gospodarstva te zelenu tranziciju poduzetnika. HBOR će pratiti usklađenost svog portfelja s ciljevima klimatske

neutralnosti, osiguravajući da financijski proizvodi podupiru globalne i europske ciljeve smanjenja emisija stakleničkih plinova.

Tijekom novog strateškog razdoblja najmanje 1,0 milijarda EUR-a HBOR-ove ukupne poslovne aktivnosti planira se usmjeriti za zelenu tranziciju.

Aktivnosti, programi i mjere usmjerene na klimatsku tranziciju, jačanje pozitivnog društveno-ekonomskog utjecaja i otpornosti gospodarstva

U svojem godišnjem izvješću za 2024. Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) detaljno je opisala poslovne aktivnosti tijekom izvještajne godine. Za potrebe ovog izvješća u nastavku su istaknute poslovne aktivnosti koje su tijekom 2024. bile usmjerene na podupiranje ciljeva održivosti. Navedene poslovne aktivnosti opisane su u istom poglavlju jer često istovremeno imaju utjecaj na više materijalnih čimbenika održivosti, npr. zelenu tranziciju i društveno-ekonomski utjecaj.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NP00)

Provedba Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NP00) planirana je najkasnije do 31. kolovoza 2026. NP00 u ovom razdoblju pridonosi ostvarivanju četiri opća cilja na razini EU-a: promicanju ekonomske, društvene i teritorijalne kohezije u Uniji, jačanju ekonomske i društvene otpornosti, smanjivanju društvenih i

ekonomskih učinaka krize te poticanju zelene i digitalne tranzicije.

Svaki projekt koji koristi sredstva NP00-a mora zadovoljiti načela nenanošenja bitne štete okolišnim ciljevima (engl. *Do No Significant Harm*, DNSH) u smislu isključenja neprihvatljivih aktivnosti i provjere njihove održivosti te biti usklađen s relevantnim zakonodavstvom, što je bio izričit zahtjev EU-a koji je HBOR integrirao u svoje postupke odobrenja zahtjeva. Određeni iznos sredstava svakog financijskog instrumenta usmjeren je na financiranje projekata zelene tranzicije i smanjenja emisije stakleničkih plinova.

Projekti zelene tranzicije obuhvaćaju projekte koji prema kriterijima Taksonomije EU-a i pripadajućim propisima (delegiranim aktima) znatno doprinose ostvarenju najmanje jednog od sljedećih okolišnih ciljeva:

- Ublažavanje klimatskih promjena;
- Prilagođavanje klimatskim promjenama;
- Održiva uporaba i zaštita voda i morskih resursa;
- Prijelaz na kružnu ekonomiju;
- Sprečavanje i suzbijanje onečišćenja;
- Zaštita i obnova biološke raznolikosti i ekosustava

HBOR je i tijekom 2024. u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti provodio pet financijskih instrumenata putem programa kreditiranja malih i srednjih poduzetnika koji imaju otežan pristup

financiranju, programa subvencioniranja kamata te programa izdavanja jamstava za investicijske projekte srednje tržišno kapitaliziranih i velikih poslovnih subjekata u cilju poticanja digitalizacije i zelene tranzicije te klimatski i energetske neutralnog gospodarstva. Za šesti financijski instrument Poticanje razvoja fondova rizičnog kapitala provodi se postupak odabira društava za upravljanje fondovima rizičnog kapitala. Rok za završetak postupka je lipanj 2026. godine.

Kamatna stopa za financiranje projekata zelene tranzicije za izravne kredite putem programa Investicije posebnih segmenata MSP-ova u okviru NPOO-a iznosila je svega 0,40 %, godišnje, fiksno.

Financijskim instrumentima subvencioniranja kamata za privatni i javni sektor omogućeni su povoljniji uvjeti financiranja ulaganja između ostaloga i za ulaganja u zelenu tranziciju, odnosno mogućnost umanjenja kamatne stope za max 75 %, najviše 3 postotna boda (za MSP), odnosno najviše do 2,00 postotna boda (za srednje kapitalizirane i velike subjekte).

U 2024. prijavljeno je u NPOO 80 kredita ukupnog iznosa 262 milijuna eura za poticanje projekata zelene tranzicije⁹.

NPOO – Upitnik za samoprocjenu

Stručnjaci iz Odjela za okoliš i klimatske promjene HBOR-a za svaki predloženi projekt procjenjuju je li prihvatljiv za financiranje te imaju

li njegovi klimatski, okolišni i društveni učinci obilježje održivog projekta, između ostalog, i na temelju podataka iz Upitnika za samoprocjenu.

Upitnik je pripremljen u skladu s klimatskim, okolišnim i društvenim standardima iz Tehničkih smjernica o provjeri održivosti u okviru fonda *InvestEU*¹⁰. Cilj Upitnika je osigurati usklađenost mjera s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete u okviru Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost prema prijedlogu Provedbene odluke Vijeća o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske vezanom uz implementaciju Financijskih instrumenata te odobrenje kredita krajnjim korisnicima za koje je zadužen HBOR kao provedbeno tijelo.

U slučaju projekta za koji je potrebno provesti detaljni pregled i provjeru klimatskih, okolišnih i društvenih zahtjeva iz Tehničkih smjernica o provjeri održivosti u okviru *InvestEU*, HBOR zadržava pravo naknadnog traženja dodatnih informacija i dokumentacije od klijenata, radi potpunijeg utvrđivanja mogućih rizika.

Novi EU financijski instrumenti

Korištenje EU sredstava za financijsko razdoblje 2021.-2027. planira se kroz financijske instrumente koji će se provoditi putem HBOR-a

⁹ Uključujući kredite, subvencije kamatnih stopa i jamstva

¹⁰ [OBAVIJEST KOMISIJE – Tehničke smjernice o provjeri održivosti u okviru fonda InvestEU \(2021/C 280/01\)](#)

i poslovnih banaka. Novost za razdoblje 2021.–2027. odnosi se na mogućnost kombiniranja financijskih instrumenata s bespovratnim sredstvima u obliku otpisa dijela glavnice (kapitalni rabat). Važno je naglasiti da svi projekti/investicije koje se financiraju iz novih Financijskih instrumenata moraju biti usklađeni s:

- načelom „nenanošenja bitne štete“ (*Do No Significant Harm- DNSH*)¹¹, i
- „Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021.–2027.“ (2021/C 373/01)¹²

HBOR je u 2024. započeo provođenje dva nova financijska instrumenta, „Urbani razvojni fond“ i „Krediti za održivi turizam“ za financiranje investicijskih projekata javnog i privatnog sektora.

U travnju 2024. potpisan je Sporazum o financiranju s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova EU (MRRFEU) za provođenje financijskog instrumenta „Krediti za energetske učinkovitost poduzetnika“, a u studenom Sporazum o financiranju s istim ministarstvom za financijski instrument „Krediti za modernizaciju proizvodnje“ čija produkcija počinje početkom 2025. godine.

Urbani razvojni fond

Financijski instrument „Urbani razvojni fond“ namijenjen je javnom sektoru za investicijska ulaganja (ulaganja u osnovna sredstva – materijalnu i nematerijalnu imovinu) u mješovitu komercijalno-javnu infrastrukturu, odnosno investicije koje uz javni element imaju i određeni komercijalni sadržaj. Kredite odobrava izravno HBOR, iz sredstava EFRR-a i sredstava HBOR-a u omjeru 50:50.

Korisnik kredita može ostvariti pravo na otpis dijela glavnice kredita (do 50 %) ispunjenjem kriterija za kapitalni rabat iz tri područja odnosno kategorije: održivost, estetika i uključivost.

Krediti za održivi turizam

Financijski instrument „Krediti za održivi turizam“ namijenjen je mikro, malim i srednjim poduzetnicima. Kreditima se financiraju održiva ulaganja koja doprinose ciljevima zelene tranzicije, odnosno rezultiraju diverzifikacijom turističke ponude, produljenjem turističke sezone, smanjenjem prekomjernog turizma, održivim poslovanjem te općenito većom kvalitetom turističke ponude. Kredite odobrava izravno HBOR, iz sredstava EFRR-a i sredstava HBOR-a u omjeru 50:50, uz mogućnost otpisa do 50 % isplaćenog iznosa glavnice po ispunjenju kriterija koji uključuju sljedeće:

- Ulaganjem se postižu više razine energetske učinkovitosti
- Ulaganje u kategorijama Indeksa turističke razvijenosti (ITR)

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC0218%2801%29>

¹² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=oj:JOC_2021_373_R_0001

- Rezultat ulaganja po završetku provedbe projekta u ugostiteljske objekte za smještaj koji se razvrstava u vrstu i/ili kategoriju je ishođenje novog Rješenja
- Ulaganja u novi dodatni, odnosno neobavezni sadržaj i/ili ulaganja u proširenje i/ili unapređenje (rekonstrukciju/obnovu) postojećeg dodatnog odnosno neobaveznog sadržaja koji se kreira s ciljem pružanja drugih usluga u sklopu ugostiteljskog objekta za smještaj minimalne kategorije 3 zvjezdice iz skupine „Hoteli” i iz skupine „Kampovi” po vrijednosti ulaganja.

Kreditni za energetska učinkovitost poduzetnika

Financijski instrument „Kreditni za energetska učinkovitost poduzetnika” namijenjen je subjektima bez obzira na njihov pravni oblik, veličinu i strukturu vlasništva koji su najmanje godinu dana prije dana predaje zahtjeva za kredit registrirani za obavljanje prihvatljivih djelatnosti iz područja proizvodne industrije te komercijalnog i uslužnog sektora.

Za financiranje su prihvatljiva ulaganja povezana s ostvarenjem energetska ušteda i/ili korištenjem obnovljivih izvora energije, kao i financiranje pratećih aktivnosti.

Kreditni će se odobravati putem poslovnih banaka odabranih u postupku javne nabave, iz sredstava EFRR-a i sredstava poslovnih banaka u omjeru 50:50, uz mogućnost otpisa dijela glavnice kredita

EFRR-a po ispunjenju unaprijed definiranih kriterija (do najviše 50 % ukupno isplaćenog iznosa glavnice kredita).

Kreditni za modernizaciju proizvodnje

Financijski instrument „Kreditni za modernizaciju proizvodnje” namijenjen je mikro, malim i srednjim poduzetnicima koji su registrirani za obavljanje djelatnosti iz područja prerađivačke industrije.

Za financiranje su prihvatljiva ulaganja koja za cilj imaju modernizaciju i digitalizaciju poslovanja, uvođenje novih tehnologija i proizvodite povećanje kapaciteta.

Kredite odobrava izravno HBOR, iz sredstava EFRR-a i sredstava HBOR-a u omjeru 50:50, uz mogućnost otpisa dijela glavnice kredita po ispunjenju unaprijed definiranih kriterija (do najviše 50 % ukupno isplaćenog iznosa glavnice kredita).

Europska investicijska banka (EIB)

Europska investicijska banka (EIB) i HBOR su u studenom 2024. potpisali ugovor o kreditu u iznosu od 200 milijuna eura za kreditiranje malih i srednjih poduzeća, poduzeća srednje tržišne kapitalizacije te velikih poduzeća i javnih subjekata za projekte koji uključuju promicanje okolišne održivosti i borbu protiv klimatskih promjena. Ovaj kredit dio je EIB-ovog okvirnog kredita u iznosu od 500 milijuna eura odobrenog HBOR-u, na temelju kojeg je HBOR-u 2023. potpisao

prvu tranšu kredita od 200 milijuna eura.

Svaki projekt koji se financira iz sredstava Europske investicijske banke treba biti u skladu s Pariškim sporazumom, a kriteriji se primjenjuju na projekte iz područja proizvodnje energije i srodnih djelatnosti, izgradnje novih objekata ili obnove postojećih objekata i nabave transportnih sredstava. Kriteriji usklađenosti s Pariškim sporazumom ugrađeni su u Prilog 1.2. Općih kriterija prihvatljivosti¹³.

EIB je HBOR-u kroz program tehničke pomoći „Green Gateway” omogućio korištenje savjetodavnih usluga u domeni zelenog financiranja. Kroz ovaj program HBOR je dobio ciljanu tehničku pomoć za razvoj vlastitih kapaciteta, poboljšanje procjene zelenih projekata i uključivanje EIB-ovih standarda zelene prihvatljivosti u poslovne procese HBOR-a. Programom „Green Gateway” jača se i uloga HBOR-a u pružanju pomoći i koordinaciji obuke na području zelenog financiranja hrvatskom financijskom sektoru. Osim toga, program pruža podršku Ministarstvu financija i članovima Foruma za održivo financiranje, uključujući i poslovnim bankama, u njihovim nastojanjima da podignu svijest i spremnost za provedbu propisa i različitih inicijativa na području zelenog financiranja.

Razvojna banka Vijeća Europe (CEB)

Projekti koji se financiraju iz CEB-ovih sredstava moraju biti uskla-

đeni s njegovom Politikom okolišne i socijalne zaštite (engl. *Environmental and Social Safeguards Policy*) i ne smiju ni na koji način kršiti odredbe Europske konvencije o ljudskim pravima ili Europske socijalne povelje. Dodatno, projekti koji uključuju financiranje transportnih sredstava trebaju biti u skladu s Pariškim sporazumom, sukladno Prilogu 1.2. Općih kriterija prihvatljivosti.

Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)

IBRD je definirao okolišni i društveni okvir (engl. *Environmental and Social Framework*) koji se sastoji od Vizije za održivi razvoj (engl. *Vision for Sustainable Development*), Okolišnih i društvenih politika Svjetske banke za financiranje investicijskih projekata (engl. *The World Bank Environmental and Social Policy for Investment Project Financing*) te Okolišnih i društvenih standarda (engl. *Environmental and Social Standards*). Okolišni i društveni standardi propisuju obveze koje zajmoprimci moraju ispuniti prilikom prepoznavanja i procjene okolišnih i društvenih rizika te utjecaja povezanih s projektima koje financira IBRD.

HBOR partner u provedbi InvestEU programa

Tijekom 2024. Europska komisija dovršila je postupak ocjene HBOR-a (*Pillar Assessment*), čime je potvrđeno da HBOR posluje u skladu s najvišim standardima, što mu omogućuje izravno upravljanje sredstvima EU-a.

¹³ Zakoni, pravilnici, akti i ostali dokumenti | HBOR

Slijedom toga, HBOR je u okviru *InvestEU* Fonda tijekom 2024. podnio zahtjev za izravna jamstva radi razvoja novih financijskih proizvoda i ulaganja, a pregovori s Europskom komisijom još su u tijeku.

Poticanje održive konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, posebno kroz podršku malim i srednjim poduzetnicima (MSP-ovima)

Tijekom 2024. privatnim poslovnim subjektima odobreno je 2.580 kredita, što čini 95 % ukupno odobrenih kredita. Od ukupno odobrenih kredita gotovo 70 % odobreno je mikro, malim i srednjim poduzetnicima.

Poseban naglasak stavljen je i na razvoj tržišta rizičnog kapitala te je HBOR pokrenuo nekoliko inicijativa kojima se omogućuje financiranje brzorastućih poduzeća. Pokrenut je Program dodjele okvirnih kredita poduzetničkim potpornim institucijama kako bi se omogućilo financiranje poduzetnika u najranijim fazama razvoja.

Sve ove aktivnosti detaljnije su opisane u Godišnjem izvješću HBOR-a za 2024. godinu.

ELENA – besplatna tehnička pomoć za pripremu investicija u energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije

HBOR je u suradnji s EK-om i EIB-om, od studenog 2019. do travnja 2024. godine, pružao poslovnim subjektima iz javnog i privatnog sektora mogućnost pokrivanja 100 % troška izrade projekt-

ne dokumentacije za pripremu investicijskih projekata u području energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije putem bespovratnih sredstva iz ELENA programa.

Tijekom provedbe ELENA programa financirana je izrada dokumentacije za 81 projekt od kojih se 85 % odnosilo na javni sektor. Tako je više županija, gradova, općina i tijela javne vlasti izvršilo pripremu projekata povećanja energetske učinkovitosti u bolnicama, školama, dječjim vrtićima, domovima za starije, sportskim objektima, tržnim centrima i poduzetničkim objektima te sustavima javne rasvjete. Ukupno iz sredstava ELENA granta financirana je izrada projektne dokumentacije u iznosu od 1.991 mil. EUR (288 dokumenta).

Nastavak regionalne prisutnosti i suradnje s JLP(R)S-ovima

Kroz suradnju sa županijama, gradovima i općinama, HBOR je aktivno podržao regionalni i društveni razvoj Republike Hrvatske u ukupnom iznosu od 379 milijuna eura financirajući infrastrukturne projekte u javnom sektoru, kao i podupirući privatni sektor kroz investicije i obrtna sredstva, posebno na slabije razvijenim područjima Hrvatske.

HBOR je i tijekom 2024. godine, u cilju što boljeg informiranja poduzetnika o mogućnostima korištenja HBOR-ovih proizvoda u svim regijama Republike Hrvatske, aktivno surađivao sa županijama, gradovima i općinama putem svojih područnih ureda u Puli, Rijeci,

Osijeku, Varaždinu, Gospiću, Zadru i Splitu. U prosincu 2024. osnovan je Područni ured za središnju Hrvatsku u Zagrebu koji će pokrivati područje Zagrebačke, Bjelovarsko-bilogorske i Sisačko-moslavačke županije.

Subvencija kamatne stope u pojedinim županijama, općinama i gradovima

HBOR je i u 2024. nastavio doprinositi postizanju ujednačenog regionalnog razvoja putem suradnje s pojedinim županijama, gradovima i općinama kroz subvencioniranje kamatnih stopa na HBOR-ove kredite.

Na temelju ugovora o poslovnoj suradnji, sklopljenih između HBOR-a i županija, gradova i općina, poduzetnici mogu koristiti subvenciju kamatne stope na HBOR-ove kredite iz sredstava županije, grada ili općine.

Do kraja 2024. HBOR je ostvario suradnju s 44 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave – JLP(R)S.

5. OKOLIŠ

5.1. Potrošnja energenata i emisije stakleničkih plinova

HBOR u zgradama koristi električnu i toplinsku energiju i prirodni plin od HEP Elektre i HEP Toplinarstva. Potrošnja energije prati se za svaku poslovnu zgradu u vlasništvu HBOR-a na tri lokacije u Zagrebu, Zelinska 3, Gajeva 33 i Strossmayerov trg 9 te za poslovne prostore u zakupu. Također, HBOR koristi dizelsko gorivo za 20 vozila u vlasništvu koliko ih je imao u 2024. godini.

Energent	Mjerna jedinica	2022.	2023.	2024.	2024. u usporedbi s 2023.
električna energija	kWh	207 297	210 766,24	343 968,34	63,20 %
toplinska energija	kWh	158 783	125 457	148 206	18,13 %
prirodni plin	m3	8 040	8 045	10 417	29,48 %
dizel	l		23 661,61	29 890,09	26,32 %

Potrošnja energenata izravno i neizravno doprinosi emisijama stakleničkih plinova. Potrošnja električne i toplinske energije neizravno doprinosi, dok potrošnja dizela i prirodnog plina izravno doprinose emisijama stakleničkih plinova. HBOR je za potrebe ovog izvještaja analizirao emisije stakleničkih plinova iz opsega 1 i 2. Analizom su obuhvaćeni staklenički plinovi ugljikov dioksid (CO₂), metan (CH₄) i dušikov oksid (N₂O) dok preostali staklenički plinovi iz Kyoto protokola, fluorouglikovodici (HFC_s), perfluorouglijci (PFC_s) i sumporov heksafluorid (SF₆), ovom analizom nisu identificirani.

U potrošnju električne energije i prirodnog plina u 2024. uračunata je potrošnja poslovnih prostora u zakupu koja u prijašnjim izvješćima nije obuhvaćena izračunom iz čega proizlazi odstupanje u potrošnji navedenih energenata u 2024. u odnosu na prijašnje godine. Potrebno je napomenuti da je u 2024. zakupljen dodatni poslovni prostor na adresi Savska 60, Zagreb te da je novim uređenjem rada na izdvojenom mjestu rada došlo do značajnog povećanja u broju dana koje su zaposlenici radili u uredu. Potrošnja električne energije bez uračunate potrošnje poslovnih prostora u zakupu je u 2024. manja za 4,6 % u odnosu na 2023. Potrošnja prirodnog plina bez uračunate potrošnje poslovnih prostora u zakupu je u 2024. manja za 15,8 % u odnosu na 2023. Potrošnja toplinske energije u 2024. porasla je 18,13 % u odnosu na 2023. Potrošnja dizel goriva u 2024. porasla je 26,32 % u odnosu na 2023. godinu. Izračun emisija stakleničkih plinova HBOR-a temelji se na zahtjevima GHG Protokola o

korporativnom računovodstvu i izvještavanju¹⁴ (engl. *GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard*) i zahtjevima norme HRN EN ISO 14064-1:2018 Specifikacija sa smjernicama na razini organizacije za kvantifikaciju i izvješćivanje o emisijama i uklanjanju stakleničkih plinova.

Protokol o emisijama stakleničkih plinova obuhvaća klasifikaciju emisija pod nazivom opseg 1, opseg 2 i opseg 3. Norma stakleničkih plinova ISO14064-1 definirala je sljedeće pojmove: izravne emisije stakleničkih plinova kao opseg 1, energetske neizravne emisije stakleničkih plinova kao opseg 2 te ostale neizravne emisije stakleničkih plinova kao opseg 3.

Opseg 1 obuhvaća izravne emisije nastale uslijed potrošnje dizel goriva u vozilima u vlasništvu HBOR-a te prirodnog plina za potrebe grijanja, dok opseg 2 obuhvaća neizravne emisije nastale uslijed korištenja električne i toplinske energije.

Svaki staklenički plin ima različita svojstva zračenja te sukladno tome i različit klimatski utjecaj. Kako bi se omogućila usporedba doprinosa različitih stakleničkih plinova globalnom zagrijavanju, emisije stakleničkih plinova množe se s pripadajućim potencijalima globalnog zagrijavanja (engl. *Global Warming Potential, GWP*). Tako izračunate emisije mogu se uspoređivati te se iskazuju kao ekvivalent emisije ugljikovog dioksida (oznaka: CO₂e ili CO₂eq).

¹⁴ Zajednički projekt Svjetskog instituta za resurse (engl. World Resources Institute, WRI) i Svjetskog poslovnog savjeta za održivi razvoj (engl. World Business Council for Sustainable Development, WBCSD).

Potencijali globalnog zagrijavanja korišteni za izračun emisija stakleničkih plinova, koji se odnose na vremensko razdoblje od 100 godina, preuzeti su iz posljednjeg Šestog izvještaja¹⁵ Međuvladinog tijela za klimatske promjene (engl. *Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC*) i prikazani su u sljedećoj tablici:

Tablica 1: Vrijednosti potencijala globalnog zagrijavanja za vremenski horizont od 100 godina

Staklenički plin	Kemijska formula	Vrijednosti GWP-a za vremenski horizont od 100 godina
Ugljikov dioksid	CO ₂	1
Metan fosilno podrijetlo	CH ₄	29,8
Dušikov oksid	N ₂ O	273

Za izračun izravnih emisija opsega 1 koje proizlaze iz pokretnih i nepokretnih energetske izvora koristili su se emisijski faktori iz Hrvatske baze nacionalnih faktora emisija¹⁶ koji su prikazani u sljedećoj tablici:

Vrsta goriva	EF CO ₂ (kg/MJ)	EF CH ₄ (kg/TJ)	EF N ₂ O (kg/TJ)
dizel	0,0741	3,9	3,9
prirodni plin	0,0561	1	0,1

¹⁵ IPCC, 2021: Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, A. Pirani, S.L. Connors, C. Péan, S. Berger, N. Caud, Y. Chen, L. Goldfarb, M.I. Gomis, M. Huang, K. Leitzell, E. Lonnoy, J.B.R. Matthews, T.K. Maycock, T. Waterfield, O. Yelekçi, R. Yu, and B. Zhou (eds.)]. Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA, 2391 pp. (p. 1017) doi:10.1017/9781009157896.

¹⁶ <https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-klimatske-aktivnosti-1879/ugljicni-otisak/8960>

Za izračun neizravnih emisija opsega 2 koje proizlaze iz korištenja električne i toplinske energije koristili su se emisijski faktori iz Hrvatske baze nacionalnih faktora emisija. Nacionalni faktori za emisije stakleničkih plinova usklađeni su s metodologijom za izračun ugljičnog otiska, GHG Protokolom i standardima ISO 14064-1 i ISO/TR 14069.

U bazi se nalaze emisijski faktori za 2015., 2016., 2017., 2018., 2019. i 2020. te zasebno za sektore: goriva, električne energije, topline, prijevoza putnika, prijevoza robe, korištenje zemljišta, promjena korištenja zemljišta i šumarstva (LULUCF), otpada te klimatizacije. Emisijski faktori su izrađeni za svaki od stakleničkih plinova zasebno te je određen i emisijski faktor CO₂ ekvivalenta. U ovoj analizi koristili su se zadnje dostupni emisijski faktori iz 2020. koji su prikazani u sljedećoj tablici:

Vrsta energije	EF CO2 izgaranje kg/MWh	EF CH4 izgaranje kg/MWh	EF N2O izgaranje kg/MWh	EF CO2 ekvivalent izgaranje kg/MWh
Električna	129,952455	0,013219	0,002574	131,031029
Toplinska	211,509116	0,005722	0,000663	211,856532

Za izračun emisija stakleničkih plinova korištena je lokacijska metoda. Ukupne emisije stakleničkih plinova koje su posljedica izgaranja goriva vozila u vlasništvu HBOR-a i potrošnje prirodnog plina u 2024. iznosile su 105,39 t CO₂eq, dok su ukupne emisije stakleničkih plinova koje su posljedica potrošnje električne i toplinske energije u 2024. iznosile 76,98 t CO₂eq. Ukupne emisije opsega 1 i 2 u 2024. iznosile su 182,37 t CO₂eq što je 408,90 kg CO₂eq po zaposleniku. Ukupne emisije opsega 1 i 2 u 2023. iznosile su 138,14 t CO₂eq što je 337,75 kg CO₂eq po zaposleniku. Potrebno je uzeti u obzir da su u izračun u 2024. uračunate emisije poslovnih prostora u zakupu koje nisu bile uračunate 2023. Bez uračunatih emisija iz poslovnih prostora u zakupu, emisije opsega 1 i 2 u 2024. bile su 154,26 t CO₂eq što je 345,87 kg CO₂eq po zaposleniku. Realno povećanje emisija stakleničkih plinova 2024. u odnosu na 2023. je 2,4 %.

Sljedeća tablica prikazuje usporedne podatke ukupnih emisija stakleničkih plinova u tonama ekvivalenta ugljičnog dioksida:

Opseg	Izvor emisija	Staklenički plinovi 2024.			
		CO2 (t)	CH4 (t)	N2O (t)	CO2eq (t)
Opseg 1	izravne emisije iz pokretnih izvora	79,91	0,0042	0,0042	81,18
	izravne emisije iz nepokretnih izvora	24,14	0,0022	0,00005	24,22
Opseg 2	neizravne emisije iz potrošnje električne energije	44,61	0,0046	0,00088	45,07
	neizravne emisije iz potrošnje toplinske energije	31,86	0,0008	0,00009	31,91
Ukupno		180,53	0,0110	0,0055	182,37

Analiza emisija stakleničkih plinova u okviru vlastitih operacija (opseg 1 i 2) HBOR-a pokazala je da njihov utjecaj nije značajan u usporedbi s emisijama opsega 3 posebice financiranih emisija.

5.2. Ostali utjecaji na okoliš

Pristup upravljanju okolišnim utjecajima HBOR-a, osobito klimatskim promjenama, obuhvaća aktivnosti iz vlastitog poslovanja te utjecaje duž lanca vrijednosti koji su primarno vezani uz poticanje i implementaciju projekata koji doprinose razvoju zelene ekonomije.

Utjecaji HBOR-ovih aktivnosti na okoliš

S obzirom na prirodu poslovnih aktivnosti, koje su pretežno vezane uz administrativne poslove i analizu prikupljenih podataka, HBOR nema značajnih negativnih utjecaja na okoliš.

Politike upravljanja temelje se na zakonskoj regulativi iz područja zaštite okoliša i održivog gospodarenja otpadom te su ugrađene u odgovarajuće interne akte, čime se preveniraju i svi potencijalni negativni utjecaji na okoliš. Okolišni čimbenici obuhvaćeni politikama odnose se na potrošnju energije te gospodarenje otpadom. Pristup upravljanju okolišnim čimbenicima procjenjuje se u sklopu ocjene uspješnosti upravljanja imovinom, koju HBOR provodi kontinuirano na tromjesečnoj razini.

Internu politiku upravljanja okolišnim utjecajima provodi Odjel upravljanja i održavanja imovine, posebna organizacijska jedinica Sektora strategije. Sukladno poslovnim politikama, HBOR je usvojio kućni red u kojem je propisano ponašanje koje se očekuje od radnika u svakodnevnom radu. Između ostalog, radnicima se nalaže racional-

no i štedljivo ponašanje u svrhu stvaranja što manjih količina otpada te smanjenja potrošnje energije.

Svi zaposlenici upoznati su s internim politikama koje su im dostupne na Intranetu i *SharePointu*. Prikupljanje otpadne plastike te papira i otpadnog kartona također je organizirano putem posebno označenih kartonskih spremnika postavljenih na vidljiva mjesta unutar poslovnih prostora banke. Kutije za otpadni papir postavljene su i u uredima zaposlenih.

5.2.1. Potrošnja vode

HBOR za svoje poslovne aktivnosti koristi vodu iz javnog vodoopskrbnog sustava Grada Zagreba te se sva voda ispušta u sustav javne odvodnje. Poslovne aktivnosti ne zahtijevaju posebne uvjete u vezi iskorištavanja vodnih resursa te utjecaj potrošnje vode u okviru vlastitih operacija HBOR-a nije značajan.

Potrošnja se očitava putem vodomjera s time da su na lokacijama Gajeva i Strossmayerov trg, uz mjerilo potrošnje vode za svaku zgradu, postavljena i mjerila potrošnje vode za hidrante.

U izvještajnoj godini ukupno je na svim lokacijama potrošeno 1 016,00 m³ vode. U odnosu na prethodnu godinu vidljiv je blagi pad ukupne potrošnje vode. Zgrada na Strossmayerovom trgu je u 2024. i dalje u obnovi te tamo nije zabilježena potrošnja vode.

Lokacije poslovanja i potrošnje	Mjerna jedinica	2022.	2023.	2024.	2024. u usporedbi s 2023.
Zelinska 3	m ³	635,00	718,00	727,00	+1,3 %
Gajeva 33	m ³	258,00	330,00	289,00	-12,4 %
Strossmayerov trg 9	m ³	258,00	-	-	-
Ukupna potrošnja vode	m ³	1.151,00	1.048,00	1.016,00	-3,1 %

5.2.2. Gospodarenje otpadom

Potrošnjom resursa i tokovima otpada u HBOR-u se upravlja sustavno, praćenjem potreba i utroška različitih resursa te organizacijom odvojenog prikupljanja reciklabilnih vrsta otpada na radnom mjestu (papir i plastika). Odvoz, zbrinjavanje i reciklažu otpada obavljaju ovlaštene tvrtke za gospodarenje otpadom kojima se otpad predaje, u skladu s važećim propisima. Poslovne aktivnosti ne zahtijevaju posebne uvjete u vezi gospodarenja otpadom te utjecaj nastalog otpada u okviru vlastitih operacija HBOR-a nije značajan.

U 2024. proizvedeno je ukupno 23.931,50 kg otpada od čega 23.737,50 kg neopasnog i 194,00 kg opasnog otpada. Miješanog komunalnog otpada proizvedeno je 12.903,00 kg, glomaznog otpada 6.756,50 kg, papira i kartona 3.367,00 kg, elektroničkog otpada 711,00 kg te 194,00 kg opasnog otpada od tonera. Ukupna količina opasnog otpada je u 2024. za 491,10 kg manja u odnosu na 2023. jer nije bilo zatečenog opasnog otpada kod održavanja nekretnosti preuzetih za nenaplaćena potraživanja. Opasni otpad iz redovitih poslovnih aktivnosti se u 2024. povećao za 17,5 % u odnosu na prethodnu godinu. Ukupna količina proizvedenog otpada je u 2024. manja za 8,6 % u odnosu na 2023. Ako se količina otpada promatra po zaposleniku, u 2023. proizvedeno je 64 kg otpada po zaposleniku dok je u 2024. proizvedeno 54 kg otpada po zaposleniku što je 15,6 % manje proizvedenog otpada po zaposleniku u odnosu na 2023. Jednim dijelom je količina otpada smanjena donošenjem

internog akta Pravilnik za postupanje i evidentiranje kratkotrajne i dugotrajne imovine koji je stupio na snagu 11. travnja 2024. Navedenim internim aktom uvedene su procedure postupanja s materijalnom imovinom prema načelima kružnog gospodarstva na način da se materijalna imovina zbrinjava nakon analize isplativosti njenog popravka te kada izostane interes kod prodaje i donacije materijalne imovine. Nove procedure utjecale su na smanjenje glomaznog otpada te se u narednim godinama očekuje i smanjenje elektroničkog otpada.

Vrsta otpada	Mjerna jedinica	2022.	2023.	2024.
Opasni otpad	t	-	0,6851	0,1940
Neopasni otpad	t	1,020	25,504	23,7375
Ukupna masa otpada	t	1,020	26,1891	23,9315

6. DRUŠTVO

6.1. Zaposlenici

Osnovni akt iz kojeg proizlaze temeljna prava i obveze zaposlenika je Pravilnik o radu, koji je tijekom 2023. usklađen sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o radu te je stupio na snagu 30. lipnja 2023. Donošenju novog Pravilnika prethodilo je savjetovanje sa sindikalnim povjerenikom koji ima prava i obveze Radničkog vijeća. U 2024. provedene su dodatne izmjene i dopune Pravilnika o radu, te pripadajuća savjetovanja sa sindikalnim povjerenikom.

Od 2006. HBOR je bio uključen u certificiranje procesa upravljanja ljudskim resursima (Certifikat Poslodavac Partner) koje dodjeljuje Selectio, konzultantska tvrtka u Hrvatskoj za savjetovanje u području upravljanja ljudskim potencijalima. Posljednji proces certifikacije proveden je u 2023. godini.

HBOR kontinuirano ulaže u razvoj svojih zaposlenika kako bi im omogućio stjecanje i nadogradnju ključnih kompetencija i vještina koje su od koristi u njihovom poslovnom i privatnom životu. Kroz edukacije iz područja usavršavanja i obrazovanja, zaposlenici imaju priliku usavršiti svoja stručna znanja i vještine potrebne za obavljanje

svog posla, razvoj komunikacijskih vještina, upravljanje vremenom te osobnu učinkovitost. HBOR svojim zaposlenicima pruža i mogućnost pohađanja konferencija, u Hrvatskoj i inozemstvu, koje se tiču njihova područja rada. Dodatno, HBOR osigurava sredstva za stipendiranje zaposlenika što omogućava upis na poslijediplomske studije, čime se dodatno doprinosi njihovom profesionalnom razvoju. U okviru edukacija o održivosti i ravnopravnosti spolova, zaposlenici stječu znanja koja su ključna za izgradnju inkluzivnog i održivog radnog okruženja. Jačanje organizacijskih kapaciteta i kontinuirano ulaganje u razvoj stručnih kompetencija zaposlenika ključni su za realizaciju strateških ciljeva HBOR-a.

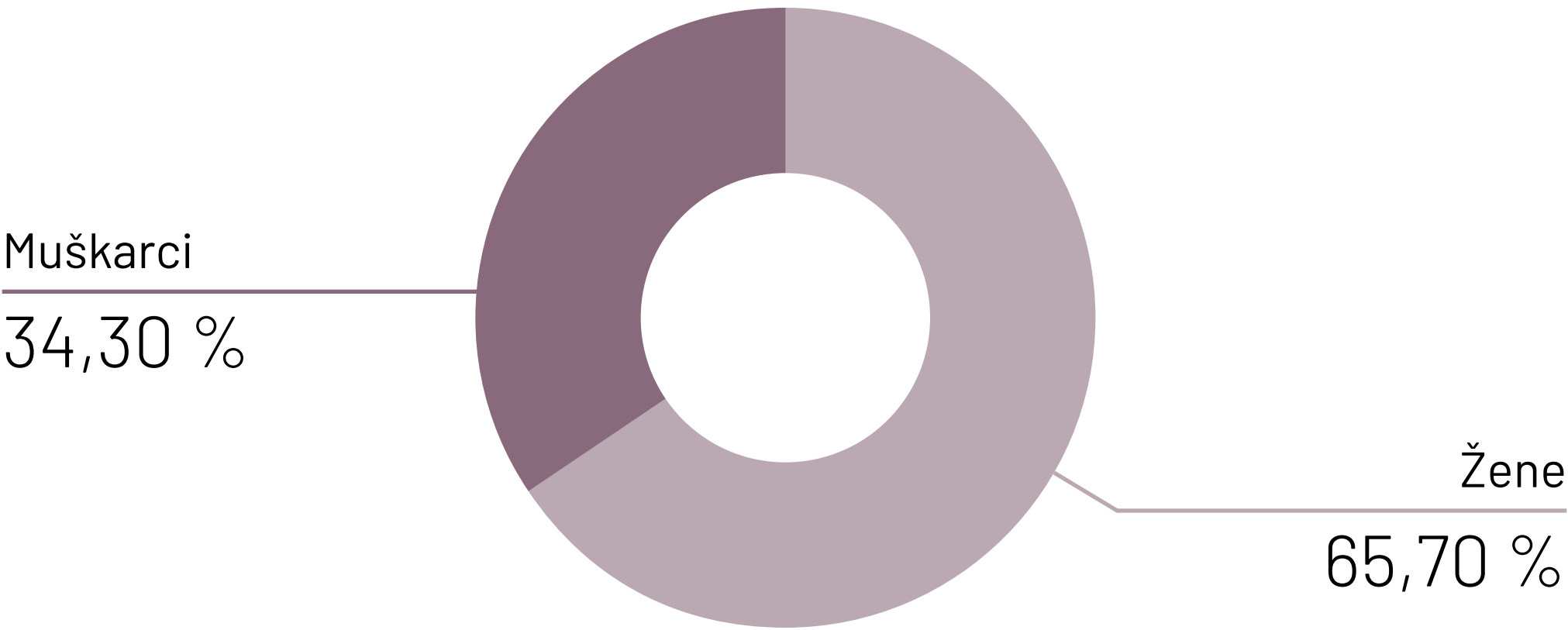
Zaposlenici

HBOR je 2024. imao 446 zaposlenika, od čega 293 žene i 153 muškarca. Ukupan broj zaposlenika se u usporedbi s 2023. kad ih je bilo 409 povećao za 9,05 %. Podaci o zaposlenicima odnose se na dan 31. prosinca 2024. i uključuju sve zaposlenike koji imaju ugovor s HBOR-om.

Prikaz¹⁷:

	2022.	2023.	2024.	2024. u odnosu na 2023.
Ukupan broj zaposlenika	382	409	446	9,05%
žene	249	267*	293	9,74%
muškarci	133	142*	153	7,75%
Broj zaposlenih na neodređeno vrijeme	377*	399*	430	7,77%
žene	247*	261	283	8,43%
muškarci	130*	138*	147	6,52%
Broj zaposlenih na određeno vrijeme	5*	10*	6	-40,00%
žene	2*	6*	5	-16,67%
muškarci	3*	4*	1	-75,00%
Broj zaposlenika na puno radno vrijeme	378	405	445	9,88%
žene	245	262	292	11,45%
muškarci	133	143	153	6,99%
Broj zaposlenika na nepuno radno vrijeme	4	4	1	-75,00%
žene	4	4	1	-75,00%
muškarci	0	0	0	0,00%

Napomena: odvojeno su iskazani podaci o broju pripravnika budući da to nisu isti radni odnosi kao zaposleni na određeno (2022.: 4, 2023.:5, 2024.:10).

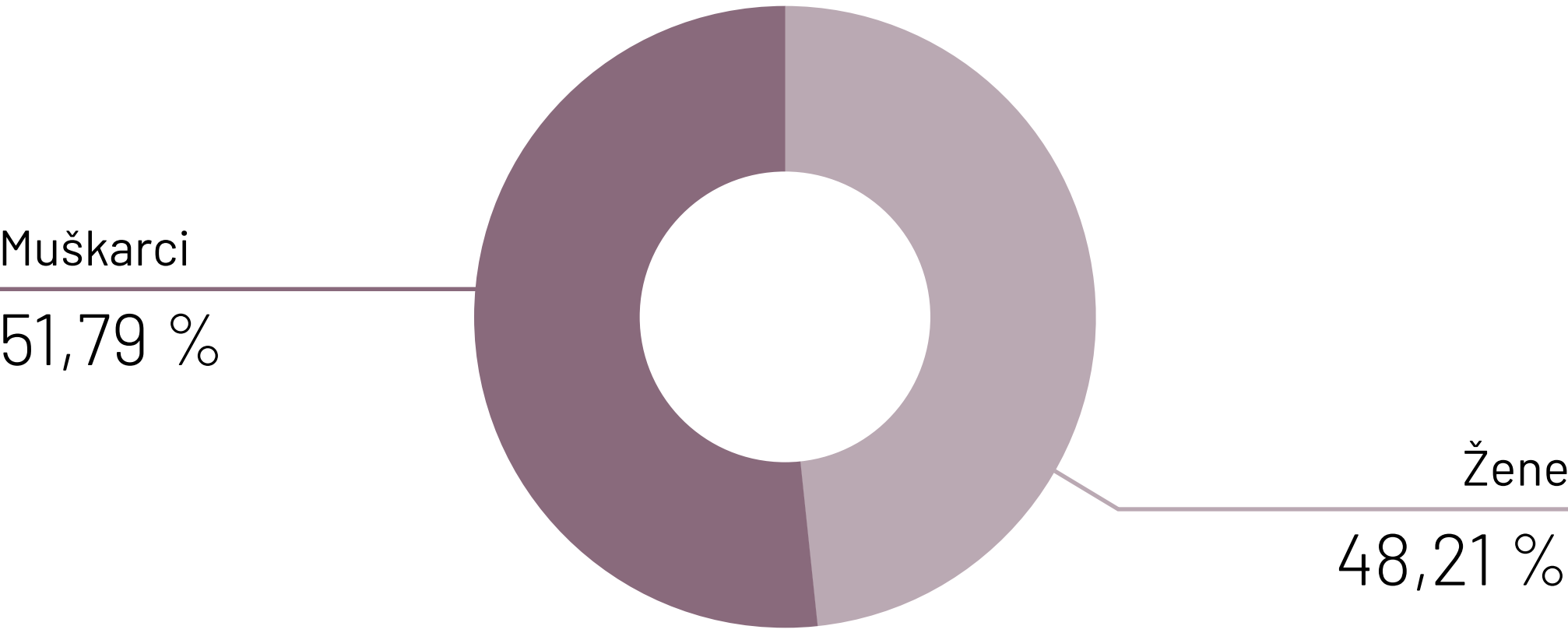

Od ukupno 446 zaposlenika njih 430 ima ugovor na neodređeno, odnosno njih 96,41 %, te je 445 zaposlenika zaposleno na puno radno vrijeme odnosno njih 99,78 %. HBOR redovito objavljuje natječaje za prijem pripravnika te je tijekom 2024. u HBOR-u zaposleno 6 pripravnika. Do kraja 2024. 4 pripravnika dobila su ponudu za ugovor na neodređeno.

¹⁷ Brojke označene zvjezdicom su ažurirane temeljem ponovne provjere

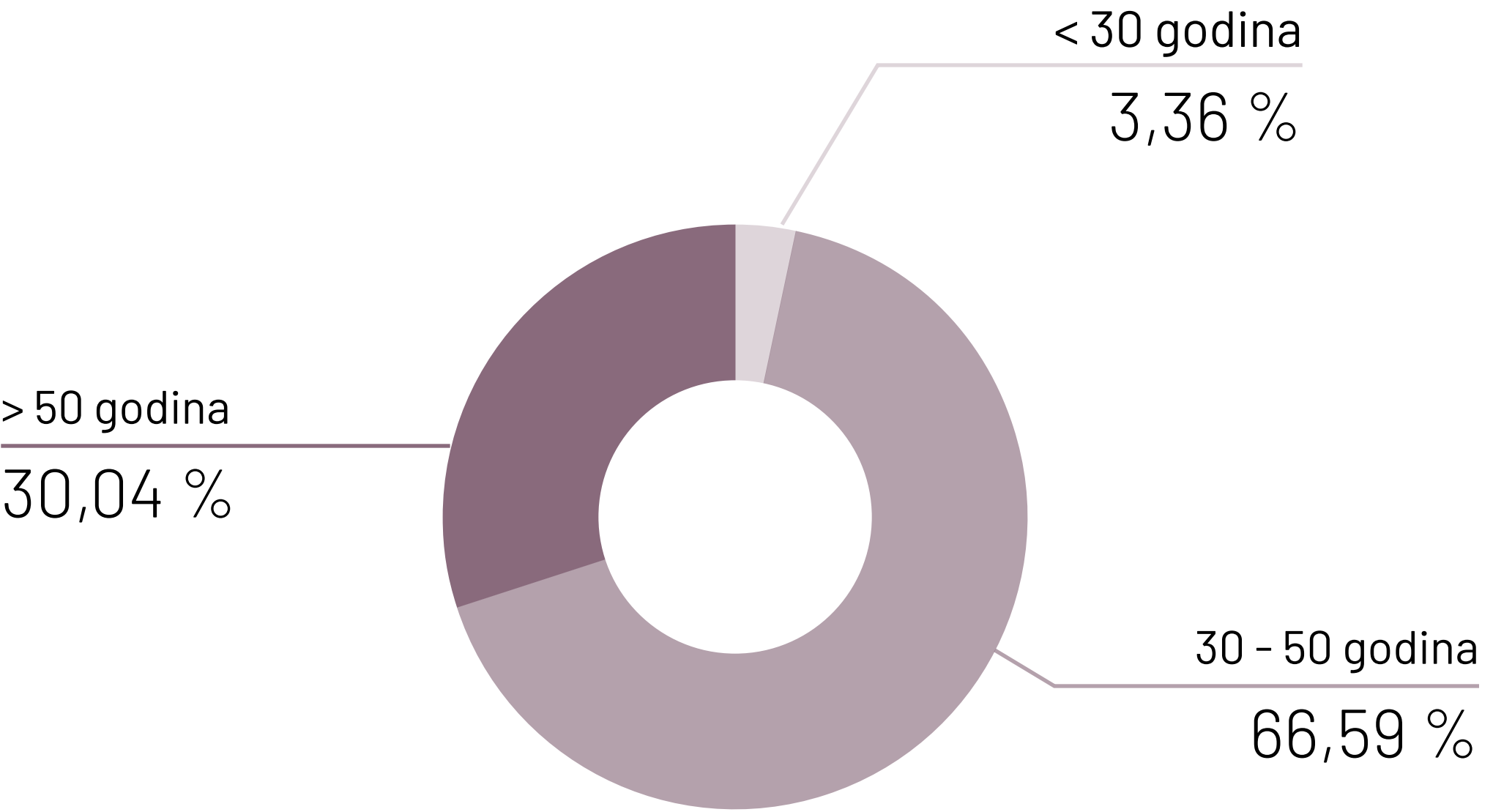
Od ukupno 446 zaposlenika 413 ih je visokoobrazovanih, odnosno 92 %.

U 2024. udio žena u ukupnom broju zaposlenika iznosio je 65,70 % (2022: 65,18 %, 2023: 65,28 %), međutim taj je udio nešto manji na upravljačkim pozicijama te su od ukupno 56 upravljačkih pozicija na njih 27 bile žene odnosno njih 48,21 % (2022: 48,00 %, 2023: 49,09 %).

U HBOR-u je najviše zaposlenika u kategoriji od 30 do 50 godina, njih čak 297, odnosno 66,59 % (2022: 70,94 %; 2023: 66,01 %).

Dobne skupine	2022.	2023.	2024.
< 30 godina	15	11	15
30 - 50 godina	271	270	297
> 50 godina	96	128	134

Zapošljavanje novih zaposlenika i fluktuacija zaposlenih po dobi i spolu

Postupak zapošljavanja¹⁸ HBOR-a temelji se na načelima transparentnosti te osiguravanju ravnopravnih i jednakih uvjeta za sve zainteresirane kandidate, u skladu s traženim obrazovnim i stručnim kompetencijama. Unaprjeđenje internih procedura zapošljavanja prati organizacijske potrebe HBOR-a, omogućujući učinkovitije poslovanje i fleksibilniji pristup kandidatima.

Postupak zapošljavanja se provodi putem otvorenih natječaja objavljenih na mrežnoj stranici HBOR-a, gdje se redovno objavljuje tijek i rezultati natječaja. Natječaji se objavljuju i na portalu za objavu natječaja za zapošljavanje (MojPosao) i društvenoj mreži LinkedIn. Kandidati prolaze kroz selekcijski postupak koji uključuje stručno i psihologijsko testiranje te selekcijske razgovore. Po zapošljavanju, novi zaposlenici se uključuju u postupak uvođenja u posao, čime se osigurava njihova brza prilagodba i učinkovitost.

U 2024. u HBOR-u su zaposlena 53 nova zaposlenika, od čega 35 žena i 18 muškaraca. Najveći broj novih zaposlenika pripada kategoriji od 30 do 50 godina, njih 37, što čini 69,81 % novih zapošljavanja.

Dobne skupine	2022.	2023.	2024.
< 30 godina	3	5	8
30 - 50 godina	23	33	37
> 50 godina	1	3	8
UKUPNO	27	41	53

Udio žena i muškaraca u ukupnom broju novih zaposlenika

¹⁸ Postupak zapošljavanja ugrađen je u odredbe internih akata.

Istovremeno, HBOR je tijekom 2024. napustilo 19 zaposlenika, 10 žena i 9 muškaraca. Stopa ukupne fluktuacije u 2024. iznosila je 4,44 % što je blagom porastu u odnosu na 2023. kad je iznosila 3,02 %.

Dobne skupine	2022.	2023.	2024.
< 30 godina	2	1	0
30 – 50 godina	11	6	10
> 50 godina	6	5	9
UKUPNO	19	12	19

Plaća i beneficije zaposlenika

Materijalna prava zaposlenika HBOR-a definirana su internim aktima i usklađena s važećim zakonima. Zaposlenicima su zajamčena prava na godišnji odmor, plaćeni i neplaćeni dopust te isplatu otpremnine. Dodatno, Pravilnikom su regulirana prava na jubilarnu nagradu, isplatu regresa i božićnicu, policu dodatnog i/ili dopunskog zdravstvenog osiguranja, naknadu za prijevoz, dodatak na staž, naknadu za prehranu, stalni dodatak i financijske potpore te paušalnu nakna-

du za troškove rada od kuće.

Nekonkurentne plaće unutar organizacije su tijekom procjene materijalnih utjecaja za 2022. ocijenjene kao jedan od tri moguća ili stvarna negativna utjecaja s najvećom vjerojatnosti pojavljivanja. HBOR od 2023. vodi dijalog o plaćama s predstavnicima sindikata i radi korekcije plaća kao odgovor na nastojanja radnika da nadoknade gubitak kupovne moći akumuliran zbog povišene inflacije posebice tijekom 2022. kad je prosječna godišnja inflacija iznosila 10,7 % te 2023. kad je iznosila 8,4 %. Inflacija u Hrvatskoj smanjena je u 2024. godini, kad je iznosila 4,0 %. U 2024. u HBOR-u je provedeno jednokratno usklađivanje plaća u svrhu ublažavanja učinaka inflacije.

Ravnoteža poslovnog i privatnog života, uključujući i pravo na roditeljski dopust

HBOR trenutno ne provodi istraživanja zadovoljstva zaposlenika ravnotežom između poslovnog i privatnog života, ali započete su aktivnosti za pokretanje istraživanja zadovoljstva zaposlenika u 2025./2026. godini.

Korištenje prava na rodiljni/roditeljski dopust, u potpunosti je usklađeno s važećim zakonskim aktima. Ova prava imaju svi zaposlenici HBOR-a (uključujući roditelje posvojitelje) što se pravovremeno usklađuje kroz izmjene i dopune relevantnih internih akata. U 2024. ukupno je 31 zaposlenika koristilo rodiljni/roditeljski dopust, od kojih

je 24 žena i 7 muškaraca. Svi zaposlenici koji su tijekom 2024. završili korištenje svojeg roditeljskog dopusta vratili su se na posao nakon korištenja porodiljskog dopusta.

Hibridni režim rada

Zaposlenici HBOR-a nastavili su raditi u hibridnom režimu rada (rad u uredskim prostorijama i rad na izdvojenom mjestu rada) i tijekom 2024. što je koristila većina zaposlenika. Ovu mogućnost imali su svi zaposlenici HBOR-a, osim onih čije je radno mjesto isključivo vezano za uredske prostorije (vozači, pisarnica). U posebnim okolnostima predviđenima Zakonom o radu, zaposlenici su mogli zatražiti izuzeće od obveze rada u uredskim prostorijama kako bi radili isključivo na izdvojenom mjestu rada, što je i odobreno dijelu zaposlenika. Tako je u 2024. u prosjeku 10 % zaposlenika radilo na izdvojenom mjestu rada - većinom roditelji male djece ili zaposlenici koji putuju na posao u Zagreb.

Zdravlje i sigurnost zaposlenika

Uspostavljen je sustav upravljanja zdravljem i sigurnosti na radu temeljem zakonskih zahtjeva i to Zakona o zaštiti na radu, Zakona o radu i podzakonskim aktima vezanim uz Zakon o zaštiti na radu kao i internim aktima vezanim uz zaštitu na radu (Pravilnik o zaštiti na radu, Pravilnik o radu Odbora, Procjena rizika HBOR-a, Pravilnik o upotrebi osobne zaštitne opreme, Pravilnik o evakuaciji i spaša-

vanju i dr.). Sustavom upravljanja zdravljem i sigurnošću na radnom mjestu obuhvaćeni su svi zaposlenici.

Temeljni dokument zaštite na radu je Procjena rizika temeljem koje se identificiraju rizici te propisuju mjere za njihovo smanjenje. Procjena rizika procjenjuje vjerojatnost štetnog događaja i veličinu posljedice za pojedino radno mjesto.

S obzirom na to da je prema Pravilniku o izradi procjene rizika više od 80 % poslova u HBOR-u klasificirano kao poslovi s malim rizicima (uglavnom administrativni poslovi), identificirani su sljedeći rizici:

- Zahtjev za visokom kvalitetom rada (srednji rizik - stres).
- Upravljanje prijevoznim sredstvima i terenski rad prilikom službenih putovanja (srednji rizik).
- Komunikacija s osobama (srednji rizik - stres).

Procjena rizika provodi se u suradnji sa zaposlenicima, na temelju opisa radnog mjesta, poslova koje radnici stvarno obavljaju na radnom mjestu i njihovog subjektivnog doživljaja opasnosti i rizika.

Sukladno Zakonu o zaštiti na radu, HBOR je obavezan surađivati s radnicima pri izradi procjene rizika, mjerama za smanjenje rizika, nabavi osobnih zaštitnih sredstava i drugim pitanjima vezanim uz zaštitu na radu. Sva komunikacija sa zaposlenicima odvija se redovno i to ili izravno s pojedinim zaposlenikom ili putem povjerenika radnika za zaštitu na radu. Zaposlenici neposredno i aktivno sudje-

luju u izradi Procjene rizika zajedno s medicinom rada i drugim relevantnim stručnjacima. Posredno sudjeluju i u izradi pravilnika i smjernica preko svojih povjerenika i sindikata.

Zaposlenicima je u zakonskim rokovima omogućen preventivni pregled vida koji se obavlja u prostorijama HBOR-a. Također postoji mogućnost odlaska na pregled u medicinu rada radi problema s mišićno-koštanim sustavom radi dobivanja preporuke za dodatno ergonomsko uređenje radnog mjesta (stolac, podizni stol, i sl). Zaposlenici koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada redovno idu, sukladno zakonski propisanim rokovima, na liječnički pregled u medicinu rada. Zaposlenici imaju i subvencionirano dodatno zdravstveno osiguranje u organizaciji Ljudskih potencijala i Sektora računovodstva što im omogućava pristup različitim zdravstvenim uslugama. Također su osigurani i policom osiguranja u slučaju invaliditeta, smrtnog slučaja i boravka u bolnici (police ugovaraju Ljudski potencijali). Svi pregledi zaposlenika obavljaju se u radno vrijeme i na trošak HBOR-a. Na intranetskim stranicama HBOR-a redovito se objavljuju sadržaji koji se odnose na zdravlje i sigurnost zaposlenika: vježbe za kralježnicu, sadržaji vezani uz stres, ravnotežu poslovnog i privatnog života, savjeti u uvjetima velikih vrućina i slično.

U HBOR-u djeluje Odbor za zaštitu na radu koji se sastoji od predstavnika zaposlenika (povjerenici radnika), predstavnika poslodavca (ovlaštenici poslodavca), stručnjaka zaštite na radu i specijaliste medicine rada. Odbor je savjetodavno tijelo koje predlaže i savjetu-

je Upravu o pitanjima zaštite na radu, odnosno zdravlja i sigurnosti zaposlenika. Odbor djeluje sukladno Pravilniku o radu odbora i Pravilniku o zaštiti na radu. U razvoju, primjeni i ocjeni sustava sudjeluju i sami zaposlenici izravno ili posredno putem svojih povjerenika za zaštitu na radu.

Zaposlenici prolaze zakonski propisana osposobljavanja: rad na siguran način, zaštitu od požara, osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu, osposobljavanje ovlaštenika poslodavca, te stručna osposobljavanja po potrebi. Upute za rad na siguran način za one poslove za koje su upute potrebne, objavljene su na intranetskim stranicama HBOR-a i tako dostupne svim zaposlenicima.

Ozljede na radu su na samom radnom mjestu izuzetno rijetke te se najčešće događaju na putu od kuće do posla i obrnuto. Ozljede na radu radnici prijavljuju stručnjaku zaštite na radu koji preko CEZIH portala (*on-line*) prijavljuje ozljedu HZZO-u. U 2024. dogodila se jedna ozljeda na radu na putu s posla prema kući uslijed koje je izgubljeno 38 radnih dana, odnosno 304 radna sata. Ozljeda je prijavljena i čeka se priznavanje od strane HZZO-a. Prijavljenih bolesti u vezi s radom, kao ni profesionalnih oboljenja u 2024. nije bilo.

Profesionalni razvoj i napredovanje

U siječnju 2025. usvojena je nova Strategija poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak 2025. - 2029., koja se nastavlja na Strate-

giju poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak 2020. – 2024. Nova strategija prepoznala je radnike kao ključne za ostvarenje strateških ciljeva i dugoročni razvoj HBOR-a. Strategija predstavlja najvažniji akt za upravljanje područjem ljudskih potencijala u kojoj se i dalje stavlja naglasak na daljnji razvoj internih kapaciteta i jačanje kompetencija i specijalističkih znanja svojih zaposlenika te i dalje ostaje prepoznato kao dio ključnih strateških preduvjeta koji će omogućiti učinkovitije i proaktivnije ostvarenje strateških ciljeva.

Kontinuirano jačanje profesionalnih kapaciteta i kompetencija zaposlenika te razvoj zdravog i motivirajućeg radnog okruženja u nadležnosti je organizacijske jedinice Ljudski potencijali. Radom ove organizacijske jedinice upravlja direktor koji za svoj rad izravno odgovara Upravi HBOR-a. Područje odgovornosti, sadržaj rada te sustav rukovođenja organizacijskim jedinicama uređen je Pravilnikom o makroorganizaciji Hrvatske banke za obnovu i razvitak. Redoviti procesi i aktivnosti upravljanja ljudskim potencijalima pokrivaju cjelokupni tijek karijere zaposlenika u HBOR-u te omogućuju podršku menadžmentu u upravljanju ljudskim potencijalima: odabiru zaposlenika i zapošljavanju, upravljanju ciljevima i kompetencijama te nagrađivanju kao i razvoju zaposlenika.

Mogućnosti napredovanja, promaknuća i priznanja ostvaruje se na temelju odgovarajućeg radnog učinka i regulirane su internim aktom HBOR-a. Zaposlenici mogu planirati svoja godišnja usavršavanja, obrazovanja i konferencije u skladu sa zahtjevima radnog

mjesta i razvojem procesa unutar HBOR-a. Ove procedure uključuju godišnji plan usavršavanja, obrazovanja i pohađanja konferencija. Profesionalni razvoj potiče se praćenjem radnog učinka kroz kvartalna razdoblja i postavljanjem ciljeva, kako je definirano internim aktom HBOR-a, koji je uveden 2015. za sustavno praćenje učinka svakog zaposlenika.

U okviru ovog sustava, kvartalno se prate kompetencije i ostvarenje definiranih ciljeva, a postavljaju se i novi ciljevi za nadolazeći kvartal. Kako bi osigurali transparentnost sustava praćenja kompetencija i ciljeva, uvedeni su kvartalni razgovori u kojima zaposlenici dobivaju povratne informacije od svojih nadređenih.

Zadovoljstvo prilikama za profesionalni razvoj prati se kroz kvartalne i godišnje razgovore. Zaposlenicima se definiraju individualni ciljevi i osiguravaju specijalistički i stručni sadržaji za usavršavanje ili usmjeravanje karijere na menadžerske ili voditeljske pozicije. Ovaj sustav kontinuirano potiče daljnji profesionalni razvoj zaposlenika, omogućujući im stjecanje novih vještina, mentorstva, stručna usavršavanja, napredovanja, izgradnju poslovne mreže i samostalno istraživanje unutar opisa posla.

Svi radnici HBOR-a obuhvaćeni su sustavom edukacija, koji uključuje sudjelovanje u konferencijama, edukacijama i studijskim posjetima. Programi za stjecanje vještina planiraju se na godišnjoj razini i provode s vanjskim izvođačima za tri razine zaposlenih: izvršitelje zadataka, voditelje odjela i menadžere.

Tijekom 2024. zaposlenici iz 13 organizacijskih jedinica sudjelovali su na konferencijama i usavršavanjima/ obrazovanjima povezanim s ESG-om i održivošću. Prema broju sati, ove edukacije predstavljaju oko 15 % ukupnih sati edukacije (2022.: 1031 sati, 2023.: 1600 sati, 2024: 911,45). U ove brojke nisu uključene interne edukacije (uvođenje u posao, SPNFT, DPO), interne radionice ostvarene u okviru projekata ili savjetničkih usluga ili poslijediplomski studiji, a samo su djelomično uključene edukacije ostvarene kroz studentske posjete ili praktičarske treninge, što su dodatne prilike koje HBOR koristi. Broj sati edukacija i teme edukacija bilježe se kroz interni informacijski sustav.

Najčešći sudionici tematskih konferencija i edukacija u 2024. dolaze iz organizacijskih jedinica ključnih za operativnu provedbu aktivnosti održivog financiranja (Sektor analiza, Sektor kreditiranja, Održivo financiranje, Sektor strategije i Sektor sredstava).

Teme konferencija i edukacija obuhvaćale su: sektorske konferencije iz područja zelene gradnje, energije, urbanizma te održivo izgrađenog okoliša, održive gradnje, sunčeve energije, drvne tehnologije, obnovljive energije, energetike, godišnju nacionalnu konferenciju o održivom razvoju, implementaciju ESG strategije u poslovanje, sustavno upravljanje okolišnim, društvenim i upravljačkim (ESG) rizicima, pametnim gradovima, žene u biznisu, jednakost/raznolikost i inkluzivnost, etiku, integritet i usklađenost te novu regulativu o održivosti. Specifične teme uključivale su

gospodarenje otpadom, potrošnju energije, sustave grijanja, hlađenja i energetske potrebe zgrada, održivo financiranje i ESG, izvještavanje o održivosti, korporativnu održivost i korporativno upravljanje, upravljanje ESG-om i reviziju te nove EU regulative.

Prema internom aktu HBOR-a, moguća su usavršavanja radnika kao priprema za novo radno mjesto. Svih 53 novozaposlenih u 2024. prošlo je postupak uvođenja u posao za novozaposlene.

Također, HBOR nudi programe stipendiranja studenata, pružajući stalnu mogućnost zapošljavanja. Razvoj i usavršavanje ključnih kompetencija zaposlenika provodi se kroz interne i eksterne edukacije, omogućujući im da unaprijede svoje vještine potrebne za obavljanje poslova u HBOR-u.

Tijekom 2024. u održano je 6 269,7 sati edukacije, što je zabilježeno kroz interni sustav.

Stručne kompetencije za održivo financiranje

Projekt *Sustainable Finance* definirao je jasnu potrebu stjecanja i unapređivanja stručnih kompetencija za održivo financiranje i/ili privlačenje novih zaposlenika s odgovarajućim stručnim kompetencijama. Prema Deloitteovoj studiji *Taking the Lead in Sustainable Finance* glavni problemi u razvoju vještina održivog financiranja i talenata su: međusobno konkurentni unutarnji prioriteti, nedostatak koordinacije i neodgovarajući proračuni za osposobljavanje.

Također, regulatorni okvir za održivo financiranje izuzetno je kompleksan i traži multidisciplinarna znanja i vještine i timove koji se lako mogu prilagođavati promjenjivom okruženju. Studija je također pokazala da trenutno vlada velika potražnja za stručnim i iskusnim kapacitetima za održivo financiranje. Iskustva nakon provedbe *Sustainable Finance* projekta pokazuju da rotacija ili fluktuacija zaposlenika koji su sudjelovali u projektu predstavlja dodatan izazov u razvoju stručnih kompetencija. U okolnostima kad financijske institucije i poduzeća intenzivno rade na ugradnji ESG čimbenika u svoje strateške i operativne postupke, potražnja za stručnjacima koji imaju vještine obrade i interpretacije ESG podataka stalno raste. Dodatno, prijedlozi izmjena ESRS izvještajnih standarda i pravna nesigurnost u pogledu obuhvata, opsega i sadržaja pripadajuće regulative donijela je nove izazove. HBOR koristi dostupne prilike za razmjenu i nadogradnju stručnih znanja i praksi te potiče i održava kontinuitet s ESG/održivim financiranjem povezanih edukacija čime nastoji osigurati i zadržati adekvatan stručni kadar.

Nediskriminacija

Pravilnikom o radu propisan je postupak zaštite dostojanstva radnika, za koji su odgovorni i povjerenici za zaštitu dostojanstva radnika, koji provode postupak zaštite dostojanstva po podnesenoj pritužbi radnika. Povjerenike za zaštitu dostojanstva radnika imenuje Uprava, a sukladno odredbama Zakona o radu različitog su spola. Oni su

ovlašteni za zaprimanje i rješavanje pritužbi vezanih uz dostojanstvo radnika i predlaganje Upravi poduzimanja daljnjih korektivnih i preventivnih radnji.

Pristojno i dostojanstveno ponašanje bez diskriminacije promiče se i HBOR-ovim Etičkim kodeksom. Sukladno odredbama Pravilnika o radu, HBOR je dužan postupati na način koji sprječava izravnu ili neizravnu diskriminaciju kod postavljanja kriterija za odabir i uvjete pri zapošljavanju, te je dužan zaštititi radnika od izravne ili neizravne diskriminacije na području rada i radnih uvjeta, uključujući profesionalno usmjeravanje, stručno usavršavanje, napredovanje itd. Također je dužan zaštititi dostojanstvo radnika od postupanja nadređenih, suradnika i ostalih osoba s kojima radnik dolazi u kontakt tijekom obavljanja svog posla ako je postupanje u suprotnosti sa zakonima i/ili internim aktima.

Povjerenici za zaštitu dostojanstva radnika imaju odobren budžet za sudjelovanje na vanjskim edukacijama u svrhu proširenja postojećih i stjecanja novih znanja iz područja svog djelovanja te su tijekom 2024. pohađali dostupne seminare.

Tijekom 2024. Povjerenicima su podnesene ukupno tri pritužbe radnika HBOR-a za povredu dostojanstva. Od toga, u dva slučaja je provedena obrada pritužbe te je u oba slučaja donesen zaključak da ne postoji povreda dostojanstva radnika. Kod treće pritužbe obrada je pokazala da nisu ispunjene pretpostavke za postupanje zbog nepotpunih podataka o uključenim osobama u slučaju povre-

de dostojanstva te Povjerenik nije mogao ispravno provesti obradu pritužbe. O okolnostima vezanima za navedenu pritužbu obaviještena je Uprava koja ju je primila na znanje.

Raznolikost i jednake mogućnosti

Raznolikost i ravnopravnost prioritet su Ljudskih potencijala, koji kontinuirano promiču raznolikost i jednake mogućnosti pri zapošljavanju. Zaposlenicima HBOR-a su osigurane jednake prilike, jednake plaće (temeljene na jednako obavljenom poslu), mogućnost korištenja porodiljnog/roditeljskog i očinskog dopusta. Jednake mogućnosti su osigurane nizom procedura i internih akata koji određuju i strukturiraju raspon bodova i plaća.

Razlike u plaćama između spolova (engl. *Gender Pay Gap*) računaju se od 2023. godine, a za ovaj izvještaj izračunate su po formuli: *(Prosječna bruto satnica radnika – prosječna bruto satnica radnica) uključujući varijabilne primitke / podijeljeno sa prosječnom bruto satnicom radnika uključujući varijabilne primitke*. Izračuni su rađeni za 3 grupe složenosti poslova (od najmanje složene kategorije II do najviše kategorije složenosti, VIII), pri čemu su za izračun uzeti samo radnici koji su tijekom obračunske godine bili u istoj kategoriji. U 2024. je u grupi poslova II, III i IV (poslovi manje složenosti) omjer prosječne bruto zarade po satu između žena i muškaraca iznosio -13,83 %, u grupi poslova V, VII i VIII (poslovi veće složenosti) +2,87 %, a u grupi poslova VIII (članovi Uprave, predsjednik Uprave,

izvršni direktori i direktori) +4,48 %. Nisu pronađene značajne razlike u plaćama. Razlika od 13,83 % u korist plaća žena u odnosu na plaće muškaraca u grupi poslova II-IV pripisuje se kategorijama složenosti i sastavu radne snage po pojedinoj kategoriji – mali uzorak, nema žena u kategoriji II, razmjerno veći udio žena u kategorijama III i IV.

Razlike u plaćama za 2023. godinu, obračunato po istoj formuli iznose: -13,18 % za grupu poslova II-IV, +3,21 % za grupu poslova V-VII i +3,27 % za grupu poslova VIII.

Omjer ukupne godišnje naknade za najbolje plaćenog zaposlenika HBOR-a i medijana¹⁹ ukupne godišnje naknade za sve zaposlenike (isključujući najbolje plaćenog) u 2024. je iznosio 2,82 (2023: 3,15).

Usklađenost s institucionalnim okvirom Republike Hrvatske jamči poštivanje svih prava koja proizlaze iz krovne regulative Europskog parlamenta i Vijeća na razini HBOR-a, osobito u pogledu načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada, nediskriminacije po bilo kojoj osnovi, ravnoteži između poslovnog i privatnog života, zaštite majki i trudnica, sigurnosti i zaštiti zdravlja na radnom mjestu te u uspostavljanju općeg okvira za obavještavanje i savjetovanje s radnicima.

¹⁹ U Izvještaju o održivosti za 2023. godinu, u izračun omjera uzeta je prosječna ukupne godišnje naknade za sve zaposlenike (isključujući najbolje plaćenog), a ne medijan (2023: 2,84).

Sloboda udruživanja i kolektivno pregovaranje

Udruživanje radnika je formalno omogućeno kroz *Sindikat bankarskih i financijskih djelatnika Hrvatske – sindikalna podružnica HBOR*. Glavna sindikalna povjerenica preuzela je prava i obveze Radničkog vijeća, pa u toj ulozi predstavlja sve radnike – i radnike i radnike članove Sindikata. Sa sindikalnom povjerenicom HBOR usko surađuje. Suradnja je redovita, kroz pisano savjetovanje i traženje prethodne suglasnosti na pojedinačna pitanja, kvartalne obavijesti kako je propisano Zakonom o radu, te po potrebi sastanke. U 2024. predstavnici radnika bili su uključeni u donošenje odluka o pitanjima važnima za položaj radnika: radnim uvjetima, organizacijskim promjenama, radu na izdvojenom mjestu rada, materijalnim pravima radnika, usklađivanju plaća te uvjetima i načinu na koji HBOR omogućava profesionalni razvoj i usavršavanje radnika i dr.

Uloge, odgovornosti i postupci za suradnju s predstavnicima radnika definirani su internim aktima i odlukama. Operativnu podršku suradnji pružaju Ljudski potencijali, koji imaju osiguran budžet za usavršavanje u ovom području, a krajnju odgovornost za suradnju ima Uprava.

U izvještajnom razdoblju nije bilo inicijativa za kolektivnim pregovaranjem te HBOR nema kolektivni ugovor. Svi zaposlenici HBOR-a zastupljeni su putem predstavnika radnika.

7. UPRAVLJANJE

Članovi tijela upravljanja

Nadzorni odbor HBOR-a u 2024. imao je deset članova, od čega šest ministara Vlade Republike Hrvatske, tri saborska zastupnika te predsjednika Hrvatske gospodarske komore.

Tijekom 2024. Nadzorni odbor djelovao je u sljedećem sastavu:

- **dr. sc. Marko Primorac**, ministar financija i predsjednik Nadzornog odbora,
- **Damir Habijan**, ministar gospodarstva i održivog razvoja i zamjenik predsjednika Nadzornog odbora, (na dužnosti od 11. 1. 2024. do 28. 8. 2024.),
- **Ante Šušnjar**, ministar gospodarstva i zamjenik predsjednika Nadzornog odbora, (na dužnosti od 29. 8. 2024.),
- **dr. sc. Nikolina Brnjac**, ministrica turizma i sporta, (na dužnosti do 28. 8. 2024.),
- **Branko Bačić**, ministar prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine,
- **Šime Erlić**, ministar regionalnoga razvoja i fondova Europske unije,
- **Josip Dabro**, ministar poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (na dužnosti od 29. 8. 2024.),
- **mr. sc. Marija Vučković**, ministrica poljoprivrede, (na dužnosti do 28.8.2024.), ministrica zaštite okoliša i zelene tranzicije (na dužnosti od 29. 8. 2024.),
- **dr. sc. Luka Burilović**, predsjednik Hrvatske gospodarske komore,
- **Žarko Tušek**, saborski zastupnik, (na dužnosti do 11. 7. 2024.),
- **Branka Juričev Martinčev**, saborska zastupnica (na dužnosti od 12. 7. 2024.),
- **Predrag Štromar**, saborski zastupnik,
- **dr. sc. Siniša Hajdaš Dončić**, saborski zastupnik, (na dužnosti do 11. 7. 2024.),
- **Boris Piližota**, saborski zastupnik (na dužnosti od 12. 7. 2024.).

Istovremeno Upravu HBOR-a čine predsjednik i članovi Uprave. Članovi Uprave HBOR-a u 2024.:

- **mr. sc. Hrvoje Čuvalo**, predsjednik Uprave,
- **mr. sc. Alan Herjavec**, član Uprave,
- **Josip Pavković**, član Uprave.

Revizijski odbor je tijekom 2024. imao tri člana te je djelovao u sljedećem sastavu:

- **prof. dr. sc. Lajoš Žager**, redoviti profesor, Katedra za računovodstvo Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, predsjednik Revizijskog odbora,
- **prof. dr. sc. Boris Tušek**, redoviti profesor, Katedra za računovodstvo Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, član Revizijskog odbora i zamjenik predsjednika Revizijskog odbora,
- **Predrag Štromar**, predsjednik Odbora za prostorno uređenje i graditeljstvo u Hrvatskom saboru, član Revizijskog odbora.

Revizijski odbor

Na temelju Kodeksa korporativnog upravljanja HBOR-a i Zakona o reviziji, odlukom Nadzornog odbora osnovan je Revizijski odbor HBOR-a. Revizijski odbor sastavljen je od tri člana, od kojih je jedan

član Nadzornog odbora HBOR-a, a druga dva člana, od kojih najmanje jedan mora biti neovisan član, imenuje Nadzorni odbor. Iz redova neovisnih članova Revizijskog odbora, Nadzorni odbor imenuje predsjednika Revizijskog odbora.

Osnovni ciljevi, zadaci i ovlasti Revizijskog odbora su:

- prati proces financijskog izvještavanja i dostavlja preporuke ili prijedloge za osiguravanje njegovog integriteta,
- izvještava Nadzorni odbor o ishodu zakonske revizije te objašnjava na koji način je zakonska revizija pridonijela integritetu financijskog izvještavanja i objašnjava ulogu Revizijskog odbora u tom procesu,
- u pogledu financijskog izvještavanja prati djelotvornost sustava unutarnje kontrole kvalitete i sustava upravljanja rizicima, uključujući rizik usklađenosti te unutarnju reviziju bez kršenja svoje neovisnosti,
- prati obavljanje zakonske revizije godišnjih financijskih izvještaja i godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja, uzimajući u obzir sve nalaze i zaključke Ministarstva financija,
- ispituje i prati neovisnost revizijskog društva u skladu sa Zakonom o reviziji te Uredbom EU br. 537/2014 Europskog parlamenta, a posebno prikladnost pružanja nerevizijskih usluga koje podliježu njegovom prethodnom odobrenju,

- odgovoran je za postupak izbora revizijskog društva te predlaže imenovanje revizijskog društva,
- prima na znanje dodatno izvješće revizorskog društva koje obavlja zakonsku reviziju u skladu sa člankom 11. Uredbe EU 537/2014 Europskog parlamenta.

Ostali odbori

Uprava HBOR-a donosi strategije, politike i/ili pravilnike o upravljanju pojedinim rizicima, pripadajuće metodologije i druge interne akte iz svoje nadležnosti. Akte o radu kontrolnih funkcija, kao i strategije i politike upravljanja rizicima donosi uz suglasnost Nadzornog odbora HBOR-a. Uprava HBOR-a odgovorna je za uspostavljanje cjelovitog i djelotvornog sustava upravljanja rizicima kroz organizacijski ustroj, uspostavu razgraničenja ovlasti i odgovornosti, uspostavu sustava unutarnjih kontrola, osiguranje odgovarajućeg broja kvalificiranih radnika, osiguranje primjerene informatičke podrške za upravljanje rizicima, osiguranje donošenja i redovitog revidiranja internih akata u okviru sustava upravljanja rizicima i uspostavu odgovarajuće kulture rizika.

Uprava HBOR-a je osnovala sljedeće odbore na koje je prenijela poslove i nadležnosti iz djelokruga upravljanja rizicima u okviru propisanom internim aktima:

- **Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika** - upravlja

kreditnim rizikom kojem je HBOR izložen ili bi mogao biti izložen u svom poslovanju s ciljem njegovog smanjivanja,

- **Odbor za upravljanje aktivom i pasivom** - upravlja rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom i valutnim rizikom s ciljem smanjivanja izloženosti navedenim rizicima,
- **Odbor za upravljanje informacijskim sustavom HBOR-a** - upravlja resursima informacijskog sustava uz primjereno upravljanje rizicima koji proizlaze iz korištenja informacijsko komunikacijske tehnologije,

Osim navedena tri odbora, u HBOR-u djeluju i:

- **Odbor za upravljanje poslovnim promjenama** - razmatra predložene poslovne promjene, sagledava potrebne resurse te utjecaj na poslovanje uključenih organizacijskih jedinica i HBOR u cjelini.
- **Odbor za održivo financiranje** - upravlja održivim financiranjem u HBOR-u i aktivnostima usklađivanja s regulatornim zahtjevima u području održivog financiranja

Predsjednik i članovi Uprave su ujedno i članovi navedenih odbora, čime je osiguran nadzor nad njihovim radom.

Antikorupcija

Kodeks ponašanja HBOR-a definira načela etičnog i zakonitog postupanja u bankarskom poslovanju, pravila za prevenciju korupcije i osiguranje profesionalnog ponašanja u skladu sa zakonom. Takvo ponašanje obuhvaća i pružanje istinitih, transparentnih informacija, pošten pristup prema konkurenciji, radnicima, partnerima kao i fokusiranje na društvenu odgovornost i održivi razvoj. Kodeks se primjenjuje na sve radnike HBOR-a, neovisno o razini odgovornosti i položaja (funkciji). Kodeks ponašanja HBOR-a je objavljen na intranetskoj i mrežnoj stranici HBOR-a te se svi novozaposleni upoznaju sa sadržajem kodeksa prilikom potpisivanja ugovora o radu.

Novi Etički kodeks HBOR-a donesen je 2024. godine. Stupanjem na snagu novog Etičkog kodeksa HBOR-a (listopad 2024.) stavljen je izvan snage Kodeks ponašanja HBOR-a. Etičkim kodeksom HBOR-a su definirane temeljne vrijednosti HBOR-a koje služe kao smjernica u poslovnim odlukama i postupcima prema unutarnjim i vanjskim dionicima, one određuju kako HBOR djeluje, kako vodstvo donosi odluke i kakva je organizacijska kultura. Etički kodeks HBOR-a se primjenjuje na sve radnike HBOR-a, uključujući članove Uprave, a na odgovarajući se način primjenjuje i na članove Nadzornog i Revijskog odbora HBOR-a te na vanjske dionike, što uključuje i klijente, dobavljače i druge dionike u mjeri u kojoj je to na njih primjenjivo. Etički kodeks HBOR-a objavljen je na intranetskoj i mrežnoj stranici²⁰ HBOR-a. Svi novozaposleni upoznaju se sa sadržajem Kodeksa

prilikom potpisivanja ugovora o radu, potpisivanjem Izjave radnika o pristupanju Etičkom kodeksu.

U Etičkom kodeksu posebno je istaknut pristup nulte tolerancije prema svim oblicima koruptivnih aktivnosti koji ima za cilj prevenciju, suzbijanje, razotkrivanje i sankcioniranje svih oblika korupcije kao štetne pojave koja narušava temeljne društvene vrijednosti te su pojašnjeni oblici koruptivnih aktivnosti.

Svake godine do 31. siječnja Upravi HBOR-a podnosi se godišnji izvještaj za prethodnu godinu o podnesenim prijavama i pokrenutim postupcima na temelju prijava za kršenje Kodeksa ponašanja HBOR-a. Novim Etičkim kodeksom HBOR-a propisano je izvještavanje o njegovoj provedbi u okviru redovnog polugodišnjeg izvještavanja nadležnih tijela o radu Funkcije praćenja usklađenosti. U 2024. nastavljene su pripremne radnje za provedbu Metodologije procjene radnih mjesta izloženih riziku korupcije u HBOR-u, a fokus aktivnosti bio je usmjeren na 2 organizacijske jedinice/funkcije, prve obuhvaćene procjenom. U 2024. nije zaprimljena nijedna prijava koja bi se odnosila na korupciju.

Sukob interesa

Interesi radnika HBOR-a ne smiju doći u sukob s obvezama koje imaju prema HBOR-u ili koje HBOR ima prema svojim strankama.

²⁰ <https://www.hbor.hr/hr/zakoni-pravilnici-akti-i-ostali-dokumenti/95>

Radnici HBOR-a dužni su razdvojiti privatne interese od poslovnih interesa prilikom obavljanja dužnosti u HBOR-u.

Članovi Uprave HBOR-a su obveznici Zakona o sprječavanju sukoba interesa. Ako se pojave okolnosti koje se mogu definirati kao mogući sukob interesa, obveznik je dužan deklarirati ga na odgovarajući način i razriješiti tako da zaštiti javni interes. Obveznik se u tom slučaju izuzima od donošenja odluka, odnosno sudjelovanja u donošenju odluka i sklapanju ugovora koji utječu na njegov vlastiti poslovni interes ili poslovni interes s njim povezanih osoba i poslodavaca kod kojih je bio u radnom odnosu u posljednje dvije godine prije stupanja na dužnost.

U slučaju nejasnoća vezanih uz postojanje sukoba interesa, obveznici su dužni poduzeti sve potrebne korake kako bi odvojili privatni od javnog interesa. Ako postoji dvojba o tome predstavlja li određeno ponašanje kršenje Zakona o sprječavanju sukoba interesa ili drugih propisa, obveznici se moraju obratiti Povjerenstvu za odlučivanje o sukobu interesa za stručno mišljenje. HBOR regulira pitanja sukoba interesa kroz razne interne dokumente, uključujući Kodeks korporativnog upravljanja HBOR-a, Kodeks ponašanja HBOR-a, Poslovnik o radu Uprave HBOR-a, Politiku praćenja usklađenosti HBOR-a te Metodologiju rada funkcije praćenja usklađenosti. Novim Etičkim kodeksom HBOR-a propisane su vrste sukoba interesa te je specificiran pojam bliskih osoba radnika HBOR-a u odnosu na koje isto može doći do pojave sukoba interesa. Odredbe o sukobu interesa

proširene su dodatnim pojašnjenjima te su opisane najvažnije situacije kod kojih je potrebno bez odgode obavijestiti nadređenu osobu i prijaviti okolnosti FPU. Također, do kraja 2024. pripremljen je edukacijski materijal koji su bili dužni proći svi radnici HBOR-a, do veljače 2025. godine. Radnici HBOR-a su bili dužni, osim uspješnog savladavanja edukacije, potpisati i Izjavu radnika o pristupanju Etičkom kodeksu kojom potvrđuju da ga su pročitali, da razumiju obvezu postupanja po njemu i obvezu pristupanja edukaciji, kao i to da kršenje odredbi Etičkog kodeksa predstavlja povredu obveze iz radnog odnosa.

Žalbeni mehanizmi

U HBOR-u djeluje više žalbenih mehanizama za koje je, ovisno o svrsi i prirodi mehanizma zaduženo više različitih funkcija ili organizacijskih jedinica.

Povjerljiva osoba zaprima i obrađuje prijave koje se tiču širokog spektra područja: javna nabava, financijske usluge, sprječavanje pranja novca, sigurnost proizvoda, zaštita okoliša i druga, sve sukladno Pravilniku o načinu imenovanja povjerljive osobe i postupku prijavljivanja nepravilnosti. Podnositelj prijave može biti sam prijavitelj nepravilnosti ili treća strana. Prijavu je moguće podnijeti pisanim ili usmenim putem. Prijave se mogu dati i anonimno. E-adresa na koju se mogu podnijeti prijave je povjerljivaosoba@hbor.hr. Osim Povjerljivoj osobi, nepravilnosti vezane uz područje sprječavanja

pranja novca mogu se podnijeti i Ovlaštenim osobama za SPNFT. Tijekom 2024. podnesene su dvije prijave nepravilnosti. Obje prijave su pregledane, pri čemu je utvrđeno kako nemaju elemenata koji bi se odnosili na prijavu nepravilnosti sukladno Zakonu o zaštiti prijavitelja nepravilnosti. Upravu se redovno obavještava o zaprimljenim prijavama nepravilnosti i ishodu njihove obrade. Niti jedna zaprimljena prijava nije se odnosila na prijavu sumnje na korupciju. Organizacijska jedinica Direkcija EU financijskih instrumenata i posebnih programa financiranja zadužena je za zaprimanje prijava nepravilnosti u provedbi financijskih instrumenata HBOR-a kao i prigovore na odluke kojima su odbijeni zahtjevi za kredit. Prijave se podnose na posebnu e-adresu esif.nepravilnosti@hbor.hr. U 2024. nije bilo prijava po ovoj osnovi.

Informacije o primjeni preporuka Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (engl. *Organisation for Economic Cooperation and Development, OECD*) na poslove kreditiranja i/ili osiguranja izvoznih transakcija²¹, povezanim internim pravilnicima HBOR-a i podržanim projektima u skladu s tim preporukama mogu se pronaći na mrežnoj stranici HBOR-a²². Na e-adresu: odrzivost@hbor.hr svi zainteresirani dionici mogu poslati svoje upite o projektima na koje se primjenjuju

ove preporuke ili izraziti bilo koju vrstu zabrinutosti vezanu uz njihovo provođenje.

Funkcija praćenja usklađenosti zaprima prijave kršenja Kodeksa ponašanja HBOR-a. Prijave je moguće podnijeti korištenjem obrasca za prijavu, koji je uz opis načina podnošenja prijave i adrese elektroničke pošte za zaprimanje dostupan na mrežnim stranicama HBOR-a na hrvatskom i engleskom jeziku. E-adresa na koju se mogu podnijeti prijave je: kodeksponasanja@hbor.hr. Funkcija praćenja usklađenosti provodi postupak po zaprimljenoj prijavi te sagledava dostavljene i prikupljene podatke, razmatra svaku prijavu i donosi zaključke o njihovoj opravdanosti obavještavajući o tome Upravu HBOR-a. Uprava zatim utvrđuje osnovanost prijave, donosi odluku o težini povrede i odlučuje o potrebnim sankcijama. Tijekom 2024. zaprimljene su tri prijave kršenja Kodeksa ponašanja HBOR-a te je nakon provedenog postupka utvrđeno za dvije prijave da nisu bile osnovane, a treća prijava koja nije bila u nadležnosti Funkcije praćenja usklađenosti je proslijeđena nadležnoj stručnoj službi na postupanje.

Novim Etičkim kodeksom je propisano postupanje u slučaju povrede Etičkog kodeksa od strane radnika HBOR-a. Funkcija praćenja usklađenosti zaprima prijave zbog povrede Etičkog kodeksa u dijelu koji je u nadležnosti Funkcije praćenja usklađenosti (sukob interesa, darovi i ugošćivanje, političko djelovanje ili povlaštene informacije). Budući da kršenje etičkih propisa i ponašanje protivno normama

²¹ Recommendation of the Council on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence – The “Common Approaches”, OECD/LEGAL/0393; Recommendation of the Council on Sustainable Lending Practices and Officially Supported Export Credits, OECD/LEGAL/0442; Recommendation of the Council on Bribery and Officially Supported Export Credits OECD/LEGAL/0447.

²² <https://www.hbor.hr/odrzivost>

Etičkog kodeksa HBOR-a predstavlja povredu obveze iz radnog odnosa, Uprava HBOR-a utvrđuje osnovanost prijave i donosi odluku o težini povrede i sankcijama, a u slučaju prijave protiv članova Uprave odluku donosi Nadzorni odbor HBOR-a. Prijava se podnosi na Obrascu putem elektroničke pošte na e-adresu: etickikodeks@hbor.hr ili putem pošte na adresu: Hrvatska banka za obnovu i razvitak, Funkcija praćenja usklađenosti, Strossmayerov trg 9, 10 000 Zagreb.

Sva druga pitanja i zabrinutosti vezane uz provedbu Etičkog kodeksa HBOR-a mogu se izraziti putem elektroničke pošte Funkciji praćenja usklađenosti na e-adresu: etickikodeks@hbor.hr. Tijekom 2024. nije bilo prijava koje bi se odnosile na podmićivanje ili ponašanje koje bi bilo u suprotnosti s načelom slobode tržišnog natjecanja ili povrede propisa o zabranjenim sporazumima poduzetnika i monopolu niti po jednom mehanizmu.

Transparentnost i javnost rada

Kao banka osnovana posebnim Zakonom te tijelo javne vlasti na koje se primjenjuje Zakon o pravu na pristup informacijama (ZPPI), HBOR se rukovodi otvorenošću i najvišom mogućom razinom transparentnosti informacija. Kako bi ispunio obaveze koje ima kao tijelo javne vlasti, a da pri tome ne krši obvezu čuvanja bankovne tajne koju ima kao financijska institucija sukladno Zakonu o kreditnim institucijama, HBOR je 2019. ugradio ZZPI klauzulu u odgovarajuću

dokumentaciju. To uključuje zahtjeve za kredit, ugovore o kreditu, zahtjeve za izdavanje garancija, ugovore o izdavanju garancija, zahtjeve za osiguranje i sličnu dokumentaciju.

U okviru te klauzule klijenti izjavljuju da su upoznati da se na HBOR primjenjuje ZPPI te da će HBOR u slučaju zaprimanja zahtjeva za pristup informacijama podnositeljima dostaviti određene podatke i to na primjer kod kredita: naziv korisnika, iznos, namjenu kredita te naziv projekta. Najčešći zahtjevi odnose se na informacije o korisnicima i krajnjim korisnicima kredita te iznosima kredita, izvoznim projektima, odlukama Uprave i Nadzornog odbora koje se odnose na projekte koje HBOR financira kao izvozna banka i izvozno kreditna agencija, zapisnike sa sjednica Nadzornog odbora i druge informacije. Službenik za informiranje rješava zahtjeve za pristup informacijama u dogovoru s organizacijskim jedinicama u čijoj je nadležnosti tražena informacija.

ZPPI-em je propisana i obveza proaktivne objave određenih informacija. HBOR objavljuje informacije kao što su različiti propisi, opći akti, godišnji planovi poslovanja, planovi kadrova, godišnja izvješća o provedbi ZPPI-a, datumi i dnevni redovi sjednica tijela odlučivanja, odluke donesene na sjednicama navedenih tijela i dr. pri čemu uvijek štiti podatke koji su bankovna odnosno poslovna tajna ili drugi zaštićeni podatak. U razdoblju od prosinca 2021. do ožujka 2022. u HBOR-u je obavljen posredni inspekcijski nadzor koji je inicirala sama banka, traženjem mišljenja i upute za pravilnu primjenu

ZPPI-a u odnosu na proaktivnu objavu informacija i javnost rada. Tada je dodatno osnažena transparentnost HBOR-a s obzirom na to da je banka počela objavljivati podatke koje do tada nije objavljivala, poput financijskog plana i drugih podataka. Nakon priprema u 2023. godini, u svibnju 2024. HBOR je objavio na svojoj mrežnoj stranici podatke o korisnicima i iznosima državnih potpora te korisnicima i iznosima potpora male vrijednosti koje je HBOR dodijelio u 2023. godini. Podaci o potporama dostupni su putem poveznica [Zakoni, pravilnici, akti i ostali dokumenti | HBOR](#).

Sve organizacijske jedinice HBOR-a upoznate su s time da se na HBOR primjenjuje Zakon o pravu na pristup informacijama te na mrežnim stranicama HBOR-a objavljuju informacije iz svoje nadležnosti. Dodatno, HBOR određene informacije propisane ovim zakonom dostavlja u Središnji katalog službenih dokumenata Republike Hrvatske čime osigurava njihovu trajnu dostupnost, dok se određeni podaci prosljeđuju i Portalu otvorenih podataka. Službenik za informiranje i ostali zaposlenici uključeni u primjenu prava na pristup informacijama kontinuirano se usavršavaju u tom području.

Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

HBOR kontinuirano provodi mjere, radnje i postupke usmjerene na sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u skladu s internim Pravilnikom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma te Metodologijom za provedbu tih mjera. Ove mjere temelje se

na važećem Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. Tijekom 2024. HBOR je nastavio s jačanjem ovog ključnog internog sustava. Funkcija sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (SPNFT) razvila je i implementirala program edukacija, u sklopu kojeg je organizirano redovito godišnje osposobljavanje radnika HBOR-a. Osposobljavanje je bilo usmjereno na praktičnu primjenu mjera, radnji i postupaka SPNFT-a. Tijekom 2024. u obuci je sudjelovalo 180 radnika u tri skupine: novozaposleni, radnici četiri relevantna sektora i menadžeri.

Dodatno, radnici funkcije SPNFT su tijekom godine sudjelovali na brojnim stručnim skupovima i edukacijama, čime su unaprijedili vlastita znanja i stekli kompetencije potrebne za daljnje obrazovanje kolega unutar organizacije. Funkcija SPNFT također je pružala kontinuiranu savjetodavnu i praktičnu podršku radnicima HBOR-a u različitim poslovnim situacijama, osiguravajući time stalnu usklađenost sa zakonskim obvezama i jačanje internih kapaciteta za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma.

Mjere ograničavanja

HBOR provodi obveze utvrđene Zakonom o mjerama ograničavanja i propisima donesenim na temelju tog zakona. Politikom o provedbi mjera ograničavanja u HBOR-u propisane su radnje, kontrole i postupci koji se provode temeljem obvezujućih pravnih akata Europske unije, Ujedinjenih naroda i drugih međunarodnih organizacija te

mjera ograničavanja koje donosi Vlada Republike Hrvatske. Mjere ograničavanja primjenjuju se na fizičke i pravne osobe, države, teritorije i entitete, organizacije i druge subjekte, a radi zaštite demokratskih vrijednosti, vladavine prava, ljudskih prava i načela međunarodnog prava te očuvanja međunarodnog mira, sprječavanja sukoba i jačanja međunarodne sigurnosti.

Digitalna sigurnost i zaštita podataka

HBOR ozbiljno pristupa pitanjima upravljanja podacima i kibernetičke sigurnosti. Sustav informacijske sigurnosti osiguran je putem certifikata ISO 27001 za upravljanje informacijskom sigurnošću, dok je sustav upravljanja kontinuitetom poslovanja certificiran prema ISO 22301 standardu. Dodatno, usklađenost upravljanja sigurnošću digitalnih sustava osigurana je i primjenom sigurnosnih standarda NIST-a (engl. *The National Institute of Standards and Technology*).

HBOR uređuje sigurnost i zaštitu podataka kroz Politiku sigurnosti informacijskog sustava, uz podršku niza pravilnika usmjerenih na adekvatno korištenje informacijskog sustava i zaštitu podataka. Godišnje se provode procjene rizika informacijskog sustava koje rezultiraju preporukama za unaprjeđenje kontrola informacijske sigurnosti i upravljanja kontinuitetom poslovanja, u skladu s ISO 27001 i ISO 22301 standardima. HBOR redovito organizira godišnje edukacije iz područja informacijske sigurnosti i zaštite osobnih podataka za sve svoje zaposlenike. Zahvaljujući usklađenosti s ovim standar-

dima, tijekom 2024. nisu zabilježene nikakve pritužbe vezane uz povrede privatnosti ili gubitke osobnih podataka korisnika.

HBOR kontinuirano provodi aktivnosti usklađivanja HBOR-a s EU i nacionalnom regulativom koja uređuje područje kibernetičke sigurnosti te ulaže u poboljšanje svog sustava.

Tijekom 2024. HBOR je nastavio s ažuriranjima i nadopunama Registra obrade osobnih podataka, prilagodbom poslovnih procesa GDPR-u, smanjenjem redundancije u obradi podataka usklađivanjem poslovnih aplikacija te provođenjem nekoliko internih edukacija za radnike. Provedene su i brojne procjene učinka na zaštitu podataka za obrade koje uključuju veće rizike, što je dovelo do promjena u načinima obrade osobnih podataka i dodatnog smanjenja rizika vezanih uz obradu osobnih podataka radnika i klijenata HBOR-a.

U HBOR-u djeluje i Službenik za zaštitu podatka (engl. *Data Protection Officer, DPO*) kao neovisna funkcija koja djeluje u interesu zaštite prava ispitanika i njihovih osobnih podataka. Neke od zadaća DPO funkcije su biti primarna točka za kontakt (i ispitanicima koji žele ostvariti svoja prava po pitanju obrade osobnih podataka i vanjskom nadzornom tijelu), informirati i savjetovati Upravu, te provoditi edukacije zaposlenika. DPO funkcija je u 2024. provela edukaciju i testiranje zaposlenika, koja je bila obavezna za sve zaposlenike te dodatnu edukaciju za novozaposlene radnike. U 2024. primljene su dvije prijave povrede osobnih podataka koje su obrađene u skladu s propisima o zaštiti osobnih podataka i internim

pravilnikom te je u oba postupka izrađen izvještaj za Upravu.

Praksa nabave

Kao obveznik Zakona o javnoj nabavi, HBOR organizira nabavu roba, usluga i radova pridržavajući se zakonskih odredbi te pravilnika koji reguliraju uvjete za različite vrste nabava, uključujući jednostavnu i javnu nabavu. Detaljne informacije o postupcima javne i jednostavne nabave dostupne su na službenim mrežnim stranicama HBOR-a. Financijsko praćenje realizacije Plana nabave obavlja se kroz Direkciju nabave (Sektor pravnih poslova i nabave), a rezultati se objavljuju u godišnjem izvješću koje se sastavlja najkasnije do 15. lipnja tekuće godine. Izvješće uključuje podatke o ukupnom ostvarenju Plana nabave, ostvarenju po vrstama postupaka te ostvarenju po organizacijskim jedinicama.

U strukturi nabave HBOR-a, dominantan udio imaju domaći dobavljači koji čine 92 % ukupne nabave, dok strani dobavljači sudjeluju s 8 % i uglavnom je riječ o angažmanu pravnih stručnjaka za specifična pravna područja stranih prava. HBOR se primarno usmjerava na nabavu usluga, uključujući financijske, konzultantske i pravne usluge, kao i na usluge održavanja aplikacija, licenci i pretplata. Također, nabavlja tiskarske i grafičke usluge, usluge čišćenja i čuvanja poslovnih prostora, gorivo, usluge fiksne i mobilne telefonije, poštanske usluge te električnu energiju. Od ukupnog bro-

ja narudžbenica, 3,6 % otpada na strane dobavljače, što dodatno potvrđuje HBOR-ovu predanost podršci domaćem gospodarstvu uz povremeno angažiranje stručnjaka iz međunarodnog okruženja za specijalizirane potrebe.

Zakon o javnoj nabavi propisuje i dodatne kriterije koje dobavljači moraju ispuniti, uključujući osnove za isključenje gospodarskih subjekata. Gospodarski subjekti pri predaji ponuda moraju ispuniti ESPD obrazac, koji sadrži obvezne razloge isključenja kao što su neispunjavanje poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje. Javni naručitelji mogu isključiti gospodarski subjekt iz postupka javne nabave ako mogu dokazati kršenje obveza u području okoliša, socijalnog i radnog prava.

HBOR također primjenjuje Metodologiju procjene sukoba interesa u postupcima nabave kako bi eliminirao potencijalne sukobe interesa svojih predstavnika. Metodologija sadrži niz procedura i kontrola koje osiguravaju isključenje svih situacija u kojima bi interesi predstavnika HBOR-a mogli utjecati na objektivnost i nepristranost postupka nabave.

Popis gospodarskih subjekata s kojima su predstavnici HBOR-a ili povezane osobe u sukobu interesa dostupan je na web stranici HBOR-a i u dokumentaciji o nabavi.

Osim toga, HBOR u svojim postupcima nabave potiče okolišnu i društvenu odgovornost korištenjem ekoloških i održivih rješenja

kroz primjenu različitih certifikata kao što su *Blue Angel*²³, *EU Ecolabel*, te PEFC ili FSC za proizvode od papira.

Postupci nabave u kojima HBOR primjenjuje mjerila zelene javne nabave:

- Postupak javne nabave čišćenja u kojima se traži neškodljivost sredstava,
- Postupak javne nabave službenih automobila (EURO norme za zagađenje),
- Postupak javne nabave uredskog potrošnog materijala gdje se traži reciklirani papir (certifikat *Blue Angel*),
- Postupak javne nabave električne energije, u kojem kao kriterij ekonomski najpovoljnije ponude stoji postotak energije dobivenih od obnovljivih izvora.

²³ Neovisna i vjerodostojna eko-oznaka koja je potvrda strogih standarda za ekološki prihvatljive proizvode i usluge.

8. ORGANIZACIJSKI PROFIL

HBOR potiče sustavan, održiv i ravnomjeran gospodarski i društveni razvitak sukladno općim strateškim ciljevima Republike Hrvatske. Sjedište HBOR-a je u Zagrebu gdje banka posluje na tri lokacije. HBOR ima i osam područnih ureda:

- Područni ured za sjevernu Dalmaciju
- Područni ured za srednju i južnu Dalmaciju
- Područni ured za Istru
- Područni ured za Liku
- Područni ured za Primorje i Gorski Kotar
- Područni ured za sjeverozapadnu Hrvatsku
- Područni ured za Slavoniju i Baranju
- Područni ured za središnju Hrvatsku (osnovan u prosincu 2024).

Osnivač i stopostotni vlasnik HBOR-a je Republika Hrvatska. Država jamči za obveze HBOR-a bezuvjetno, neopozivo i na prvi poziv te bez izdavanja posebne jamstvene isprave. Odgovornost Republike Hrvatske kao jamca za obveze HBOR-a je solidarna i neograničena.

Vrijednosti i operativna načela

Kako bi poslovni subjekti uspješno ostvarili svoju misiju, iznimno je važno postojanje utvrđenog skupa organizacijskih vrijednosti. Na tim vrijednostima počiva vizija organizacije kao i njezina organizacijska kultura. Organizacijske vrijednosti utvrđuju prihvatljivo postupanja kako unutar organizacije u smislu aktivnosti i ponašanja pripadnika organizacije, proizvoda i usluga koji se pružaju klijentima, tako i izvan organizacije u smislu vrijednosti klijenata i dionika s kojima organizacija surađuje. Organizacijske su vrijednosti ogledalo onoga što po- tičemo i vrednujemo kod sadašnjih i budućih zaposlenika te u vla- stitom poslovanju. S obzirom na ulogu i ciljeve HBOR-a kao nacional- ne razvojne i izvozne banke, koja djeluje u javnom interesu sustavno- ga, održivog i ravnomjernog gospodarskog i društvenog razvitka Republike Hrvatske, organizacijska kultura koja je omogućila ostvarenje vizije i misije HBOR-a u strateškom razdoblju 2020. - 2024. zasnivala se na sljedećim vrijednostima:

Stručnost

U okviru aktivnosti utvrđenih Zakonom o HBOR-u, HBOR će djelovati

kao centar kompetentnosti za financijsko strukturiranje i ostvarenje projekata za javni i privatni sektor, omogućujući korisnicima jednostavan pristup financijskim proizvodima, informacijama u vezi s raspoloživim izvorima financiranja i drugim informacijama bitnim za ostvarivanje ciljeva utvrđenih Zakonom o HBOR-u. Temelj naše stručnosti su znanja i vještine zaposlenika kojima posvećujemo posebnu pozornost. U razvoj svojih zaposlenika svakodnevno ulažemo znatna vlastita sredstva, ali i učinkovito koristimo ostale raspoložive izvore poput sredstava fondova EU-a te međunarodnih financijskih institucija. Vlastitu stručnost i neprekidnu težnju izvrsnosti i dalje ćemo poticati znatnim ulaganjima u edukaciju i usavršavanje zaposlenika koji su osnova našeg uspjeha.

Proaktivnost

Proaktivan pristup predstavlja jednu od ključnih vrijednosti za HBOR. Uloga razvojnih banaka i institucija jest pravovremeno prepoznavanje potreba domaćega gospodarskog sustava, što je moguće ostvariti isključivo kroz proaktivan pristup u prikupljanju informacija putem istraživanja tržišta, komunikaciji s ključnim dionicima, razvoju i primjeni novih proizvoda, kao i predstavljanju HBOR-ovih učinaka na gospodarstvo u cjelini. Proaktivnost kao pristup te karakteristika organizacije i zaposlenika prožima se u svim našim aktivnostima i organizacijskim vrijednostima, a posljedično i u strateškim ciljevima HBOR-a.

Inovativnost

Inovacije i podrška inovativnim projektima jedan su od ključnih preduvjeta za stvaranje veće dodane vrijednosti, konkurentnosti, dugoročne održivosti i stabilnosti razvoja domaćeg gospodarstva. S obzirom na dosadašnji niži intenzitet ulaganja domaćeg gospodarstva u istraživanje, razvoj i inovacije, HBOR posebnu pozornost posvećuje sustavnoj podršci inovacijama kako bi postale neizostavan dio poslovne kulture zemlje. HBOR će inovacije promicati i razvojem inovativnih financijskih proizvoda koji će poticati suradnju različitih dionika hrvatskoga poslovnog, javnog i znanstvenog okruženja te podržati razvoj domaćega financijskog tržišta. Integracijom inovativnosti u vlastite vrijednosti i organizacijsku kulturu HBOR dodatno naglašava stalna unaprjeđenja, proaktivnost i napredak kao ključne poluge vlastitog poslovanja i poslovnog uspjeha.

Održivost

Ekonomski, okolišni i društveno održivi razvoj predstavlja jednu od glavnih vrijednosti nacionalnog, regionalnog, ali i globalnog razvoja. Bilo da je riječ o održivom financiranju i orijentaciji prema dugoročnoj dobrobiti cijele zajednice bilo o HBOR-ovoj unutarnjoj/institucionalnoj održivosti, HBOR će težiti pružanju usluga, proizvoda i aktivnosti koje doprinose održivom razvoju društva, ali su istovremeno financijski opravdane za održivo poslovanje HBOR-a. HBOR će staviti težište na razvoj održivog financiranja na hrvatskom tržištu kao jednog od preduvjeta dugoročne dobrobiti cjelokupne zajednice, kako na nacionalnoj tako i međunarodnoj razini. Sve navedene

aktivnosti HBOR će provoditi vodeći računa o financijskoj održivosti poslovanja banke.

Fleksibilnost i učinkovitost

Kako bi ostvario svoje ciljeve na području rasta cjelokupnoga hrvatskog gospodarstva, HBOR će ulagati veće napore u usklađivanje svoje organizacijske strukture i procesa s dobrim bankarskim praksama i praksama drugih razvojnih banaka, a sve radi učinkovitijeg poslovanja i fleksibilnijeg pristupa svojim korisnicima. Važna komponenta u doprinosu uspješnom ostvarenju ciljeva svakako je učinkovitija upotreba tehnologije.

Transparentnost

Kao javna institucija koja pruža potporu poslovnom i društvenom okruženju, jedna od bitnih vrijednosti HBOR-a je transparentnost aktivnosti, kako prema unutarnjem tako i prema vanjskom okruženju. Ovo nastojanje obuhvaća stalno izvještavanje o aktivnostima te jasno i informativno obavještavanje svih unutarnjih i vanjskih dionika. Nadalje, HBOR će nastaviti mjeriti i objavljivati godišnje rezultate u smislu ostvarenih gospodarskih učinaka u prethodnoj godini. HBOR će nastojati povećavati pozitivne utjecaje i smanjiti negativne utjecaje na okruženje te primjereno upravljati rizicima prema ljudima i okolišu koji proizlaze iz HBOR-ovih aktivnosti. Transparentnost poslovanja će i nadalje biti osigurana redovitim revizijama poslovanja, kao i razvojem sustava izvještavanja o utjecajima aktivnosti HBOR-a na ukupan razvoj Republike Hrvatske i društva u cjelini.

Pregled najvažnijih financijskih informacija za HBOR*

	u milijunima EUR 2022.	u milijunima EUR 2023.	u milijunima EUR 2024.
ukupna imovina	3.853,25	4.018,68	3.995,91
bruto krediti	3.703,40	4.077,56	4.013,43
ukupni kapital i rezerve	1.421,54	1.457,52	1.503,50
ukupni rashodi	(65,82)	(72,48)	(88,77)
ukupni prihodi	90,53	102,32	128,67
dobit	24,71	29,84	39,90
kamatni prihodi*	83,33	94,63	122,30
kamatni rashodi	(21,02)	(28,27)	(47,30)
neto kamatni prihod	62,31	66,36	75,00

* Podaci su objavljeni u revidiranim Godišnjim financijskim izvještajima HBOR-a za 2024. HBOR temeljem članka 9. Zakona o HBOR-u nije obveznik plaćanja poreza na dobit. Kamatni prihodi izračunati metodom efektivne kamatne stope i prihod od ukidanja razgraničenja subvencije na teret poslovanja HBOR-a.

Više o poslovnim aktivnostima HBOR-a i strukturi odobrenih kredita u 2024. može se pronaći u dokumentu Godišnje izvješće Hrvatske banke za obnovu i razvitak za 2024. godinu.

Članstva

HBOR je član ili aktivno sudjeluje u radu i upravljanju brojnih poslovnih udruženja, klubova i komora. Svoja članstva i dostupne komunikacijske mehanizme koristi za razvoj poslovanja, unapređenje svojih proizvoda i usluga, razmjenu informacija, te implementaciju najboljih praksi u svoje poslovne procese. HBOR je tijekom 2024. bio član sljedećih udruženja:

Međunarodna udruženja	Domaća udruženja
Bankarska udruga zemalja srednje i istočne Europe (engl. <i>Banking Association for Central and Eastern Europe, BACEE</i>)	Advantage Austria Zagreb
Bernska unija – Praški klub	Američka gospodarska komora u Hrvatskoj (AmCham)
Europsko udruženje javnih banaka (engl. <i>The European Association of Public banks, EAPB</i>)	Društvo za šport i rekreaciju radnika banaka i FINA-e u RH
EIF-NPI Equity Platforma	Global Compact mreža Hrvatska (GCM Hrvatska)
Europska mreža investitora u fondove rizičnog kapitala (engl. <i>European Venture Fund Investors Network, EVFIN</i>)	Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj (HR PSOR)
Europsko udruženje dugoročnih investitora (engl. <i>European Long-Term Investors Association, ELTI</i>)	Hrvatska SWIFT grupa
Europski investicijski fond (EIF FISG)	Hrvatska udruga banaka (HUB)
Hrvatski nacionalni odbor Međunarodne trgovačke komore (ICC Hrvatska)	Hrvatska udruga za odnose s javnošću (HUOJ)
Invest Europe	Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
Information Systems Audit and Control Association (ISACA)	Hrvatski institut internih revizora
Međubankarsko udruženje Narodne Republike Kine i zemalja srednje i istočne Europe	Hrvatski savjet za zelenu gradnju
	Hrvatski zavod za norme
	Hrvatski izvoznici (HIZ)
	Hrvatsko arhivističko društvo
	Hrvatsko-austrijska trgovinska komora

Međunarodna udruženja	Domaća udruženja
Međunarodni klub za financiranje razvoja (<i>engl. International Development Finance Club, IDFC</i>) Mreža europskih financijskih institucija za malo i srednje poduzetništvo (<i>engl. Network of European Financial Institutions for SMEs, NEFI</i>) UN Environment Programme Finance Initiative (UNEP FI) UN Global Compact	Hrvatsko društvo procjenitelja Klub izvoznika – Lider Nordijska gospodarska komora u Hrvatskoj Njemačko-hrvatska industrijska i trgovinska komora (AHK) Partnersko vijeće Primorsko-goranske županije Partnersko vijeće za izradu i provedbu Strategije razvoja grada Splita Poslovno vijeće za gospodarsku suradnju s Australijom Središnji državni ured za Hrvate izvan RH Udruga ACI FMA Hrvatska (Hrvatsko financijsko tržišno udruženje) Udruga Hrvatski računovođa Sportsko društvo HBORSPORT

Opis aktivnosti pojedinih međunarodnih udruženja

Europsko udruženje javnih banaka (EAPB)	EAPB okuplja europske javne financijske institucije oko relevantnih tema: EU fondova, državnih potpora, tržišta kapitala i reforme višegodišnjeg financijskog okvira. Aktivno doprinosi razvoju zakonodavstva vezanog uz održivo financiranje te oblikovanje europskih inicijativa poput jačanja društvenih ulaganja i priuštivog stanovanja, strategije za vodnu otpornost i europskog Plana za čistu industriju.
Bernska unija	Bernska unija je svjetsko udruženje izvozno-kreditnih osiguravatelja čiji su članovi izvozno-kreditne agencije, privatni osiguravatelji kreditnog i političkog rizika te multilateralne institucije koje pružaju osiguravateljske proizvode, garancije i neke vrste izravnog financiranja međunarodne trgovine. Misija udruženja je poticanje međunarodne trgovine kroz provođenje zajedničkih načela kreditiranja i ulaganja.
Europsko udruženje dugoročnih investitora (ELTI)	ELTI okuplja nacionalne promotivne banke i institucije i zastupa zajedničke interese u području dugoročnih i održivih ulaganja, s fokusom na višegodišnji financijski okvir EU-a, InvestEU te jačanje infrastrukture za društveni razvoj i otpornost gospodarstava. Aktivno doprinosi oblikovanju zakonodavnog okvira kroz: doprinos javnim raspravama, dijalog s tijelima EU-a te zajedničkim stavovima o regulatornim temama.
EIF-NPI Equity Platforma	Inicijativa Europskog investicijskog fonda (EIF) za suradnju okuplja nacionalne razvojne institucije i promiče razmjenu znanja i najboljih praksi između EIF-a i nacionalnih razvojnih institucija u svim državama članicama EU-a. Njezin cilj je poboljšati pristup financiranju za mikro, mala i srednja poduzeća, podržavati razvoj tržišta rizičnog kapitala te što je više moguće osigurati sredstva za rast i razvoj europskog gospodarstva.
UN-ov program zaštite okoliša Financijska inicijativa (UNEP FI)	UN-ov program zaštite okoliša Financijska inicijativa (UNEP FI) je globalno partnerstvo između United Nations Environment Programme (UNEP) i financijskog sektora, koje putem široke mreže svojih članica i aktivnostima sektorskih, tematskih ili regionalnih radnih grupa potiče razumijevanje i širenje svijesti o najvažnijim okolišnim i društvenim pitanjima iz područja održivog financiranja.
UN Global Compact	UN Global Compact je međunarodna inicijativa Ujedinjenih naroda posvećena usklađivanju strategija i djelovanja privatnog sektora s univerzalnim načelima ljudskih prava, rada, zaštite okoliša i borbe protiv korupcije u svrhu doprinosa širim društvenim ciljevima.
Invest Europe	Invest Europe je najveće svjetsko udruženje pružatelja privatnog kapitala. Zastupaju europske tvrtke za rizični kapital, poduzetnički kapital i ulaganja u infrastrukturu, kao i njihove investitore, uključujući neke od najvećih europskih mirovinskih fondova i osiguravatelja. Cilj udruženja je promovirati bolje razumijevanje rizičnog kapitala.
Međunarodni klub za financiranje razvoja (IDFC)	IDFC je globalna organizacija koja okuplja nacionalne, regionalne i multilateralne razvojne banke, posvećene globalnom razvoju u skladu s Pariškim sporazumom. Djeluje kao platforma za promicanje i povećanje ulaganja u smanjenje i prilagodbu klimatskim promjenama, infrastrukturu, društveni razvoj, smanjenje siromaštva i zaštitu okoliša.
Mreža europskih financijskih institucija za malo i srednje poduzetništvo (NEFI)	NEFI promiče tematiku malog i srednjeg poduzetništva s EU institucijama i drugim s MSP-ovima povezanim europskim asocijacijama te prati financijska, politička i pravna kretanja u područjima europskih gospodarskih i financijskih politika s fokusom na olakšavanje pristupa financiranju za mala i srednja poduzeća.

Donacije

HBOR ulaže u razvoj zajednica i dodjelom donacija i sponzorstava. Glavna područja doniranja i sponzoriranja povezana su s HBOR-ovom misijom, vizijom i poslovnom strategijom, a pri dodjeli daje se prednost projektima koji pridonose stvaranju novih vrijednosti temeljenih na znanju, kulturnom nasljeđu i prirodnom bogatstvu. Cilj ovih aktivnosti je doprinos održivom i ravnomjernom razvitku Republike Hrvatske, uz stvaranje pozitivnog ozračja i promoviranje izvrsnosti u lokalnoj zajednici i u društvu u cjelini. Postupak, mjerila i kriteriji za dodjelu financijskih donacija i sponzorstava propisani su Pravilnikom o postupcima i kriterijima dodjele donacija i sponzorstava²⁴.

U 2024. godini provedena je najavljena eksternalizacija postupka javnih natječaja HBOR-a za donacije. Donacije se od 2024. godine odobravaju isključivo²⁵ temeljem javnih natječaja za dodjelu donacija, a natječeje provode vanjski provoditelji. Natječajem se mogu definirati sljedeća glavna programska područja financiranja: humanitarni rad, zaštita ljudskih prava, poticanje ravnopravnosti spolova, zaštita okoliša i klime, održivi razvoj, obrazovanje i znanost, kultura, baština i umjetnost.

Tako je, prvi puta putem postupka jednostavne nabave, HBOR odabrao vanjskog provoditelja javnog natječaja za dodjelu donacija. U listopadu 2024. objavljen je Javni natječaj za dodjelu donacija u 2024. godini: „DIJELJENJEM SMO JAČI“, PREVENCIJA I ZAŠTI-

TA MENTALNOG ZDRAVLJA DJECE I MLADIH. Sve informacije o natječaju, ciljevima, kriterijima za odabir, prihvatljivim prijaviteljima, dokumentaciji za prijavu i rokovima bile su javno objavljene na stranicama HBOR-a i provoditelja natječaja. Istovremeno, objavljen je i indikativni kalendar natječajnog postupka koji je sadržavao rokove svih faza natječaja od objave natječaja, prijave, obrade do objave odluke, te rokova za dostavu dokumentacije i ugovaranje (ukupno 4 mjeseca), a provoditelj natječaja organizirao je i online info radionicu. Natječajna dokumentacija sadržavala je upute za prijavitelje, različite obrasce i izjave kao i Upitnik o provedbi protokola o sigurnosti djece.

Opći cilj natječaja bio je podržati stvaranje sigurne i podržavajuće okoline koja će omogućiti djeci i mladima da se suoče s izazovima modernog društva i izgrade temelje za zdrav i produktivan život. Natječaj je u 2024. bio otvoren od 30. rujna do 4. listopada, a rezultati su objavljeni u prosincu 2024. na mrežnim stranicama HBOR-a i provoditelja natječaja. Ukupni proračun natječaja iznosio je 95.000,00 EUR, a za financiranje je odabrano ukupno 15 projekata, u pojedinačnim iznosima do 6.500,00 EUR.

Dodatno, u 2024. godini, HBOR je dodijelio 51 sponzorstvo (po odabiru od svih pojedinačno zaprimljenih zamolbi za sponzorstva), od toga: četiri u kategoriji Zaštita ljudskih prava i poticanje ravnopravnosti spolova, pet u kategoriji Zaštita okoliša i klime, održivi razvoj, pet u kategoriji Kultura, a trideset sedam u kategoriji Poticanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

Sve informacije o postupcima javnih natječaja za dodjelu donacija, kao i kriterije za dodjelu sponzorstava HBOR javno objavljuje te redovito ažurira na mrežnim stranicama u rubrici DONACIJE I SPONZORSTVA.

²⁴ <https://www.hbor.hr/UserDocImages/2024/04/Pravilnik%20o%20postupcima%20i%20kriterijima%20dodjele%20donacija%20i%20sponzorsta.pdf?vel=318194>

²⁵ Iznimka od uvjeta iz pravilnika su izvanredne veće donacije u slučaju većih elementarnih nepogoda ili drugih izvanrednih stanja

ESRS indeks

ESRS 2	Opće objave	Stranica
BP-1	Opća osnova za sastavljanje izjava o održivosti	5,6,7,8
GOV-1	Uloga administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela	33,34,35,36
GOV-2	Informacije koje se dostavljaju administrativnim, upravljačkim i nadzornim tijelima poduzeća i čimbenici održivosti kojima se bave ta tijela	37,38
GOV-3	Uključivanje rezultata povezanih s održivošću u programe poticaja	38
GOV-5	Upravljanje rizicima i unutarnje kontrole izvještavanja o održivosti	27,28,31,32
SBM-1	Strategija, poslovni model i lanac vrijednosti	6,9,10,11,12,13,14, 15,16
SBM-2	Interesi i stajališta dionika	29,30
SBM-3	Značajni učinci, rizici i prilike te njihova interakcija sa strategijom i poslovnim modelom	21,22,23,24,25, 26,27
IRO-1	Opis postupaka za utvrđivanje i procjenu značajnih učinaka, rizika i prilika	27,28,29
IRO-2	Zahtjevi za objavljivanje u ESRS-u obuhvaćeni izjavom o održivosti poduzeća	89

GRI tablica

Specifične objave		Stranica
GRI 201: Ekonomski učinak 2016.	201-1 Izravno stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost	84
	201-2 Financijske posljedice i drugi rizici i prilike vezane uz klimatske promjene	43,44,45
	201-3 Definirani plan beneficija i drugi mirovinski planovi	63
GRI 202: Tržišna prisutnost 2016.	202-1 Omjeri standardne početne plaće po spolu i lokalne minimalne plaće	63,69
GRI 203: Neizravni ekonomski utjecaj 2016.	203-1 Potpomognuta ulaganja u infrastrukturu i usluge	43,44,45,46,47, 48,49,50,51
	203-2 Značajni neizravni ekonomski učinci	43,44,45,46,47, 48,49,50,51
GRI 204: Praksa nabave 2016.	204-1 Udio izdataka na lokalne dobavljače	80,81
GRI 205: Antikorupcija 2016.	205-1 Poslovne djelatnosti za koje je izvršena procjena izloženosti riziku od korupcije	74
	205-2 Komunikacija i obuka o anti-korupcijskim politikama i postupcima	74,75
	205-3 Potvrđeni slučajevi korupcije i poduzete mjere	74
GRI 206: Ponašanje protivno načelu slobodnog tržišnog natjecanja 2016.	206-1 Ukupan broj pravnih postupaka pokrenutih zbog ponašanja u suprotnosti s načelom slobode tržišnog natjecanja, antitrustovske i monopolističke prakse	77
GRI 302: Energija 2016.	302-1 Potrošnja energije unutar organizacije	52,53,54,55,56
	302-4 Smanjenje potrošnje energije	52,53,54,55,56
GRI 303: Voda i otpadne vode 2018.	303-1 Interakcije s vodom kao zajedničkim resursom	57

Specifične objave		Stranica
GRI 303: Voda i otpadne vode 2018.	303-2 Upravljanje utjecajima nastalim ispuštanjem vode	57
	303-3 Crpljenje vode	57
	303-4 Ispuštanje vode	57
	303-5 Potrošnja vode	57
GRI 305: Emisije 2016.	305-1 Izravne emisije stakleničkih plinova (GHG)(Opseg 1)	52,53,54,55,56
	305-2 Neizravne emisije stakleničkih plinova (GHG)(Opseg 2)	52,53,54,55,56
	305-3 Ostale neizravne emisije stakleničkih plinova (GHG)(Opseg 3)	7,42
GRI 306: Otpad 2020.	306-1 Generiranje otpada i značajni utjecaji otpada na okoliš	58
	306-2 Upravljanje značajnim utjecajima otpada na okoliš	58
	306-3 Količina otpada	58
GRI 401: Zapošljavanje 2016.	401-1 Stope novog zapošljavanja i fluktuacije zaposlenika	59,60,61,62,63
	401-2 Beneficije osigurane zaposlenicima koji rade puno radno vrijeme, a koje nisu osigurane zaposlenicima zaposlenima privremeno ili na djelomično radno vrijeme	59,60,61,62,63
	401-3 Roditeljski dopust	63,64
GRI 403: Zdravlje i sigurnost na radu 2016.	403-1 Sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radnom mjestu	64,65

Specifične objave		Stranica
GRI 403: Zdravlje i sigurnost na radu 2016.	403-2 Identifikacija opasnosti, procjena rizika i istraživanje nesreća	64,65
	403-3 Zdravstvene usluge na radnom mjestu	64,65
	403-4 Sudjelovanje radnika, savjetovanje i komunikacija o zdravlju i sigurnosti na radnom mjestu	64,65
	403-5 Obuka radnika o zdravlju i sigurnosti na radnom mjestu	64,65
	403-6 Promocija zdravlja radnika	64,65
	403-8 Radnici obuhvaćeni sustavom upravljanja zdravljem i sigurnošću na radnom mjestu	64,65
	403-9 Ozljeđe na radu	65
GRI 404: Obuka i obrazovanje 2016.	404-1 Prosječan godišnji broj sati edukacije po zaposleniku	67
	404-2 Programi za stjecanje vještina i programi koji podupiru stalnu mogućnost zapošljavanja zaposlenika	65,66,67
	404-3 Postotak zaposlenika koji dobivaju redovitu ocjenu radnog učinka i individualnog razvoja	66
GRI 405: Raznolikost i jednake mogućnosti 2016.	405-1 Raznolikost u upravljačkim tijelima i među zaposlenicima	39,59,60,61
	405-2 Omjer osnovne plaće i naknada za žene i muškarce	69
GRI 406: Nediskriminacija 2016.	406-1 Slučajevi diskriminacije i poduzete korektivne mjere	68,69
GRI 413: Lokalne zajednice 2016.	413-1 Djelatnosti u kojima su provedeni uključivanje lokalne zajednice, procjene utjecaja i razvojni programi	88
GRI 418: Privatnost kupaca 2018.	418-1 Opravdane pritužbe u vezi s povredama privatnosti kupaca i gubicima osobnih podataka o kupcu	79,80

Pojmovnik²⁶

Pojam	Definicija
Dvostruka materijalnost	Dvostruka materijalnost ima dvije dimenzije: materijalnost utjecaja i financijsku materijalnost. Pitanje održivosti ispunjava kriterij dvostruke materijalnosti ako je značajno iz perspektive utjecaja ili financijske perspektive ili oboje.
Materijalnost utjecaja	Čimbenik održivosti značajan je iz perspektive učinaka ako se odnosi na stvarne ili potencijalne pozitivne ili negativne značajne učinke poduzeća na ljude ili okoliš u kratkoročnom, srednjoročnom ili dugoročnom razdoblju. Značajan čimbenik održivosti iz perspektive učinka uključuje učinke koji su povezani s poslovanjem i višim i nižim razinama lanca vrijednosti poduzeća, među ostalim putem njegovih proizvoda i usluga i njegovih poslovnih odnosa.
Lanac vrijednosti	Cijeli niz aktivnosti, resursa i odnosa povezanih s poslovnim modelom(ima) poduzeća i okruženjem u kojem poduzeće posluje. Lanac vrijednosti obuhvaća aktivnosti, resurse i odnose koje poduzeće koristi i na koje se oslanja u stvaranju svojih proizvoda ili usluga od osmišljavanja koncepta do isporuke, potrošnje i kraja životnog vijeka. Relevantne aktivnosti, resursi i odnosi uključuju: a) one u samom djelovanju poduzeća, kao što su ljudski resursi; b) one duž kanala opskrbe, marketinga i distribucije, kao što su nabava materijala i usluga te prodaja i isporuka proizvoda i usluga; i c) financiranje, geografska, geopolitička i regulatorna okruženja u kojima poduzeće posluje. Lanac vrijednosti uključuje subjekte (ili aktere) uzvodno i nizvodno od poduzeća. Subjekti uzvodno od poduzeća (npr. dobavljači) pružaju proizvode ili usluge koji se koriste u razvoju proizvoda ili usluga poduzeća. Subjekti nizvodno od poduzeća (npr. distributeri, kupci) dobivaju proizvode ili usluge od poduzeća. ESRS koristi izraz „lanac vrijednosti” u jednini, iako je prepoznato da poduzeća mogu imati nekoliko lanaca vrijednosti (višestruke lance vrijednosti).
Prilike koje proizlaze iz održivosti	Neizvjesni okolišni, društveni ili upravljački događaji ili uvjeti koji, ako se pojave, mogu dovesti do potencijalno značajnog pozitivnog učinka na poslovni model, strategiju poduzeća, njegovu sposobnost ostvarivanja ciljeva i ciljnih vrijednosti i stvaranja vrijednosti te stoga mogu utjecati na odluke poduzeća i njegovih poslovnih partnera koje se odnose na čimbenike održivosti. Kao i sve druge prilike, prilike koje proizlaze iz održivosti kombinacija su razmjera učinka i njegove vjerojatnosti.
Rizici koji proizlaze iz održivosti	Neizvjesni okolišni, društveni ili upravljački događaji ili uvjeti koji, ako se pojave, mogu dovesti do potencijalno značajnog negativnog učinka na poslovni model ili strategiju poduzeća i njegovu sposobnost ostvarivanja ciljeva i ciljnih vrijednosti i stvaranja vrijednosti te stoga mogu utjecati na odluke poduzeća i njegovih poslovnih partnera koje se odnose na čimbenike održivosti. Kao i svi drugi rizici, rizici koji proizlaze iz održivosti kombinacija su razmjera učinka i vjerojatnosti njegova pojavljivanja.

²⁶ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302772

Pojam	Definicija
Učinci koji proizlaze iz održivosti	Učinak koji poduzeće ima ili bi moglo imati na okoliš i ljude, uključujući učinke na njihova ljudska prava, koji proizlazi iz poslovanja poduzeća i njegovih poslovnih odnosa. Učinci mogu biti stvarni ili potencijalni, negativni ili pozitivni, kratkoročni, srednjoročni ili dugoročni, namjerni ili nenamjerni te povratni ili nepovratni. Učinci ukazuju na negativan ili pozitivan doprinos poduzeća održivom razvoju.
Otpornost na klimatske promjene	Sposobnost poduzeća da se prilagodi klimatskim promjenama i događajima ili nesigurnosti povezanoj s klimatskim promjenama. Klimatske promjene uključuje sposobnost upravljanja rizicima povezanim s klimom i koristima od prilika povezanih s klimom, uključujući sposobnost reakcije i prilagodbe tranzicijskim i fizičkim rizicima. Otpornost poduzeća na klimatske promjene uključuje i njegovu stratešku i operativnu otpornost na promjene povezane s klimom, događajima ili neizvjesnostima klimatskih promjena.
Vlastita radna snaga/vlastiti radnici	Zaposlenici koji su u radnom odnosu s poduzećem („zaposlenici”) i radnici koji nisu u radnom odnosu, koji mogu biti pojedinačni ugovaratelji koji obavljaju radove za poduzeće („samozaposlene osobe”) ili osobe koje pružaju poduzeća koja se prvenstveno bave djelatnostima zapošljavanja (oznaka NACE N78).
Ekvivalent ugljikova dioksida (CO2)	Univerzalna mjerna jedinica za potencijal za globalno zagrijavanje (GWP) svakog stakleničkog plina, izražena u smislu GWP-a jedne jedinice ugljikova dioksida. Upotrebljava se za procjenu ispuštanja (ili izbjegavanja ispuštanja) različitih stakleničkih plinova na zajedničkoj osnovi.
Prilagodba klimatskim promjenama	Postupak prilagodbe stvarnim i očekivanim klimatskim promjenama i njihovim učincima.
Ublažavanje klimatskih promjena	Proces smanjivanja emisija stakleničkih plinova i zadržavanja povećanja globalne prosječne temperature na 1,5°C iznad predindustrijskih razina, u skladu s Pariškim sporazumom.
Prilika povezana s klimatskim promjenama	Mogući pozitivni učinci klimatskih promjena na poduzeće. Naponi za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama mogu stvoriti prilike za poduzeća. Prilike povezane s klimom razlikovat će se ovisno o regiji, tržištu i sektoru u kojima poduzeće posluje.
Fizički rizik klimatskih promjena	Rizici koji proizlaze iz klimatskih promjena koji mogu biti uzrokovani događajima (akutni) ili dugoročnim promjenama (kronični) u klimatskim obrascima. Akutni fizički rizici proizlaze iz posebnih opasnosti, posebno vremenskih prilika kao što su oluje, poplave, požari ili toplinski valovi. Kronični fizički rizici proizlaze iz dugoročnijih promjena klime, kao što su promjene temperature i njihovih učinaka na povećanje razine mora, smanjenu dostupnost vode, gubitak bioraznolikosti i promjene u produktivnosti zemljišta i tla.
Tranzicijski rizik klimatskih promjena	Rizici koji proizlaze iz prelaska na niskougljično gospodarstvo otporno na klimatske promjene. Obično uključuju rizike politike, pravne, tehnološke, tržišne i reputacijske rizike.

Pojam	Definicija
Strategije dekarbonizacije	Objedinjene vrste mjera ublažavanja kao što su energetska učinkovitost, elektrifikacija, zamjena goriva, upotreba energije iz obnovljivih izvora, promjena proizvoda i dekarbonizacija lanca opskrbe, koje odgovaraju posebnim mjerama poduzeća.
Smanjenje emisija stakleničkih plinova	Smanjenje emisija stakleničkih plinova poduzeća iz opsega 1, 2, 3 ili ukupnih emisija stakleničkih plinova na kraju izvještajnog razdoblja u odnosu na emisije u referentnoj godini. Smanjenje emisija može među ostalim biti rezultat energetske učinkovitosti, elektrifikacije, dekarbonizacije dobavljača, dekarbonizacije kombinacije izvora električne energije, razvoja održivih proizvoda ili promjena u okviru za izvještavanje ili djelatnostima (npr. eksternalizacija, smanjeni kapaciteti), pod uvjetom da se ostvare u okviru vlastita poslovanja i višim i nižim razinama lanca vrijednosti poduzeća. Uklonjene i izbjegnute emisije ne smatraju se smanjenjem emisija.
Potencijal za globalno zagrijavanje (GWP)	Čimbenik koji opisuje učinak zračenja (stupanj oštećenja atmosfere) jedne jedinice određenih stakleničkih plinova u odnosu na jednu jedinicu CO ₂ .
Staklenički plinovi (GHG)	Plinovi navedeni u dijelu 2. Priloga V. Uredbi (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća(13). Uključuju ugljikov dioksid (CO ₂), metan (CH ₄), dušikov oksid (N ₂ O), sumporov heksafluorid (SF ₆) i dušikov trifluorid (NF ₃), fluorougljikovodike (HFC), perfluorougljike (PFC).
Neizravne emisije stakleničkih plinova	Emisije stakleničkih plinova koje su posljedica aktivnosti subjekta, ali nastaju na izvorima koji su u vlasništvu ili pod kontrolom drugog subjekta. Neizravne emisije su emisije stakleničkih plinova iz opsega 2 i 3 zajedno.
Emisije stakleničkih plinova iz opsega 1	Izravne emisije stakleničkih plinova iz izvora koji su u vlasništvu ili pod kontrolom poduzeća.
Emisije stakleničkih plinova iz opsega 2	Neizravne emisije iz proizvodnje nabavljene ili stečene električne energije, pare, energije za grijanje ili energije za hlađenje koju je poduzeće potrošilo.
Emisije stakleničkih plinova iz opsega 3	Sve neizravne emisije stakleničkih plinova (koje nisu uključene u opseg 2) koje nastaju u lancu vrijednosti izvještajnog poduzeća, uključujući emisije u višim i nižim razinama lanca vrijednosti. Emisije stakleničkih plinova iz opsega 3 mogu se raščlaniti na kategorije opsega 3. Jedna od 15 vrsta emisija stakleničkih plinova iz opsega 3 utvrđenih u standardu za poduzeća iz Protokola o stakleničkim plinovima i detaljno opisanih u standardu za obračun i izvještavanje o lancu vrijednosti (opseg 3) iz Protokola o stakleničkim plinovima (prilagođeno na temelju Pojmovnika (verzija iz 2011.) iz standarda za obračun i izvještavanje o lancu vrijednosti poduzeća (opseg 3) iz Protokola o stakleničkim plinovima). Poduzeća koja odluče obračunavati svoje emisije iz opsega 3 na temelju kategorija neizravnih emisija stakleničkih plinova iz norme ISO 14064-1:2018 mogu se pozvati i na kategoriju definiranu u klauzuli 5.2.4. (isključujući neizravne emisije stakleničkih plinova iz uvezene energije) norme ISO 14064-1:2018.

Pojam	Definicija
Pogođene zajednice	Osobe ili skupine koje žive ili rade na istom području na koje utječe ili bi moglo utjecati poslovanje izvještajnog poduzeća ili više i niže razine njegova lanca vrijednosti. Pogođene zajednice mogu varirati od onih koje žive u blizini mjesta poslovanja poduzeća (lokalne zajednice) do onih koje žive na određenoj udaljenosti. Pogođene zajednice uključuju stvarno i potencijalno pogođene autohtone narode.
Poslovni model	Sustav kojim poduzeće u okviru svojih aktivnosti pretvara ulazne elemente u rezultate i ishode kojima se nastoje ispuniti strateške svrhe poduzeća i stvoriti vrijednost u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju. U ESRS-u se izraz poslovni model koristi u jedini, iako je poznato da poduzeća mogu imati više poslovnih modela.
Ovisnosti	Stanje poduzeća koje svojim poslovnim procesima ovisi o prirodnim, ljudskim i/ili društvenim resursima.
Fizički rizici	Svi globalni gospodarski pothvati ovise o funkcioniranju Zemljinih sustava, kao što su stabilna klima i usluge ekosustava, na primjer opskrba biomasom (sirovine). Fizički rizici povezani s prirodom izravna su posljedica ovisnosti organizacije o prirodi. Fizički rizici nastaju kad su prirodni sustavi narušeni zbog utjecaja klimatskih prilika (npr. ekstremne vremenske prilike kao što je suša), geoloških događaja (npr. seizmičke pojave kao što je potres) ili promjena u ravnotežama ekosustava, na primjer u kvaliteti tla ili morskoj ekologiji, koje utječu na usluge ekosustava na koje se oslanjaju organizacije. Mogu biti akutni, kronični ili oboje. Fizički rizici povezani s prirodom nastaju kao posljedica promjena biotičkih (živih) i abiotičkih (neživih) uvjeta koji podržavaju zdrave i funkcionalne ekosustave. Fizički rizici obično su specifični za lokaciju. Fizički rizici povezani s prirodom često se dovode u vezu s fizičkim rizicima povezanima s klimom.
Dionici	Osobe koje mogu utjecati na poduzeće ili osobe na koje poduzeće može utjecati. postoje dvije glavne skupine dionika: i. pogođeni dionici: pojedinci ili skupine na čije interese utječu ili bi mogle, pozitivno ili negativno, utjecati aktivnosti poduzeća i njegovi izravni i neizravni poslovni odnosi u njegovu lancu vrijednosti i ii. korisnici izjava o održivosti: primarni korisnici financijskih izvještaja opće namjene (postojeći i potencijalni ulagatelji, zajmodavci i drugi vjerovnici, uključujući upravitelje imovine, kreditne institucije, društva za osiguranje) te drugi korisnici, uključujući poslovne partnere poduzeća, sindikate i socijalne partnere, civilno društvo i nevladine organizacije, vlade, analitičare i članove akademske zajednice. Neki dionici, ali ne svi, mogu biti u obje skupine.
Tranzicijski rizici	Rizici koji proizlaze iz neusklađenosti između strategije i upravljanja organizacije ili ulagatelja i promjenjivog regulatornog, političkog ili društvenog okruženja u kojem posluje. Promjene usmjerene na zaustavljanje ili poništavanje štete za klimu ili prirodu, kao što su vladine mjere, tehnološki napredak, promjene na tržištu, sudski sporovi i promjene sklonosti potrošača mogu uzrokovati ili promijeniti tranzicijske rizike.

IMPRESSUM

Izdavač: Hrvatska banka za obnovu i razvitak, Zagreb, Strossmayerov trg 9